

การพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสังคีตวิจัยและพัฒนา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสังคีตวิจัยและพัฒนา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL LESSON FOR INTRODUCTORY JAZZ
GUITAR

By
MR. Apiwat CHAYAROON

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Music Music Research and Development

Academic Year 2023

Copyright of Silpakorn University

641020016 : สังคีตวิจัยและพัฒนา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : การพัฒนาแบบเรียน, ทักษะปฏิบัติกีตาร์, กีตาร์แจ๊สขั้นต้น, คีตปฏิภาณ

นาย อภิวัฒน์ ฉายอรุณ: การพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น อาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิมพชนก สุวรรณธาดา

การพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น เป็นการพัฒนาแบบเรียนสำหรับผู้เรียน
ทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สแบบเดี่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น
การพัฒนาแบบเรียนนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้านหลักสูตร
และการสอนกีตาร์แจ๊ส และตรวจคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนดนตรี
แจ๊ส และได้นำข้อเสนอแนะกลับมาแก้ไขออกมาเป็นแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นฉบับ
สมบูรณ์ โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้ 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับสำรวจความต้องการในการ
พัฒนาแบบเรียน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนดนตรีแจ๊ส มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 2 คน 2) กลุ่ม
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนดนตรีแจ๊
ระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 3 คน 3) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการวิพากษ์
หลักสูตร ประเมินและสัมภาษณ์หลังการประเมินผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนดนตรีแจ๊สร
ดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 3 คน และครูผู้สอนกีตาร์นอกระบบ จำนวน 2 คน การ
ดำเนินการวิพากษ์ใช้แบบประเมินนำทางก่อนแล้วจึงดำเนินการวิพากษ์เพื่อประเมินถึงคุณภาพของ
แบบเรียนที่พัฒนาขึ้นและสรุปผลการวิจัยถึงคุณลักษณะและแนวทางในการพัฒนาแบบเรียนทักษะ
ปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 2) แบบ
ประเมินคุณภาพแบบเรียน งานวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์และนำเสนอ
ข้อมูลแบบความเรียง ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นต้องคำนึง
การฝึกแสดงคีตปฏิภาณ โดยการกำหนดเป้าหมายและการกำหนดเนื้อหาภายในแบบเรียนให้
สอดคล้องกัน จึงจะส่งผลให้ผู้เรียนแสดงคีตปฏิภาณได้ ผลการวิพากษ์พบว่าแบบเรียนนี้สามารถ
นำไปใช้ได้จริงและสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดและใช้ในการเรียนการสอนได้

641020016 : Major Music Research and Development

Keyword : Developing a Beginner Jazz Guitar Method, Jazz Guitar Skill, Beginner Jazz Guitar, Improvisation

MR. Apiwat CHAYAROON : Development of an Instructional Lesson for Introductory Jazz Guitar Thesis advisor : Assistant Professor Pimchanok Suwannathada

The development of basic jazz guitar method is a learning model development for solo jazz guitar skills learners. Its objectives are to develop the basic jazz guitar skills learning model. This learning development uses qualitative research methods by collecting important data from the main curriculum providers and jazz guitar teaching experts, and quality assurance of tools by curriculum and music teaching experts. Suggestions and feedback have been collected and revised into a complete version of the basic jazz guitar skills learning model. Key informant groups include: 1) Key informant group for needs assessment in learning model development; 2) experts in jazz music teaching from Silpakorn University. Key informant group for tool quality assurance; 3) experts in curriculum and music teaching at the tertiary level from Silpakorn University. Key informant group for curriculum analysis, evaluation, and post-evaluation interviews: 3 experts in curriculum and music teaching at the tertiary level from Silpakorn University, and 2 extracurricular guitar teachers. The research process involved preliminary assessment before proceeding with evaluation to assess the quality of the developed learning model. Research tools included semi-structured interviews and learning model quality assessment forms. The research analysis involved content analysis and sequential presentation of data.

The research found that the development of the basic jazz guitar skills learning model needs to consider practicing performance skills by setting goals and aligning content within the learning model. This will enable learners to demonstrate performance skills. The evaluation results showed that this learning model can be realistically implemented and further developed for teaching and learning purposes.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ได้สำเร็จลุล่วงอย่างดีเยี่ยมด้วยการควบคุมและคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ชนก สุวรรณธาดา ที่ให้ความรู้และคำแนะนำที่มีประโยชน์ตลอดกระบวนการวิจัย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ และการพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ซึ่งนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและนักดนตรีแล้วยังเป็นแบบอย่างสำหรับผู้พัฒนาหลักสูตรดนตรีแจ๊สในอนาคต

ขอแสดงความนับถือและขอบคุณเป็นอย่างสูงแก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรภร พลิตากุล ประธานหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนศาสตร์ดนตรีศึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำและสนับสนุนผู้วิจัยในการนำความรู้ไปประกอบอาชีพและให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาของการวิจัยจนสำเร็จลุล่วง และขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทิ์ เชียงชนะ ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและตรวจวิทยานิพนธ์ เพื่อเสริมให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วุฒิชัย เลิศสถากิจ คณะบดีคณะดุริยางคศาสตร์ และอาจารย์ผู้สอนวิชาการสอนดนตรีแจ๊ส ที่ได้กรุณาให้วิชาสำหรับการประกอบอาชีพการสอนกีตาร์แจ๊ส และขอขอบคุณที่กรุณาให้คำปรึกษาในด้านการพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์ และตรวจแบบเรียนฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ขอแสดงความนับถือและขอบคุณอย่างสูงแก่ คณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน อาจารย์ กิตติธัช สำเภาทอง อาจารย์ ดร. นิธิ จันทร์ชมเชย อาจารย์ พิสุทธิ ประทีปเสนา อาจารย์ ไพรัช ลูกจันทร์ อาจารย์ ชัยรัตน์ พรอานวย และอาจารย์ กฤษณ์ นันทะราช ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์และพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นในครั้งนี้

ขอขอบคุณบุคลากร และอาจารย์สาขาสังคมศึกษาระดับปริญญาตรีและพัฒนาศึกษาทุกท่านที่ให้ความรู้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้เสร็จสมบูรณ์

ผู้วิจัยขอขอบคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และญาติมิตรที่ได้ให้คำแนะนำและสนับสนุนอย่างดี ผู้วิจัยหวังว่าวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น" ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครู ผู้เรียน และผู้พัฒนาหลักสูตรต่อไป

อภิวัฒน์ ฉายอรุณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	10
ที่มาและความสำคัญ.....	10
คำถามการวิจัย.....	12
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	12
ขอบเขตของการวิจัย.....	12
นิยามศัพท์.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
ตอนที่ 1 แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร.....	17
ตอนที่ 2 หลักการจัดการศึกษานอกระบบ.....	21
ตอนที่ 3 องค์ประกอบดนตรีแจ๊ส.....	22
ตอนที่ 4 แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น.....	24
ตอนที่ 5 การสอบวัดระดับความสามารถทักษะปฏิบัติดนตรีและเกณฑ์การประเมินผล.....	28
ตอนที่ 6 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
ขั้นที่ 1 รวบรวมและศึกษาข้อมูล.....	42
ขั้นที่ 2 กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	43

ชั้นที่ 3 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
ชั้นที่ 4 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญและวิเคราะห์ข้อมูล	47
ชั้นที่ 5 การขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์.....	47
ชั้นที่ 6 สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	48
ชั้นที่ 7 พัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น	50
ชั้นที่ 8 การเก็บข้อมูลวิพากษ์แบบเรียน.....	52
บทที่ 4 ผลการวิจัยกระบวนการพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น	56
ชั้นที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบเรียน.....	56
ชั้นที่ 2 วิเคราะห์ผลการสำรวจความต้องการในการพัฒนาแบบเรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้น.....	63
ชั้นที่ 3 การกำหนดวัตถุประสงค์และกรอบการพัฒนาแบบเรียน	67
ชั้นที่ 4 การกำหนดเนื้อหาและการพัฒนาแบบเรียน	67
บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลวิพากษ์.....	80
1. ลักษณะรูปเล่ม	81
2. การจัดภาพประกอบ (รูปภาพ รูปภาพคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต ตาราง)	82
3. การใช้ภาษาและการจัดพิมพ์	83
4. เนื้อหา – สารระ ภายในแบบเรียน	85
5. กิจกรรม	88
6. การนำแบบเรียนไปประยุกต์ใช้	89
บทที่ 6 แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น.....	91
บทที่ 7 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	131
1. สรุปผลการวิจัย	131
2. อภิปรายผลการวิจัย	133
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย.....	141
ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป	142

รายการอ้างอิง 142

ภาคผนวก..... 145

 ภาคผนวก ก 146

 ภาคผนวก ข 148

 ภาคผนวก ค 155

ประวัติผู้เขียน 164

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

การเรียนรู้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในด้านพุทธิปัญญา สติปัญญาและความเป็นมนุษย์ การเรียนดนตรีนั้นเปรียบเสมือนการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) โดยมีทฤษฎีทางการศึกษา คือกระบวนการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม การถ่ายทอดความรู้ ถ่ายทอดวัฒนธรรม และการอบรม อันเกิดจากสภาพแวดล้อมและสภาพสังคม เป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทฤษฎีทางการศึกษามืออาชีพประกอบ 4 ประการ ได้แก่ 1) ครูผู้สอน คือผู้แสดงบทบาทในการแนะนำการเรียนรู้ให้ผู้อื่น 2) ผู้เรียน คือผู้แสดงบทบาทให้ผู้อื่นแนะนำการเรียนรู้ 3) สาร คือโครงสร้างของการพัฒนาทางจิตวิญญาณ ได้แก่ ระบบการจัดสาระ หลักสูตรและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา 4) การเรียนการสอน คือสถานการณ์ของการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ เทคนิควิธีสอน สื่อสถานที่ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2561)

รูปแบบการเรียนการสอนดนตรีในโรงเรียนปัจจุบัน ในวิชาทฤษฎีดนตรีและประวัติศาสตร์ดนตรี มีการเรียนการสอนในลักษณะท่องจำโดยมีการวัดประเมินผลด้วยข้อสอบปรนัยและอุปนัย ในด้านทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีมีการจัดการเรียนการสอนปฏิบัติเครื่องดนตรีแบบกลุ่ม เช่น วิชาคีย์บอร์ดและวิชาดนตรีไทย หากเป็นการปฏิบัติแบบเดี่ยวอาจเป็นการเรียนเสริมหลังเลิกเรียนหรือการจัดกิจกรรมชมรม การเรียนการสอนทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีในโรงเรียนนั้นอาจมีข้อจำกัดในด้านจำนวนผู้เรียนในชั้นเรียนที่มีจำนวนมากทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติเครื่องเอกได้อย่างทั่วถึง

ในปัจจุบันผู้เรียนมีความต้องการเรียนรู้ดนตรีในแนวที่หลากหลายและเฉพาะทางมากขึ้น การเรียนเสริมจะเป็นส่วนช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนทักษะเฉพาะทางในแขนงต่าง ๆ ที่ผู้เรียนสนใจให้ตรงจุดมากขึ้น โดยการเรียนเสริมหรือการเรียนนอกระบบและการเรียนตามอัธยาศัยนี้สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ เนื่องจากการศึกษานอกระบบเป็นการศึกษาที่มีการจัดหลักสูตรระยะเวลาในการเรียนและการวัดประเมินผลยืดหยุ่นสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก การศึกษาที่จัดให้ผู้เรียนทุกเพศทุกวัย ไม่จำกัดพื้นฐานการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ หรือความสนใจ

โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพถือเป็นฐานของการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2538)

ดนตรีแจ๊สเป็นดนตรีคีตปฏิภาณ (improvisation) (ธีรัช เล่าห์วีระพานิช, 2557) การบรรเลงคีตปฏิภาณสำหรับดนตรีแจ๊ส เป็นศิลปะในการสร้างแนวทำนองโดยการแสดงต้นสดแบบไม่ได้เตรียมการไว้ล่วงหน้า นักกีตาร์แจ๊สจำเป็นต้องมีพื้นฐานความเข้าใจในด้านเนื้อหาที่สำคัญทั้งหมดเพื่อที่จะนำไปสู่การบรรเลงบทเพลงต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ รูปแบบการบรรเลงคีตปฏิภาณจะอยู่ในองค์ประกอบของดนตรีแจ๊ส 7 ข้อ ได้แก่ การบรรเลงคีตปฏิภาณในดนตรีแจ๊ส (jazz improvisation) จังหวะในดนตรีแจ๊ส (jazz rhythm) หลักการโซโล (Soloing Concept) สำเนียงดนตรีแจ๊ส (jazz idiom) ทำนอง (melody) เสียงประสานดนตรีแจ๊ส (jazz harmony) และสังคีตลักษณ์และโครงสร้างของดนตรีแจ๊ส (jazz form and structure) ดังนั้นการเรียนดนตรีแจ๊สผู้เรียนต้องบรรเลงคีตปฏิภาณในเพลงต่าง ๆ โดยผู้เรียนต้องมีวิธีการบรรเลงบทเพลงแจ๊สโดยมีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสมจากง่ายไปยากจากการจำไปสู่การประยุกต์ใช้ โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ ได้แก่การเล่นคอร์ดอาร์เปจ และบันไดเสียงในทางเดินคอร์ดและคีตลักษณ์ทุกประเภท ดังนั้นพื้นฐานจึงเป็นสิ่งที่สำคัญทั้งในด้านการฟัง ด้านทฤษฎี ด้านทักษะปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง (วุฒิชัย เลิศสถากิจ, 2557)

ทักษะด้านดนตรีของผู้เรียนที่มีความพร้อมสำหรับการเรียนดนตรีแจ๊สขั้นต้น โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การสอบวัดระดับความสามารถด้านทักษะปฏิบัติ จะอยู่ช่วงระหว่าง เกรด 6 – 8 จากเกณฑ์การสอบวัดระดับกีตาร์ ดังนี้ 1) เกณฑ์การสอบวัดระดับกีตาร์ทั่วไป ได้แก่ สถาบันดนตรี ABRSM สถาบันดนตรีทรินิตี้ (Trinity) และสถาบันดนตรียามาฮา (Yamaha) 2) เกณฑ์การสอบวัดระดับทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร (ABRSM, 2022b; Trinity College London, 2020; Yamaha, 2022a)

ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลจากอาจารย์ผู้สอนดนตรีแจ๊สระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากรในด้านลักษณะการจัดการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊ส โดยผู้เรียนส่วนใหญ่มาจากการเรียนกีตาร์ไฟฟ้าและกีตาร์อคูสติค ดังนั้นการเรียนต่อยอดจึงสามารถเรียนกีตาร์แจ๊สได้ โดยลักษณะของผู้เรียนส่วนใหญ่แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ ผู้เรียนที่มีพื้นฐานการอ่านโน้ตและทักษะตามเกณฑ์การสอบวัดระดับความสามารถ 2) ผู้เรียนที่มีพื้นฐานกีตาร์ทั่วไปอาจเรียนกีตาร์ตามอัธยาศัยหรือเรียนด้วยตัวเองโดยการเรียนด้วยการจดจำและการอ่านแท็บกีตาร์ การเรียนการสอนกีตาร์แจ๊ส คือ การเรียนการสอน

ที่เริ่มจากการฟัง การร้อง การปฏิบัติ ไปสู่ทฤษฎี ดังนั้นผู้เริ่มต้นเรียนดนตรีแจ๊สทุกคนต้องเริ่มจากการฟัง การร้อง จังหวะดนตรีแจ๊ส การบรรเลงคอร์ด การบรรเลงอาร์เปจ การบรรเลงบันไดเสียงต่อเนื่อง การแกะเพลงประกอบกับการแกะประโยคดนตรีแจ๊ส สู่การบรรเลงคีตปฏิบัติ

สิ่งสำคัญสำหรับการเรียนการสอนดนตรีแจ๊ส คือการส่งเสริมผู้เรียนในด้านการฟังดนตรีแจ๊ส เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบ่งบอกถึงลักษณะของดนตรีนี้ได้ก่อนแล้วจึงพัฒนาทักษะปฏิบัติต่อไป เช่น การบรรเลงทักษะในคีตลักษณะต่าง ๆ พื้นฐานจึงเป็นสิ่งที่สำคัญทั้งในด้านการฟัง ด้านทฤษฎี ด้านทักษะปฏิบัติและการทำงานในสถานการณ์จริง สื่อประกอบการเรียนการสอนแบบฝึกหัดทักษะปฏิบัติกีตาร์จึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อช่วยให้ผู้เรียนจดจำทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติดนตรีได้

แบบเรียนทักษะปฏิบัติสามารถช่วยให้ผู้เรียนฝึกกีตาร์แจ๊สอย่างเป็นขั้นตอนได้ โดยมีเนื้อหา กิจกรรมภาษาไทย ประกอบด้วยโน้ต แท้ปกีตาร์และรูปภาพคอร์ดภายในแบบเรียน การพัฒนาแบบเรียนสำหรับผู้เริ่มเรียนกีตาร์แจ๊ส สามารถใช้แบบเรียนนี้เพื่อเตรียมความพร้อมในการเล่นกีตาร์แจ๊สได้ นอกจากนี้ผู้ที่สนใจเล่นกีตาร์ไม่ว่าจะเป็นกีตาร์อะคูสติคหรือกีตาร์ไฟฟ้าสามารถใช้แบบเรียนนี้ในการปรับพื้นฐานเพื่อต่อยอดในการฝึกเล่นกีตาร์แจ๊สได้

คำถามการวิจัย

แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นควรประกอบด้วยเนื้อหาสาระใดบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนดนตรีแจ๊สที่มีประสบการณ์การสอนในระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากรและสอนดนตรีแจ๊สในระบบ ประสบการณ์สอน 5 ปี ขึ้นไป จำนวน 2 คน

1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนดนตรีแจ๊สระดับอุดมศึกษา สาขาดนตรีแจ๊ส มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 3 คน

1.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนดนตรีแจ๊สระดับอุดมศึกษา สาขาดนตรีแจ๊สมหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 3 คน

1.4 ครูผู้สอนกีตาร์ในโรงเรียนดนตรีนอกระบบ ผู้มีประสบการณ์สอน 5 ปีขึ้นไปและเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนผู้เรียนกีตาร์ระดับกลาง - สูง (เทียบเท่าระดับ 6 – 8 สถาบัน Trinity, ABRSM, Yamaha, SMCC) จำนวน 2 คน

2. ขอบเขตของแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

2.1 ขอบเขตของทักษะขั้นต้นในแบบเรียน เทียบเท่าเกณฑ์การสอบวัดระดับความสามารถ เกรด 6–8

1) เกณฑ์การสอบวัดระดับสถาบันนอกระบบ ได้แก่ สถาบันรอยัล (ABRSM) สถาบันดนตรีทรินิตี้ (Trinity) และสถาบันดนตรียามาฮา (Yamaha)

2) เกณฑ์การสอบวัดระดับมาตรฐานทางดนตรีเทียบเท่าระดับอุดมศึกษา “ประกาศนียบัตรความถนัดด้านดนตรีวิธีศิลปากร (Silpakorn Music Craftsmanship Certificate: SMCC)

2.2 ขอบเขตของเนื้อหาภายในแบบเรียน

- 1) เนื้อหากุญแจเสียงที่ใช้ มี 2 กุญแจเสียงเท่านั้น ได้แก่ F เมเจอร์ และ B^b เมเจอร์
- 2) เทคนิคสำคัญสำหรับการบรรเลงเพลงขั้นต้น ประกอบด้วย บันไดเสียง คอร์ดและอาร์เปจ
- 3) เพลงสังคีตลักษณะบลูส์ 12 ท้อง
 - เพลง Billie's Bounce – Charlie Parker กุญแจเสียง F เมเจอร์
 - เพลง Tenor Madness – Sonny Rollins กุญแจเสียง B^bเมเจอร์

นิยามศัพท์

1. การศึกษานอกระบบ การเปิดโอกาสให้ผู้ด้อยโอกาสหรือขาดโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้อย่างเท่าเทียม และปลูกฝังเจตคติที่เป็นปัจจัยสำหรับการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต โดยการศึกษานอกระบบมีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ การศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดผลและประเมินผล ซึ่งเงื่อนไขในการสำเร็จการศึกษา จะต้องมีความเหมาะสมกับสภาพของปัญหา และต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก

2. คีตปฏิบัติ (improvisation) คือการดนตรีสด การประพันธ์ทำนองขึ้นอย่างฉับพลันโดยไม่มี การเตรียมล่วงหน้า เป็นการบรรเลงที่แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความสามารถเฉพาะตัว ของแต่ละบุคคล การแสดงคีตปฏิบัติดนตรีแจ๊สมีหลายวิธี โดยแต่ละวิธีต่างนั้นมีข้อดีที่แตกต่างออก

กันไป ไม่มีรูปแบบหรือวิธีการบรรเลงที่ตายตัวขึ้นอยู่กับอุปนิสัย ความชอบ และความถนัดของบุคคล (ธีรัช เล่าห์วีระพานิช, 2557) (ณัชชา พันธุ์เจริญ, 2554)

3. คอร์ด 7th (seventh chord) หรือเรียกว่าคอร์ดทบเจ็ด คือ ทริแอด (triads) ที่ประกอบด้วยขั้นคู่ 7 จากโน้ตพื้นฐาน (root)

4. ทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น คือระดับความสามารถการปฏิบัติเครื่องเอกกีตาร์แจ๊ส เทียบเท่าเกณฑ์การสอบวัดระดับความสามารถ เกรด 6–8 ได้แก่ 1) เกณฑ์การสอบวัดระดับสถาบันนอกระบบ ได้แก่ สถาบันรอยัล (ABRSM) สถาบันดนตรีทรินิตี้ (Trinity) และสถาบันดนตรียามาฮา (Yamaha) 2) เกณฑ์การสอบวัดระดับมาตรฐานทางดนตรีเทียบเท่าระดับอุดมศึกษา “ประกาศนียบัตรความถนัดด้านดนตรีวิธีศิลปากร (Silpakorn Music Craftsmanship Certificate: SMCC) (ABRSM, 2022a; Trinity College London, 2020; Yamaha, 2022b)

5. ทริแอด (triads) คือ คอร์ดที่ประกอบด้วยเสียง 3 เสียง หรือ 2 ขั้นคู่ซ้อนกัน

6. เทรด 4 (trade 4) คือการที่สมาชิกในวงผลัดกันบรรเลงคีตปฏิภาณกันคนละ 4 ห้อง วนไปเรื่อย ๆ ตามลำดับและท่อนที่กำหนดไว้ โดยเป็นการเลียนแบบและปรับเปลี่ยนแนวทำนองกันเองภายในวง จนไปถึงการเล่นแบบถาม - ตอบ (call and response) (Jazz at Lincoln Center's JAZZ ACADEMY, 2021)

7. ABRSM หรือ บอร์ดดนตรีราชวิทยาลัย คือการสอบวัดระดับความสามารถทางดนตรี และองค์กรการกุศลที่จดทะเบียนในสหราชอาณาจักร ABRSM เป็นหนึ่งในคณะกรรมการสอบ 5 แห่งที่ได้รับการรับรองจาก หน่วยงานควบคุมคุณภาพและรับรองคุณวุฒิการศึกษา เพื่อมอบการสอบไล่ระดับและวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญาด้านดนตรีภายในกรอบคุณวุฒิแห่งชาติของสหราชอาณาจักร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเล่นดนตรีแจ๊ส
2. ได้แนวทางการพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจพัฒนาหลักสูตรดนตรีแจ๊สขั้นต้น
3. ครูผู้สอนสามารถใช้แบบเรียนนี้เพื่อเตรียมความพร้อมในการเล่นกีตาร์แจ๊สให้ผู้เรียนได้

4. ผู้ที่สนใจเล่นกีตาร์ไม่ว่าจะเป็นกีตาร์อะคูสติคหรือกีตาร์ไฟฟ้าสามารถใช้แบบเรียนนี้ในการ
ปรับพื้นฐานเพื่อต่อยอดในการฝึกเล่นกีตาร์แจ๊สได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบในพัฒนาแบบเรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้น โดยแบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร

1. ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร
2. ทฤษฎีหลักสูตร
3. แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ (Ralph W. Tyler)
4. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรี

ตอนที่ 2 หลักการจัดการศึกษานอกระบบ

ตอนที่ 3 องค์ประกอบของดนตรีแจ๊ส

เอกสารทฤษฎีดนตรีแจ๊ส

ตอนที่ 4 แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

1. ความสำคัญของแบบฝึกทักษะ
2. แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์

ตอนที่ 5 การสอบวัดระดับความสามารถทักษะปฏิบัติดนตรีและเกณฑ์การประเมินผล

1. การสอบวัดระดับความสามารถทักษะปฏิบัติกีตาร์สถาบันดนตรียามาฮา
2. การสอบวัดระดับความสามารถทางดนตรีเครื่องเอกกีตาร์สถาบันดนตรีทรินิตี้
3. การสอบวัดระดับความสามารถทางดนตรีแจ๊ส โรงเรียนดนตรีราชาวิทยาลัย ABRSM: Jazz exam
4. เกณฑ์การทดสอบทักษะปฏิบัติประกาศนียบัตรความถนัดด้านดนตรีวิธีศิลปากร (SMCC)

ตอนที่ 6 กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

ตอนที่ 1 แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร

1. ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตร (curriculum) มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน currere แปลว่าลู่วิ่ง ต่อมาได้มีการนำคำนี้มาใช้ในทางการศึกษาว่า running sequence of course or learning experience หรือหมายถึงเป้าหมายของหลักสูตรที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการและประสบความสำเร็จในชีวิต (Allan C. Ornstein, 2013) ได้แบ่งความหมายของหลักสูตรเป็น 5 ประการ คือ

1.1 หลักสูตรคือแผนเพื่อบรรลุเป้าหมาย หลักสูตรเป็นชุดความรู้ที่จัดขึ้นเป็นแบบแผนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่คาดหวังผ่านบริบททางสถานศึกษา กล่าวได้ว่าหลักสูตรเป็นชุดโครงสร้างของผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตั้งใจไว้ (Oliva, 1992)

1.2 หลักสูตรเป็นประสบการณ์ของผู้เรียน คือการผสมผสานระหว่างการฝึกสอน ประสบการณ์การเรียนรู้ และการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักเรียนที่ออกแบบมาเพื่อนำเสนอและประเมินผลการเรียนรู้เป้าหมายของหลักสูตร ขึ้นอยู่กับนโยบายของหลักสูตร ความเข้าใจและความซาบซึ้งในความแตกต่างของมนุษย์ ทักษะความสามารถในทางปฏิบัติ เช่น การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา ผู้เรียนสามารถในการใช้ความรู้แก้ไขปัญหาที่พบในการประกอบอาชีพ ครอบครัว หรือด้านอื่น ๆ ของชีวิต (มารุต พัฒนาผล, 2562,) (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2554)

1.3 หลักสูตรเป็นเนื้อหาวิชาที่กำหนด โดยเรียนการสอนแบบโต้ตอบและการเรียนรู้โดยมีเป้าหมาย ประกอบด้วยเนื้อหา กลยุทธ์ การวัดผล โดยผลลัพธ์ของเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้คือการถ่ายทอดและการพัฒนาความรู้ ทักษะและทัศนคติ

1.4 หลักสูตรเป็นการศึกษาสาขาการวิจัยและสาขาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาทางการศึกษาและการสอน หัวข้อการศึกษาหลักสูตรนั้นมีรากฐานทางวิทยาศาสตร์ ผสมกับแนวทางการสอน

1.5 หลักสูตรเป็นระบบการจัดการกับผู้คนที่ทั้งทางตรงและทางอ้อมของสาขาจิตวิทยาการเรียนรู้กับการพัฒนาหลักสูตรและทฤษฎีพัฒนาการ

2. ทฤษฎีหลักสูตร

ทฤษฎี (Theory) หมายถึงคำอธิบายตามหลักเหตุผลและแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ของเรื่องนั้นอย่างเป็นระบบ จนสามารถพยากรณ์เรื่องนั้นหรือสิ่งนั้นในอนาคตได้หลักการที่ผ่านการพิสูจน์แล้วและกำหนดขึ้นมาเพื่อจะได้ทำหน้าที่อธิบายการกระทำหรือปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2553)

ทฤษฎีหลักสูตร คือ ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางการศึกษา ประกอบด้วย 4 ประการ ได้แก่ 1) ครูผู้สอน คือผู้แสดงบทบาทในการแนะนำการเรียนรู้ให้ผู้อื่น 2) ผู้เรียน คือผู้แสดงบทบาทให้ผู้อื่นแนะนำการเรียนรู้ 3) สาร คือโครงสร้างของการพัฒนาทางจิตวิญญาณ ได้แก่ ระบบการจัดสาระ หลักสูตรและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา 4) การเรียนการสอน คือสถานการณ์ของการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ เทคนิควิธีสอน สื่อ สถานที่ (ณรุทธ์ สุทนต์, 2561)

การศึกษาทฤษฎีหลักสูตรจะชี้แนะแนวทางการพัฒนาหลักสูตรและการประเมินผล ความจำเป็นในการพัฒนา ปรัชญาทางการศึกษา แนวคิด สิ่งที่ควรค่าแก่การเรียนรู้และการสอน ในด้านการสอนนั้นมีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับทฤษฎีหลักสูตรเนื่องจากการสอนอธิบายวิธีที่ผู้สอนและเรียนรู้ ส่วนหลักสูตรผู้คนที่ตัดสินใจว่าจะสอนและเรียนรู้อย่างไร ปัจจุบันมีนักวิชาการที่ศึกษาค้นคว้าและวิจัยทางด้านการพัฒนาหลักสูตรที่เป็นที่ยอมรับหลายคน นักทฤษฎีหลักสูตรเหล่านี้ได้พัฒนารูปแบบของการพัฒนาหลักสูตรออกมาจนครอบคลุมองค์ประกอบทางการศึกษาและได้ถูกนำมาใช้เป็นพื้นฐานสำหรับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรของนักศึกษารุ่นหลังต่อมา

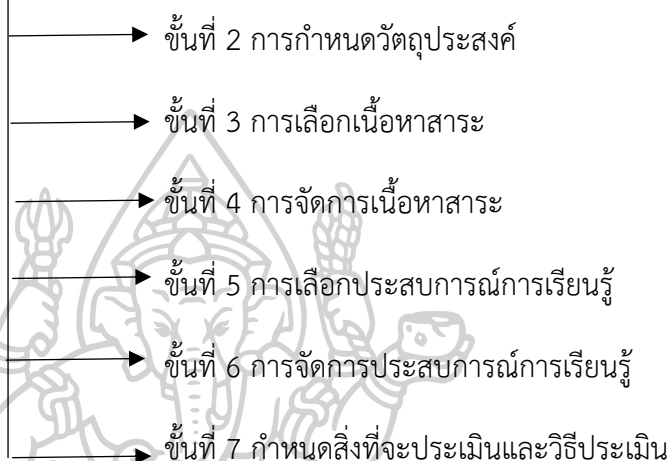
3. แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ (Ralph W. Tyler)

แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ มีจุดเด่นที่การศึกษาวิเคราะห์สิ่งกำหนดหลักสูตร ได้แก่ การศึกษาสภาพสังคม การศึกษาผู้เรียน การศึกษาแนวคิด การศึกษาปรัชญาสังคมและปรัชญาการศึกษาเพื่อนำมากำหนดเป็นจุดมุ่งหมายของการศึกษาแบบชั่วคราว จากนั้นใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ ปรัชญาสังคมและปรัชญาการศึกษา โดยข้อมูลสำหรับการถ่วงน้ำหนักจุดมุ่งหมายชั่วคราวเป็นจุดมุ่งหมายที่แท้จริง การเน้นไปที่จุดมุ่งหมายการศึกษาเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรม ประสบการณ์การเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้

แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรไทเลอร์ ประกอบด้วยความหมายและความสำคัญของหลักสูตร องค์ประกอบของทฤษฎีหลักสูตร ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ (objectives) 2) เนื้อหาสาระ (subject matter) 3) การจัดการเรียนการสอน (method and organization) และ 4) การประเมินผล (evaluation) โดยมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรดังต่อไปนี้

แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรไทเลอร์ ประกอบด้วยความหมายและความสำคัญของหลักสูตร องค์ประกอบของทฤษฎีหลักสูตร ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ (objectives) 2) เนื้อหาสาระ (subject matter) 3) การจัดการเรียนการสอน (method and organization) และ 4) การประเมินผล (evaluation) โดยมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรดังแผนภูมิต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น เช่นบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา สังคม วัฒนธรรม ทฤษฎีการเรียนรู้ พัฒนาการ การถ่ายโยงการเรียนรู้ การเรียนรู้ทางสังคมและวัฒนธรรม การขยายการเรียนรู้ ธรรมชาติของความรู้ (Tyler, 1949) (มารุต พัฒนาผล, 2562) (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554)

4. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดนตรี

การเรียนการสอนดนตรี หลักสูตรนั้นเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยแสดงถึงลำดับการเรียนรู้ โดยปกติหลักสูตรมักจะกล่าวถึงขอบเขตของการเรียนการสอนไว้อย่างกว้างๆ โดยครูผู้สอนมีหน้าที่จัดทำ เสนอแผนการสอนหรือแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้อย่างละเอียด ภายใต้ขอบเขตของหลักสูตรเพื่อบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายที่ครูผู้สอนได้ตั้งไว้ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2561)

แผนการจัดเรียนรู้ คือแผนการสอนหรือโครงการการสอนที่จัดทำไว้ล่วงหน้าโดยระบุไว้อย่างชัดเจน ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอนและการวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2553)

- 1) หัวข้อของแผนการจัดการเรียนรู้ หัวข้อเรื่องควรกำหนดจากเนื้อหาภายในที่ผู้สอนจะจัดทำเช่น การตั้งชื่อหัวข้อโดยการใช้อุปกรณ์ การตั้งชื่อหัวข้อโดยใช้เนื้อหาดนตรี
- 2) แนวคิด การกำหนดแนวคิดเพื่อเสนอสิ่งที่ผู้สอนต้องการจำให้ผู้เรียนได้รับ

หลังจากการเรียนรู้ไว้ หรือเพื่อกำหนดแนวทางในการจัดเนื้อหาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับ จุดประสงค์ที่ระบุไว้

3) จุดประสงค์ เพื่อกำหนดแนวทางการสอน การระบุแนวทางการเรียนรู้ควรระบุ ให้เป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล เช่น นักเรียนสามารถบอกได้ เล่นได้ ร้องได้ เป็นต้น

4) สารการเรียนรู้ การจัดสาระการเรียนรู้ควรกำหนดให้อยู่ในขอบเขตและเป็นไปได้จริง ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ แนวคิดและกิจกรรมการเรียนรู้ การเสนอสาระการเรียนรู้ควรเขียน ให้เป็นความเรียงได้ใจความและระบุบทเพลงที่จะใช้ในการเรียนรู้ด้วย

5) กิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดกิจกรรมควรยึดจุดประสงค์การเรียนรู้และ แนวคิดเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์ตามที่กำหนดไว้ โดยให้มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาและการ วัดประเมินผล โดยทั่วไปลำดับขั้นในกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป

6) สื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนควรมีการจัดเตรียมไว้ล่วงหน้า เช่น เอกสารประกอบการ สอน โน้ตเพลงและเนื้อเพลง รวมถึงอุปกรณ์ที่จำเป็นในห้องเรียนสำหรับการจัดการเรียนการสอนเช่น เครื่องขยายเสียง เครื่องเล่นเพลง เป็นต้น

7) การวัดประเมินผล การวัดประเมินผลเป็นสิ่งจำเป็นในกระบวนการจัดการเรียน การสอน เพื่อให้รับกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้และเป็นการวางแผนสำหรับการเรียนการสอนครั้งถัดไป ตัวอย่างการวัดประเมินผลช่วงหลังของแผนการสอน เช่น การเล่นเกมทายโน้ตดนตรี โดยผู้เรียนกล่าว โน้ตได้ถูกต้องตามเกณฑ์ที่ครูกำหนดไว้

ในการเรียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นทักษะ กระบวนการเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึง ประสงค์และสมรรถนะที่สำคัญ หรือการกำหนดกระบวนการที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บน กระบวนการที่มีคุณภาพ เป็นขั้นตอน โดยผู้สอนสามารถกำหนดกระบวนการเหล่านี้ภายใต้ จุดประสงค์ของเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ได้

ตอนที่ 2 หลักการจัดการศึกษานอกระบบ

การศึกษา คือกระบวนการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ ถ่ายทอดวัฒนธรรมและการอบรม อันเกิดจากสภาพแวดล้อมและสภาพสังคม เป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2561) โดยมีองค์ประกอบทฤษฎีทางการศึกษา 4 ประการ ได้แก่

1. ครูผู้สอน คือผู้แสดงบทบาทในการแนะนำการเรียนรู้ให้ผู้อื่น
2. ผู้เรียน คือผู้แสดงบทบาทให้ผู้อื่นแนะนำการเรียนรู้
3. สาร คือโครงสร้างของการพัฒนาทางจิตวิญญาณ ได้แก่ ระบบการจัดสาระ หลักสูตรและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา

4. การเรียนการสอน คือสถานการณ์ของการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ เทคนิควิธีสอน สื่อ สถานที่ การศึกษานอกระบบ คือ การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการศึกษามีการจัดหลักสูตรระยะเวลาในการเรียนและการวัดประเมินผลยืดหยุ่นสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก การศึกษาที่จัดให้ผู้เรียนทุกเพศทุกวัย ไม่จำกัดพื้นฐานการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์หรือความสนใจ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้และทักษะที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ ถือเป็นฐานของการจัดการศึกษานอกระบบ โดยมีหลักการจากการศึกษา 4 ประการดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2538)

1. เน้นความเสมอภาค และกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุมทั่วถึง
2. ส่งเสริมแนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต โดยมีความยืดหยุ่นในเรื่องกฎเกณฑ์ ระเบียบต่าง ๆ
3. จัดการศึกษาให้สนองความต้องการของผู้เรียนให้เรียนรู้ทักษะที่สำคัญกับชีวิต
4. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้สอนไม่ได้จำกัดเฉพาะครู อาจเป็นผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานหรือท้องถิ่น

การศึกษาทางไกล (Distance Education) เป็นการจัดการศึกษารูปแบบหนึ่งที่เน้นการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ เช่น สื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่อบุคคล และเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เป็นต้น โดยมุ่งให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองเป็นหลักมีความคล่องตัวและยืดหยุ่น โดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องสถานที่ และเวลา รูปแบบของการจัดการศึกษาทางไกล ได้แก่

1. การจัดการศึกษาพื้นฐาน และการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต
2. พัฒนาการประกอบอาชีพ การพัฒนาสังคมและชุมชน ผ่านรายการวิทยุโรงเรียน
3. การศึกษาทางไกลผ่านโทรทัศน์
4. การศึกษาผ่านระบบ e-Learning โดยผ่านระบบออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต และสื่อประสม

การศึกษาทางไกลนอกระบบ ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยเน้นการเรียนการสอนผ่านสื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ โดยมุ่งให้ผู้เรียน หรือสนใจศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นหลัก ไม่มีข้อจำกัดเรื่อง สถานที่ และเวลา โดยผนวกกับการพบ ผู้สอนหรือวิทยากร พบอาจารย์ที่ปรึกษาตามกระบวนการเรียนรู้

การศึกษานอกระบบเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ด้อยโอกาส หรือขาดโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้อย่างเท่าเทียม และปลูกฝังเจตคติที่เป็นปัจจัยสำหรับการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต โดยการศึกษานอกระบบมีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดผลและประเมินผล ซึ่งเงื่อนไขในการสำเร็จ การศึกษาจะต้องมีความเหมาะสมกับสภาพของปัญหา และต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เป็นหลัก

ตอนที่ 3 องค์ประกอบดนตรีแจ๊ส

วุฒิชัย เลิศสถากิจ (2557) กล่าวว่าดนตรีแจ๊สเป็นส่วนผสมระหว่าง ดนตรีแอฟริกัน (African Music) ที่มีความโดดเด่นในด้านจังหวะ (Rhythm) การแสดงคีตปฏิภาณ (Improvisation) และ โน้ตบลูส์ (Blues notes) กับดนตรีตะวันตก (Western Music) ที่มีความโดดเด่นในด้านทำนอง (Melody) เสียงประสาน (Harmony) รูปแบบ (Form) ดนตรีแจ๊สนำองค์ประกอบเหล่านี้มาไว้ด้วยกัน และเกิดการพัฒนายอดมาตามลำดับ จนเกิดเป็นดนตรีประเภทอื่นๆ อีกมากมาย องค์ประกอบของ ดนตรีแจ๊ส มีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

- 1) เสียงประสานดนตรีแจ๊ส (Jazz Harmony) ผู้บรรเลงมีความเข้าใจเกี่ยวกับคอร์ด (Chord) การดำเนินคอร์ด (Chord progression) ในเพลงที่ตนบรรเลง โดยสามารถใช้เทคนิคต่างๆ บรรเลง โน้ตในคอร์ดได้อย่างแม่นยำ ประกอบด้วย อาร์เปจจิโอ (Arpeggio) บันไดเสียง (Scale)

2) ทำนอง (Melody) ผู้บรรเลงสามารถเล่นทำนองเป็นประโยคที่ชัดเจน (Phrasing) โดยประกอบด้วยช่องว่างหรือวรรคตอนที่ชัดเจน รู้จักการผสมผสานจังหวะที่หลากหลาย รวมถึงการใช้โน้ตประดับตกแต่งทำนองให้เกิดความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการบรรเลงทำนองในดนตรีแจ๊สนั้นผู้บรรเลงมักจะทำการแสดงคีตปฏิภาณลงบนทำนองด้วย

3) จังหวะ (Rhythm) ผู้บรรเลงสามารถบรรเลงบนอัตราจังหวะที่มั่นคงได้ทั้งในจังหวะช้าและเร็ว โดยมีความเป็นธรรมชาติในการบรรเลง (Intuitive sense) สามารถควบคุมโน้ตที่จะบรรเลงให้เป็นที่ไปตามลักษณะของเพลงนั้นโดยเฉพาะจังหวะสวิง (Swing feel)

4) สังกีตลักษณะและโครงสร้างของดนตรีแจ๊ส (Jazz Form and Structure) ผู้บรรเลงสามารถบรรเลงเพลงบนคีตลักษณะที่หลากหลายได้ โดยแสดงถึงความเข้าใจในแต่ละท่อนเพลงที่มักจะนำเสนอโดยการแสดงความรู้สึกที่แตกต่างกันในแต่ละท่อน

5) หลักการโซโล (Soloing Concept) ผู้บรรเลงสามารถแสดงคีตปฏิภาณตามที่ตนนึกได้อย่างทันที โดยใช้องค์ประกอบในด้านเทคนิค ด้านภาษา ด้านสำเนียงแจ๊ส เข้าด้วยกันนำมาเรียงเป็นทำนองที่ไพเราะ มีการคิดวางแผนการแสดงคีตปฏิภาณไว้อย่างชัดเจนเพื่อการถ่ายทอดสู่ผู้ฟัง โดยมีการบรรเลงอยู่หลายรูปแบบดังนี้ 1) การบรรเลงถามตอบ (Call and response) 2) การบรรเลงแบบแนวคิดจากทำนอง (Melodic Ideal) (วุฒิชัย เลิศสถาภิจ, 2557)

6) ภาษาแจ๊ส (Jazz Idiom) ภาษาประกอบด้วย คำศัพท์ ไวยากรณ์และโครงสร้างของภาษา ซึ่งภาษาดนตรีแจ๊ส หมายถึง ต้องมีความเข้าใจอย่างละเอียดในโครงสร้างของคอร์ดและบันไดเสียง และพร้อมที่จะนำมาบรรเลงออกมาเป็นทำนองในสำเนียงแจ๊ส (Jazz Articulation) โดยภาษาแสดงเอกลักษณ์ของดนตรีออกมาอย่างชัดเจน ภาษาแจ๊สเปรียบเสมือนถ้อยคำที่ผู้บรรเลงสื่อความหมายออกมาผ่านการบรรเลง การเรียนรู้ภาษาแจ๊สจึงควรเริ่มจากการฟังบทเพลงแจ๊สเพื่อให้เข้าใจถึงความหมายของเพลง โครงสร้างของเพลง และการฟังแบบเชื่อมโยงบทเพลงกับประวัติศาสตร์เพื่อให้เห็นถึงมุมมองของผู้ประพันธ์ในบริบททางสังคมในสมัยนั้น (Herbie Hancock Institute of Jazz, 2023)

7) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) การแสดงคีตปฏิภาณเป็นการถ่ายทอดความรู้สึก การสื่อสารจากผู้แสดงไปสู่ผู้ฟัง โดยอาศัยความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการของผู้แสดงตลอดเวลา ไปจนถึงความสามารถในการสื่อสารเพื่อให้เกิดจินตนาการร่วมกันระหว่างผู้แสดงและผู้ฟัง (ธีรัช เลาห์วีระพานิช, 2557)

ตอนที่ 4 แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

การศึกษาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ประกอบด้วย 1. ความสำคัญของแบบฝึกทักษะ และ 2. แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์ ประกอบด้วยแบบเรียนกีตาร์ทั่วไป แบบเรียนกีตาร์แจ๊ส และแบบเรียนกีตาร์แจ๊สระดับอุดมศึกษา เพื่อนำเนื้อหาสาระที่ปรากฏเป็นตารางแสดงถึงสาระดนตรีที่สำคัญสำหรับการพัฒนาแบบเรียน

1. ความสำคัญของแบบฝึกทักษะ

อนุรักษ์ เร่งรัด (2557) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะเป็นนวัตกรรมที่ครูนำมาใช้ในการฝึกทักษะของผู้เรียนเพื่อให้เกิดรูปแบบในการเรียนการสอนและเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนให้สูงขึ้น หรือหมายถึงงานหรือกิจกรรมที่สำหรับผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความชำนาญสำหรับการปฏิบัติงานจริงและสามารถนำความรู้ที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (อนุรักษ์ เร่งรัด, 2556)

กรีนและวอลเตอร์ (Green & Walter, 1971) กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกทักษะว่าสามารถใช้แบบฝึกทักษะเพื่อช่วยลดภาระครูได้ดี อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะอย่างเป็นขั้นตอนผนวกกับการฝึกซ้ำการให้ผู้เรียนทบทวนด้วยตนเอง และแบบฝึกทักษะช่วยเป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนเพื่อสะท้อนถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขผู้เรียนได้ (Green A. Harray, 1971)

โดยสรุปแบบฝึกทักษะเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษาที่ต้องมีการลงมือทำซึ่งต้องใช้ความชำนาญในระดับที่สามารถสำเร็จงานได้ โดยแบบฝึกทักษะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยผ่านการฝึกฝนจนชำนาญ อีกทั้งยังช่วยพัฒนาลำดับการคิดของผู้เรียนได้ และแบบฝึกทักษะควรมีการวัดผลผู้เรียนเพื่อสะท้อนถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขผู้เรียนได้ต่อไป

2. แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์

การศึกษาตัวอย่างแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์ที่นำศึกษา โดยสอดคล้องเกณฑ์การสอบวัดระดับความสามารถทักษะปฏิบัติ เกรด 6 – 8 (ศักดิ์ศรี วงศ์ธราดล, 2555) เพื่อนำเนื้อหาสาระที่ปรากฏเป็นตารางแสดงถึงสาระดนตรีที่สำคัญสำหรับการพัฒนาแบบเรียน จากแบบเรียนดังต่อไปนี้

แบบเรียน ตัวอย่าง	4#/4b Keys	Major7	Minor7	Dom7	Aug7	Diminished and Half- Diminished	Inversion	Rootless Voicing
แบบเรียนกีตาร์แจ๊สระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ 1								
เอกสาร แบบเรียน การ์แจ๊ส อุดมศึกษา ชั้นปีที่ 1 Guitar Lab	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Jazz Guitar Method: Jazz Blues Soloing 1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ดังตารางที่ 2 แบบเรียนกีตาร์แจ๊สระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ 1 วิชา Guitar Lab 1 สาขาดนตรีแจ๊ส มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นหลักสูตรเพื่อส่งเสริมทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สสำหรับผู้ที่เข้าศึกษาระดับมหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 โดยใช้ปรับพื้นฐานผู้เรียนให้พร้อมสำหรับเรียนดนตรีแจ๊สในระดับกลางไปจนถึงสูงต่อไป มีรายละเอียด ดังนี้

1. อาร์เปจเมเจอร์ ไมเนอร์ โดมินันท์ ออกเมนเทตและดิมินิชท์ ใน 12 กุญแจเสียง
2. คอร์ดเมเจอร์ ไมเนอร์ โดมินันท์ ออกเมนเทตและดิมินิชท์ ใน 12 กุญแจเสียง โดยใช้คอร์ดพลิกกลับ 4 ตำแหน่งละ 3 รูปแบบ
3. บันไดเสียง โหมดและคอร์ด ประกอบด้วย C ไอโอเนียน C โดเรียน C ฟริเจียน C ลีเดียน C มิกโซลีดียน
C เอโอเลียนและ C โลครีียน บันไดเสียงเพนทาโทนิคแบบเมเจอร์ เพนทาโทนิคแบบไมเนอร์ และบันไดเสียงบลูส์
4. แบบฝึกหัดวอร์มนี้้โดยใช้การบรรเลงบันไดเสียงแบบลำดับ (sequences)
5. การอ่านโน้ตฉบับพล้น
6. แนวทางประยุกต์ใช้และสร้างสรรค์จากทักษะในหลักสูตรเพื่อการบรรเลงคีตปฏิภาณ

จากข้อมูลในหลักสูตรรายวิชา Guitar Lab 1 จะเห็นได้ว่า ทักษะที่สำคัญสำหรับเตรียมพื้นฐานผู้เรียนในหลักสูตรนี้คือ 1) คอร์ดและอาร์เปจ 2) บันไดเสียง ผนวกกับเอกสารแบบฝึกหัดเสริมหลักสูตรให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนเพิ่มเติมจากเนื้อหาดังกล่าว และแนวทางการประยุกต์ใช้ทักษะดังกล่าวในการบรรเลงคีตปฏิบัติ

จะเห็นได้ว่าเนื้อหาในรายวิชานี้เป็นการสอนทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติเพื่อนำไปสู่บรรเลงคีตปฏิบัติ โดยการเรียนรู้ทฤษฎีที่จำเป็นในการปฏิบัติ เช่น การจดจำ บังบอก และบรรเลงประเภทของบันไดเสียงและคอร์ดต่าง ๆ ได้ตามตารางสรุปเนื้อหาบันไดเสียง คอร์ดและอาร์เปจ จากแบบเรียนกีตาร์ทั้ง 3 แบบ ดังนี้

ตารางที่ 3 ตารางสรุปเนื้อหาบันไดเสียง คอร์ดและอาร์เปจ จากแบบเรียนกีตาร์ทั้ง 3 แบบ

คอร์ดและอาร์เปจ		
เมเจอร์ 7 (Major7 th)	ไมเนอร์ 7 (minor 7 th)	โดมิแนนท์ 7 (Dominant 7 th)
ดิมินิชท์ (Diminished)	ฮาล์ฟดิมินิชท์ (minor7 th b5)	คอร์ดไร้โน้ตพื้นต้น (rootless voicing)
ไกด์โทน (guide tone)	คอร์ดโทน (chord tone)	
บันไดเสียง		
เมเจอร์ (Major)	ไมเนอร์แบบเนเชอรัล (natural minor)	ไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก (harmonic minor)
ไมเนอร์แบบเมโลดิก (melodic minor)	โหมดในเมเจอร์ (major mode)	ไกด์โทน (guide tone)
บทเพลง		
8 บันไดเสียง (4 ชาร์ป 4 แพลต)	สังคีตลักษณะบลูส์ (blues)	แจ๊สสแตนดาร์ด (standard jazz)

ตอนที่ 5 การสอบวัดระดับความสามารถทักษะปฏิบัติดนตรีและเกณฑ์การประเมินผล

การสอบวัดระดับความสามารถทักษะปฏิบัติดนตรีและเกณฑ์การประเมินผล ประกอบด้วย การสอบวัดระดับความสามารถทักษะปฏิบัติกีตาร์สถาบันดนตรียามาฮ่า สถาบันดนตรีทรินิตี้ โรงเรียนดนตรีราชวิทยาลัย ABRSM: Jazz exam และสอบวัดระดับความสามารถทางดนตรีแจ๊ส SMCC เพื่อ

นำเนื้อหาสามสาระที่เป็นตารางเกณฑ์เปรียบเทียบถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง และการกำหนดขอบเขตเนื้อหาด้านเทคนิคที่สำคัญสำหรับการพัฒนาแบบเรียน

1. การสอบวัดระดับความสามารถทักษะปฏิบัติกีตาร์สถาบันดนตรียามาฮา

ระบบการสอบวัดระดับของยามาฮาเริ่มต้นขึ้นในปี ค.ศ. 1967 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนดนตรีสามารถพัฒนาทักษะทางดนตรีของตนในแผนการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอน พร้อมทั้งวัดประเมินผลความสามารถโดยรวมของตนเพื่อนำมาแก้ไข (Yamaha, 2022b) การสอบวัดระดับ ยามาฮา แบ่งออกเป็น 2 ช่วง โดยเรียงจาก ระดับ 13 (ระดับต้น) ไปจนถึงระดับที่ 6 (ระดับสูง) ดังนี้

ช่วงระดับที่ 13 – 11 ผู้เรียนระดับต้น ผู้เรียนกีตาร์เริ่มต้นเรียนทักษะกีตาร์คลาสสิกก่อน เนื่องจากกีตาร์ในทุกสาขามีความจำเป็นที่จะเรียนดนตรีขั้นพื้นฐานเหมือนกันเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ต่อยอดสาขาอื่นๆ ในอนาคต หลักสูตรกีตาร์คลาสสิกสามารถเสริมสร้างพื้นฐานที่ดีทั้งในด้านสรีระ ทำนั้งเล่นกีตาร์เหมาะสม การวางนิ้ว การพัฒนากล้ามเนื้อมือ การจดจำของกล้ามเนื้อ และการฝึกฝนวินัยในการเรียนดนตรี

ช่วงระดับที่ 10 – 6 ผู้เรียนระดับกลางไปจนถึงระดับสูง หลักสูตรกีตาร์ไฟฟ้า ผู้เรียนต้องเรียนรู้ทักษะพื้นฐานมาก่อน เช่น บันไดเสียง C เมเจอร์และบันไดเสียง A ไมเนอร์ 2 ออกเทพ บนอัตราส่วนจังหวะ 4/4 จึงจะต่อยอดหลักสูตรกีตาร์ไฟฟ้า ซึ่งจะมีหลักสูตรแตกต่างจากดนตรีคลาสสิก หรือมีความเฉพาะทางมากขึ้น เช่น การอ่านแท็บ การบรรเลงโน้ตตัวเดียว (single Line) การบรรเลงประกอบจังหวะ (comping) การเล่นชิ้นคู่ 5 (power chord) การจับคอร์ดทาบ (barre chord) การบรรเลงเพลงบลูส์และการแสดงคีตปฏิภาณ (improvisation)

	Grade 13	Grade 12	Grade 11
Key	C Major		C Major, A minor
Chords	C, G7		C Major: C, G7
New Chords			A minor: Am, Dm, E7
Time	4/4		
Tempo	♩=72		
Accompaniment Style	Bass and two voice harmony	Bass and three voice harmony	
No. of the bars	4 bars		

ภาพที่ 1 เนื้อหาการสอบวัดระดับ 13 – 11 กีตาร์คลาสสิกระดับต้น: เกณฑ์การสอบยามาฮา กีตาร์คลาสสิกเกรด 13 – 11 (Yamaha, 2022b)

	Grade 10	Grade 9	Grade 8	Grade 7	Grade 6
No. of the pieces to play	2				3
Power chord	Root note 6th string & 5th string			Root note 6th string & 5th string	Root note 6th string & 5th string (compound chords - e.g. D on F# - may be included)
Barre chords		Root note 6th string & 5th string, major triads, minor triads, dominant 7th	Root note 6th string & 5th string, major triads, minor triads, minor 7th, dominant 7th		Root note 6th string & 5th string, major triads, minor triads, major 7th, minor 7th, dominant 7th, diminish chords
Time	4/4				
Tempo	♩=80	♩=100			♩=100-124
Notation	Whole notes will be used as a continuous sequence.	Whole notes – Eighth notes will be used as a continuous sequence. "simile" may be used.	Whole notes – Eighth notes will be used as a continuous sequence. Anticipation and simile may be used.		Whole notes – Sixteenth notes will be used as a continuous sequence. Eighth-note anticipation, Eighth-note arpeggio, Eighth-note shuffle and simile may be used.

ภาพที่ 2 เนื้อหาการสอบวัดระดับ 10 – 6: เกณฑ์การสอบยามาฮา กีตาร์ไฟฟ้าเกรด 10 – 6 (Yamaha, 2022b)

	Octaves	Starting from	Grade 10	Grade 9	Grade 8	Grade 7	Grade 6
C Major Scale	2	8th fret on 6th string	✓	✓	✓		✓
A Natural Minor Scale	2	5th fret on 6th string	✓	✓	✓		
C Major Pentatonic Scale	2	8th fret on 6th string		✓			✓
A Minor Pentatonic Scale	2	5th fret on 6th string		✓			
A Minor Pentatonic Scale, Extended position	2.5	3rd fret on 6th string			✓	✓	
G Major Scale	2	3rd fret on 6th string				✓	
E Natural Minor Scale	2	Open string of 6th string				✓	
C Natural Minor Scale	2	8th fret on 6th string					✓
C Minor Pentatonic Scale	2	8th fret on 6th string					✓
C Blues Pentatonic Scale / C Minor Pentatonic Scale + Flatted 5th	2	8th fret on 6th string					✓

ภาพที่ 3 เนื้อหาการสอบวัดระดับ 10 – 6: เกณฑ์การสอบยามาฮา กีตาร์ไฟฟ้าเกรด 10 – 6 (Yamaha, 2022b)

2. การสอบวัดระดับความสามารถทางดนตรีเครื่องเอกกีตาร์สถาบันดนตรีทรินิตี้

การสอบวัดระดับความสามารถทางดนตรีมาตรฐานสากลจากสหราชอาณาจักร Trinity College of Music หรือที่รู้จักกันในนามปัจจุบันว่า Trinity Laban ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1877 และมีการดำเนินการสอบหลากหลายประเทศทั่วโลกมาเป็นเวลากว่า 140 ปี ปัจจุบันการสอบของ Trinity College London มีผู้สอบกว่า 6 แสนคนในแต่ละปี ในกว่า 60 ประเทศทั่วโลก การสอบดนตรีของ Trinity College London ครอบคลุมเครื่องดนตรีคลาสสิกเกือบทุกชนิด รวมถึงการขับร้องและทฤษฎีดนตรี (Trinity College London, 2020)

หลักสูตรทรินิตี้ ครูผู้สอนและโรงเรียนสามารถนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนได้ โดยไม่มีค่าลิขสิทธิ์ เมื่อผู้เรียนมีความพร้อม สามารถสมัครสอบเทียบระดับมาตรฐานได้โดยไม่มีกำหนดอายุ หรือจำกัดระยะเวลา โดยการสอบในประเทศไทย เปิดสอบสาขาวิชาดนตรีคลาสสิกทุกเครื่องดนตรี จนไปถึงสาขาวิชาดนตรีร็อคป๊อป (กีตาร์ไฟฟ้า เบส กลอง คีย์บอร์ดและขับร้อง) ระดับเกรด Initial - เกรด 8 การสอบใบประกาศนียบัตรและการสอบระดับปริญญา

หลักสูตรและการสอบวัดระดับกีตาร์ไฟฟ้า Trinity Rock Pop มีโครงสร้างหลักสูตรที่ยืดหยุ่นเหมาะสมสำหรับความต้องการของผู้เรียนกีตาร์ไฟฟ้า เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสดงความเป็นตัวเองได้ซึ่งสอดคล้องกับบทเพลงร่วมสมัยและการนำไปแสดงดนตรีได้ จึงเป็นจุดเด่นของหลักสูตรกีตาร์ไฟฟ้า การสอบวัดระดับกีตาร์ไฟฟ้า เปิดให้ทุกคนเข้าสอบไม่จำกัดอายุผู้เรียนและไม่มีข้อจำกัดการผ่านเกรดที่ต่ำกว่า โดยอยู่บนแผนการเรียนรู้ตั้งแต่ขั้นพื้นฐานกีตาร์ไฟฟ้าและต่อยอดไปถึงระดับอุดมศึกษา

จากเนื้อหาของการสอบวัดระดับกีตาร์ไฟฟ้ามีการบูรณาการบทเพลงร็อค ป๊อป และบทเพลงสมัยใหม่เข้ากับทฤษฎีดนตรี โดยใช้บทเพลงเป็นฐานการเรียนรู้จากง่ายไปยาก ต่อจากนี้จะนำเสนอถึงตัวอย่างเนื้อหาการสอบเกรดทรินิตี้ ร็อค ป๊อป เกรด 1 และเกรด 8 ดังนี้ (GUITAR SYLLABUS Qualification specifications for graded exams, 2018) (Trinity College London, 2018)

GRADE 1	
Duration	1-2.5 minutes
Rhythmic values	As Initial, with more variety
Syncopation	As Initial
Time signatures	As Initial
Tempos	60-160 bpm
Dynamics	<i>p, mp, mf, f</i> with occasional hairpins
Range/position	Occasionally moving beyond basic positions, but with enough time to move easily to any unusual positions
Keys and chords	As Initial
Part writing	Still mainly chordal but more use of full chords, some melodic sections
Other directions/ techniques	<i>Staccato</i> , accent, pause on last note
Improvisation	None

ภาพที่ 4 ตัวอย่างเนื้อหาการสอบวัดระดับเกรด 1 (GUITAR SYLLABUS Qualification specifications for graded exams, 2018)

ดังรูปภาพจะสังเกตเห็นได้ว่า เกรด 1 เป็นระดับพื้นฐานมีการกำหนดข้อสอบแบบเจาะจงให้ผู้สอบปฏิบัติตาม เป็นข้อสอบเพื่อพัฒนาทักษะการบรรเลงและการจดจำบทเพลง เป็นบทเพลงที่ประกอบด้วยเทคนิคที่จำเป็นสำหรับกีตาร์ เช่นการดันสาย การฝึกความแม่นยำในตำแหน่งพลิกกลับต่างๆ และการบรรเลงคอร์ดีคู่ 5 เช่นเพลง MR Tambourine man ผู้แต่ง Bob Dylan

GRADE 8

Duration	3.5-5 minutes
Syncopation	Complex syncopation throughout
Other directions/ techniques	Any standard guitar technique
Improvisation	Multiple improvised solos, any length

ภาพที่ 5 ตัวอย่างเนื้อหาการสอบวัดระดับเกรด 8 (GUITAR SYLLABUS Qualification specifications for graded exams, 2018)

บทเพลงสอบเกรด 8 เป็นบทเพลงชั้นบูรณาการทักษะกีตาร์ทั้งหมดและการแสดงคีตปฏิภาณ มีการวางกรอบไว้หย่างยืดหยุ่นเพื่อให้เหมาะสมกับสไตล์ของผู้สอบได้อย่างเต็มที่ เช่นบทเพลง SWEET CHILD O' MINE [TF] Guns N' Roses บทเพลงนี้ประกอบด้วยท่อนบรรเลงทำนองในตำแหน่งพลิก

กลับโดยใช้บันไดเสียง

E ไมเนอร์ เพนทาโทนิคและมีท่อนสำหรับแสดงคีตปฏิภาณ

จากเนื้อหาของการสอบวัดระดับกีตาร์ไฟฟ้ามีการบูรณาการบทเพลงร็อก ป๊อป และบทเพลงสมัยใหม่เข้ากับทฤษฎีดนตรี โดยใช้บทเพลงเป็นฐานการเรียนรู้จากง่ายไปยาก โดยสรุปเนื้อหาจากทั้ง 8 เกรด ตั้งแต่ 1 – 8 มีเนื้อหาการสอบวัดระดับ ดังนี้

- 1) ระยะเวลา ความยาวของบทเพลงที่ใช้สอบ เช่น 2.5 – 4 นาที
- 2) จังหวะ (rhythmic) เช่น บทเพลงต้องประกอบด้วยโน้ตตัวดำ โน้ตตัวดำประจุด เข้ตประจุด ตัวหยุด
- 3) จังหวะขัด (syncopation) เช่น บทเพลงต้องมีจังหวะขัดปานกลาง
- 4) เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (time signature) เช่นเนื้อหาการสอบวัดระดับ เกรด 3 บทเพลงที่มีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 6/8 12/8
- 5) อัตราจังหวะ (tempo) เช่นอัตราจังหวะใดก็ได้ หรือมีการปรับอัตราจังหวะระหว่างบทเพลง
- 6) ความดังเบา (dynamics) เช่น p f
- 7) ตำแหน่งพลิกกลับที่กำหนด (range and positions) เช่น มีการบรรเลงเพลงในตำแหน่งพลิกกลับ 2 ตำแหน่ง เพื่อนำเสนอความไวในการตอบสนองการบรรเลงตำแหน่งพลิกกลับแบบผสม
- 8) คีย์และคอร์ด (key and chord) เช่นบทเพลงอยู่ในคีย์ต่าง ๆ หรือมีการเปลี่ยนกุญแจเสียงระหว่างบทเพลงในระดับที่ยากขึ้น
- 9) การบูรณาการเนื้อหา (part writing) เช่น บทเพลงมีหลากหลายท่อน มีท่อนบรรเลงคอร์ดท่อนแสดงคีตปฏิภาณ
- 10) เทคนิคการบรรเลง (techniques) เช่น บทเพลงที่นำเสนอการดันสาย (bending) การบรรเลงกวาดสาย (sweep picking)
- 11) การแสดงคีตปฏิภาณ เช่น ผู้เรียนสามารถแสดงคีตปฏิภาณได้บนจำนวนห้องที่กำหนด 4 ห้อง 8 ห้อง 16 ห้อง เป็นต้น

3. การสอบวัดระดับความสามารถทางดนตรีแอส ABRSM

การสอบวัดระดับความสามารถทางดนตรีแอส ABRSM เกรด 6 ขึ้นไป ผู้สมัครสอบต้องแสดงทักษะการบรรเลงเครื่องเอกของตน (skill) และการทดสอบความเป็นนักดนตรี (Musicianship) ใน

ด้านทักษะพื้นฐานดนตรีแจ๊ส คอร์ด บันไดเสียง โหมด จนไปถึงการแสดงคีตปฏิภาณ โดยการสอบวัดระดับความสามารถทางดนตรีแจ๊ส ABRSM แบ่งระดับความสามารถออกเป็น 5 Grade โดยทุกระดับมีเกณฑ์การสอบ 4 ส่วน ดังนี้ (ABRSM Performance Grades, 2022) (ABRSM, 2022b)

3.1 บทเพลง (Tunes)

ประกอบด้วยบทเพลง 3 ประเภท คือเพลงบลูส์ (blues) เพลงแจ๊สแบบมาตรฐาน (standard jazz) และเพลงร่วมสมัย (contemporary) ต้องแสดงคีตปฏิภาณบนทุกประเภทเพลงที่เลือก บทเพลงครอบคลุมดนตรีหลากหลายประเภท ตั้งแต่เพลงแจ๊สสมัยนิวออร์ลีนส์ สวิงไปจนถึงโมดอล แจ๊สร็อคและละตินแจ๊ส แต่ละบทเพลงประกอบด้วยท่อนขึ้น (head) และมีท่อนสำหรับแสดงคีตปฏิภาณอย่างน้อย 1 ท่อน ประเภทของบทเพลงที่ใช้สอบประกอบด้วย 3 แบบ ในแต่ละแบบประกอบด้วย 5 เพลง ดังนี้

- 1) เพลงบลูส์และเพลงรอกของแอฟริกัน - ประกอบด้วยบทเพลงบลูส์ทุกสมัยของดนตรีแจ๊ส อยู่ในสังคีตลักษณะบลูส์ 12 ห้อง หรือบลูส์แจ๊ส 12 ห้อง บลูส์เป็นเพลงรอกของแอฟริกันประกอบด้วยเพลงประเภทนิวออร์ลีนส์ เพลงแอฟริกัน
- 2) เพลงแจ๊สแบบมาตรฐาน - ประกอบด้วยเพลงแจ๊สแบบมาตรฐาน และเพลงบรอดเวย์ (broadway) จัดเรียงในสไตล์แจ๊สเป็นจังหวะ ท่วงทำนอง เสียงประสาน จากวงสวิงบิ๊กแบนด์ ฮาร์ดบ็อบและสไตล์อื่น ๆ ที่เป็นที่ยอมรับ
- 3) เพลงแจ๊สร่วมสมัย - แสดงถึงควมมีชีวิตชีวาและความผสมผสานของดนตรีแจ๊สหลากหลายประเภท ตั้งแต่ต้นทศวรรษ 1970 เช่น ดนตรีร็อคและโฟล์ครวมถึงเพลงร่วมสมัยจากแอฟริกาใต้ ยุโรปและอเมริกา เพลงบางเพลงจากรายการนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร

3.2 บันไดเสียงและอาร์เปจ (Scale and Arpeggios/Broken Chords)

จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาเทคนิคการบรรเลง ความยืดหยุ่น ความคล่องตัวและความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือที่จำเป็นในการปฏิบัติงานและแสดงคีตปฏิภาณดนตรีแจ๊ส บันไดเสียงและอาร์เปจสอดคล้องกับรูปแบบต่าง ๆ ที่พบในดนตรีแจ๊ส ทั้งด้านท่อนเพลง รูปแบบเพลง สไตล์เพลง เช่น บันไดเสียงเพนทาโทนิคใช้บรรเลงคอร์ดบลูส์ โหมดมิกโซลิเดียนใช้บรรเลงในคอร์ดโดมินันท์ บันไดเสียงไมเนอร์ใช้บรรเลงในคอร์ดไมเนอร์ 7 เป็นต้น

3.3 การฟังและขับร้อง (Aural training)

ทักษะการฟัง ขับร้องและความเป็นนักดนตรีเป็นส่วนสำคัญของดนตรีแจ๊สและการแสดงคีตปฏิบัติ ในการบรรเลงเดี่ยวนักดนตรีแจ๊สต้องได้ยินดนตรีเกี่ยวกับจังหวะและทำนองที่กำลังบรรเลงอยู่ นักดนตรีต้องเลือกตัวโน้ต หรือจังหวะที่เหมาะสมที่สุดในการบรรเลงเพื่อนำมาบรรเลงบทเพลง การทดสอบการฟังช่วยให้นักดนตรีเข้าใจรูปแบบทางดนตรีได้หลากหลายและเพื่อส่งเสริมการบรรเลงจากการได้ยิน การทดสอบการได้ยินสามารถขยายไปสู่แบบฝึกหัดเพื่อพัฒนาทักษะคีตปฏิบัติและทักษะดนตรีแจ๊สได้

3.4 การบรรเลงบทเพลงอย่างฉับพลัน (Quick Study)

การบรรเลงวลีจากการอ่านโน้ตและการบรรเลงจากการฟังวลีสั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง ดนตรีแจ๊สเป็นดนตรีที่เกี่ยวข้องกับการได้ยิน ความสามารถในการเรียนรู้เนื้อหาใหม่อย่างรวดเร็วและสร้างแนวทำนองขึ้นมาใหม่ด้วยการฟังและสัญลักษณ์และนำไปสู่การบรรเลงคีตปฏิบัตินักดนตรีแจ๊ส การบรรเลงบทเพลงอย่างฉับพลัน ช่วยพัฒนาทักษะเหล่านี้ด้วยการสร้างวลีสั้น ๆ ขึ้นมาใหม่ การฝึกทักษะทั้งการอ่านและการฟัง การสอบการบรรเลงบทเพลงอย่างฉับพลันประกอบด้วย การฟังและการอ่าน โดยผู้สอบต้องขยายและพัฒนาแนวทำนองที่กำหนดไว้ในสถานการณ์จริงได้ด้วยการฟังและการอ่าน

Jazz Piano: GRADE 1

THREE TUNES*
One chosen by the candidate from each of the three lists (Blues, Standards, and Contemporary Jazz), all published by ABRSM in *Jazz Piano Pieces, Grade 1*:

BLUES

- 1 BEDFORD SQUARE BLUES Richard Michael
- 2 OH LORD, DON'T LET THEM DROP THAT ATOMIC BOMB ON ME Charles Mingus, arr. Nikki Iles
- 3 BAGS' GROOVE Milt Jackson, arr. Richard Michael
- 4 SLINKY THING Simon Whiteside
- 5 PROVE YOU GROOVE Phil Peskett

STANDARDS

- 1 PERDIDO Juan Tizol, arr. Richard Michael
- 2 INCHWORM Frank Loesser, arr. Nikki Iles
- 3 JEAN PIERRE Miles Davis, arr. Charles Beale
- 4 (OLD MAN FROM) THE OLD COUNTRY Nat Adderley & Curtis R. Lewis, arr. Phil Peskett
- 5 IS YOU IS, OR IS YOU AIN'T (MA' BABY)? Billy Austin & Louis Jordan arr. Eddie Harvey

CONTEMPORARY JAZZ

- 1 BOTTLE JUNCTION Nikki Iles
- 2 BLUE AUTUMN Eddie Harvey
- 3 HE IS SADLY MELTING Phil Peskett
- 4 HERE WE GO AGAIN Michael Garrick
- 5 YOKATE Huw Warren

SCALES AND ARPEGGIOS*
From memory, straight 8s or swing, as directed by the examiner:

SCALES with each hand separately in the following forms:
Dorian on D; Mixolydian on G; C major (two octaves)
Major pentatonic on C; b3 pentatonic on G (five notes)

ARPEGGIOS
The common chords of G major and D minor, in root position only, with c separately (one octave)

AURAL TESTS

This section of the exam tests the all-round aural awareness and musicianship skills of the candidate. Practice tests and guidelines are given in the books of aural tests for each instrument published by ABRSM; the CD for each instrument at each grade also contains exemplars of the tests. The marking scheme and assessment criteria for aural tests are given on p. 51.

For any test which requires a 'sung' response, pitch rather than vocal quality is the object, and candidates may hum or whistle, rather than sing, the response.

GRADE 1

A1 To clap the pulse of a passage of music in 3 or 4 time played by the examiner. The examiner will commence playing the passage, and the candidate will be expected to join in as soon as possible by clapping the beat.

A2 To clap on the last beat of each bar while the same passage is played again. The examiner will first state the time and count in the candidate.

A3 To clap the rhythm of a short extract (from the same passage) played twice by the examiner.

B To sing, as an echo, four two-bar phrases limited to a range of a 3rd in a major or minor key or mode played by the examiner. The echoes should follow each phrase in strict time without an intervening pause. The key-chord, or chord on the root, and the starting note will first be sounded and a two-bar count-in given.

C To sing or play improvised answering phrases to four two-bar phrases limited to a range of a 4th (though the answers need not be similarly limited) in a major or minor key or mode played by the examiner. The answers should follow each phrase in strict time without an intervening pause. The key-chord or chord on the root will first be named and sounded as appropriate for the candidate's instrument, and the pulse given. The examiner will then play four bars introductory groove, before playing the first phrase to which the candidate should respond; the examiner continues with the groove throughout the test.

ภาพที่ 6 ตัวอย่างเนื้อหาการสอบวัดระดับความสามารถทางดนตรีแจ๊ส (ABRSM: Jazz exam, Jazz piano regulation, 2022) (ABRSM, 2022a)

4. เกณฑ์การทดสอบทักษะปฏิบัติประกาศนียบัตรความถนัดด้านดนตรีวิธีศิลปากร (Silpakorn Music Craftsmanship Certificate: SMCC)

เกณฑ์การทดสอบทักษะปฏิบัติประกาศนียบัตรความถนัดด้านดนตรีวิธีศิลปากร (Silpakorn Music Craftsmanship Certificate: SMCC) เกรด 6 ระดับกลาง (intermediate Level) มุ่งเน้นประเมินทักษะปฏิบัติเครื่องเอกกีตาร์ 3 ด้าน ได้แก่ 1) การบรรเลงบันไดเสียง 2) การบรรเลงอาร์เปจ 3) บรรเลงเพลงจำนวน 2 เพลง

1) บรรเลงบันไดเสียง 4 ชนิดโดยเลือกจาก 1 กุญแจเสียงที่กำหนด ดังนี้ กุญแจเสียง F, Bb, Eb, Ab, G,

D, A และ E โดยมีบันไดเสียง ดังนี้

- บันไดเสียงเมเจอร์
- บันไดเสียงไมเนอร์แบบเนเจอร์ล
- บันไดเสียงไมเนอร์แบบฮาร์โมนิก
- บันไดเสียงไมเนอร์แบบเมโลดิก

ผู้สอบบรรเลงบันไดเสียงอย่างน้อย 2 อ็อกเทฟ ด้วยโน้ตเข็ชต์หนึ่งชั้น แบบความรู้สึกสวิง (swing feel) พร้อมเปิดเมโทรโนม (metronome) ในจังหวะที่ 2 และ 4 ด้วยความเร็วไม่ต่ำกว่าโน้ตตัวดำเท่ากับ 50 โน้ตต่อนาที

2) บรรเลงอาร์เปจ 5 ชนิดโดยเลือกจาก 1 กุญแจเสียง F, Bb, Eb, Ab, G, D, A และ E ประกอบด้วยอาร์เปจ ดังนี้

- Major7
- Dominant7
- Minor7
- Minor7b5
- Diminished7

ผู้สอบบรรเลงอาร์เปจอย่างน้อย 2 อ็อกเทฟ ด้วยโน้ตเข็ชต์หนึ่งชั้น แบบความรู้สึกสวิง พร้อมเปิดเมโทรโนมในจังหวะที่ 2 และ 4 ด้วยความเร็วไม่ต่ำกว่าโน้ตตัวดำเท่ากับ 50 โน้ตต่อนาที

3) บรรเลงเพลงจำนวน 2 เพลง โดยเลือกจากกลุ่มเพลงที่กำหนดให้ กลุ่มละ 1 เพลง ผู้สอบบรรเลงเดี่ยวทำนอง 1 รอบ การบรรเลงประกอบ (comping) 2 รอบ และการดันสตอย่างน้อย 2

รอบ ด้วยความจำ พร้อมเปิดเมโทรโนมในจังหวะที่ 2 และ 4 ด้วยความเร็วไม่ต่ำกว่าโน้ตตัวดำเท่ากับ 50 โน้ตต่อนาที

กลุ่มเพลงแจ๊สบลูส์ (Jazz Blues)

- Billie's Bounce - Charlie Parker
- Blue Monk - Thelonious Monk

กลุ่มเพลงแจ๊สแบบมาตรฐาน (Jazz Standard)

- Take The 'A' Train - Duke Ellington
- Autumn Leaves - Joseph Kosma/Johnny Mercer

เกณฑ์การวัดระดับความสามารถทักษะปฏิบัติกีตาร์ เกรด 6 – 8 และเกณฑ์การสอบวัดระดับความสามารถทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย เพลง คอร์ด อาร์เปจ และบันไดเสียง โดยผู้เรียนต้องปฏิบัติทักษะเหล่านี้ได้ใน 8 กุญแจเสียง ได้แก่ กุญแจเสียงทางซาร์ป 4 กุญแจเสียงและกุญแจเสียงทางแฟลต 4 กุญแจเสียง ประเภทของคอร์ดและอาร์เปจ ประกอบด้วย เมเจอร์ ไมเนอร์ โดมินันท์ ออกเมนเทต ดิมินิชท์และฮาร์พดิมินิชท์ บันไดเสียงประกอบด้วย เมเจอร์ ไมเนอร์ เมโลดิก ฮาร์โมนิก ดิมินิชท์และฮาร์พดิมินิชท์

สรุปเกณฑ์การสอบวัดระดับความสามารถ

การสอบวัดระดับกีตาร์ไฟฟ้า Trinity Rock Pop มีโครงสร้างหลักสูตรที่ยืดหยุ่นเหมาะสมสำหรับความต้องการของผู้เรียนกีตาร์ไฟฟ้า เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสาธิตความเป็นตัวเองได้ซึ่งสอดคล้องกับบทเพลงร่วมสมัยและการนำไปแสดงดนตรีได้ จึงเป็นจุดเด่นของหลักสูตรกีตาร์ไฟฟ้า เนื้อหาของการสอบวัดระดับกีตาร์ไฟฟ้ามีการบูรณาการบทเพลง ป๊อป ร็อก บทเพลงร่วมสมัย และบทเพลงแจ๊สเข้ากับทฤษฎีดนตรี โดยใช้บทเพลงเป็นฐานการเรียนรู้จากง่ายไปยาก แบ่งออกเป็น 8 เกรด ตั้งแต่ 1 – 8

โดยมีเนื้อหาการสอบวัดระดับ ดังนี้ จังหวะ เสียงประสาน และการแสดงคีตปฏิภาณ บทเพลงสอบเกรด 8 เป็นบทเพลงชั้นบูรณาการทักษะกีตาร์ทั้งหมดและการแสดงคีตปฏิภาณ มีการวางกรอบไว้หยาบยืดหยุ่นเพื่อให้เหมาะสมกับสไตล์ของผู้สอบได้อย่างเต็มที่ เช่นบทเพลง SWEET CHILD O' MINE [TF] Guns N' Roses บทเพลงนี้ประกอบด้วยท่อนบรรเลงทำนองบนตำแหน่งพลิกกลับโดยใช้บันไดเสียง E ไมเนอร์ เพนทาโทนิคและมีท่อนสำหรับแสดงคีตปฏิภาณ

การสอบวัดระดับความสามารถทางดนตรีแจ๊ส ABRSM: Jazz exam เทียบเท่าการสอบวัดระดับความสามารถกีตาร์ ABRSM เกรด 6 ขึ้นไป ผู้สมัครสอบต้องแสดงทักษะการบรรเลงเครื่องเอกซอน (Skill) และการทดสอบความเป็นนักดนตรี (Musicianship) ในด้านทักษะพื้นฐานดนตรีแจ๊ส คอร์ด บันไดเสียง โหมด จนไปถึงการแสดงคีตปฏิภาณ โดยการสอบวัดระดับความสามารถทางดนตรีแจ๊ส ABRSM แบ่งระดับความสามารถออกเป็น 5 Grade ประกอบด้วย 1) เพลง 2) เทคนิค

การสอบวัดระดับความสามารถทางดนตรีแจ๊ส ABRSM: Jazz exam เกรด 6 ประกอบด้วย การเล่นบทเพลงบลูส์ เพลงมาตรฐาน (standard) และเพลงร่วมสมัย (contemporary) รวมถึงการแสดงคีตปฏิภาณในเพลงแต่ละบทเพลงประกอบด้วยท่อนขึ้น (head-in) และมีท่อนสำหรับแสดงคีตปฏิภาณอย่างน้อย 1 ท่อน และท่อนจบ (head-out)

จากการศึกษาเกณฑ์การสอบกีตาร์ในแต่ละสถาบันส่วนใหญ่จะอยู่ในองค์ประกอบของดนตรีแจ๊ส โดยแต่ละสถาบันมีข้อแตกต่างเล็กน้อยในด้านเทคนิค ได้แก่ เนื้อหาเพิ่มเติมเรื่องบันไดเสียง ประกอบด้วยโหมด บันไดเสียงเพนทาโทนิค โทดโทน การไลโน้ต (Sequences) เนื้อหาเพิ่มเติมด้านคอร์ดและอาร์เปจโต้ได้แก่ คอร์ดพลิกกลับ คอร์ดไร้โน้ตพื้นฐาน (Rootless Voicing) เนื้อหาเพิ่มเติมด้านบทเพลงได้แก่ บทเพลงแจ๊สแบบมาตรฐานและบลูส์

ตอนที่ 6 กรอบแนวคิดการวิจัย

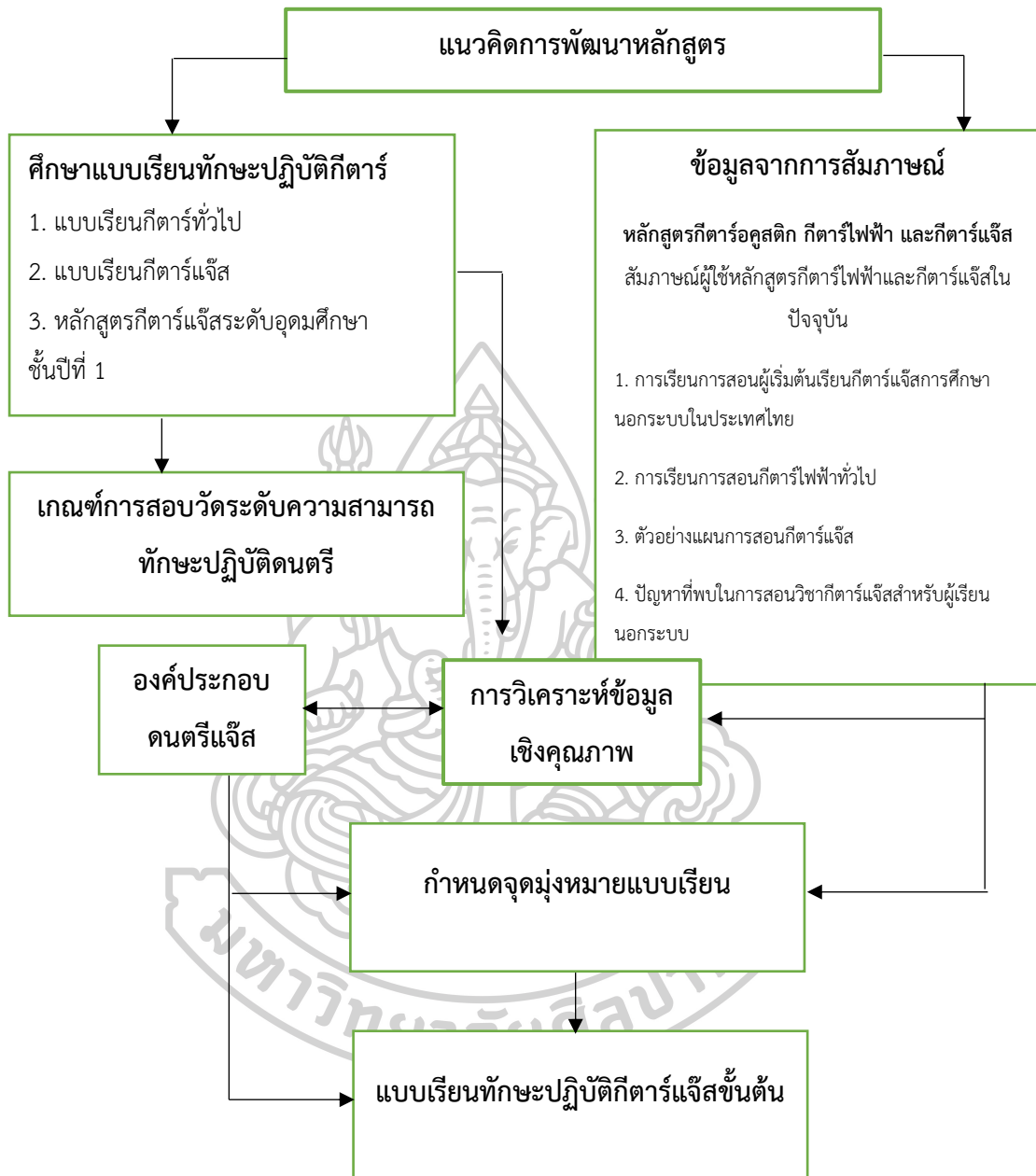
การเรียนเล่นดนตรีแจ๊ส นักดนตรีแจ๊สต้องแสดงคีตปฏิภาณบนเพลงต่าง ๆ ได้อย่างฉับพลัน ในด้านการเรียนการสอนจึงต้องจัดการเรียนรู้แบบมีขั้นตอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ จากการจดจำ การทำความเข้าใจและจึงจะนำไปสู่การประยุกต์ใช้ โดยหลักสูตรที่ส่งเสริมรอยต่อการเรียนรู้ระหวังกีตาร์ทั่วไปไปสู่กีตาร์แจ๊สนั้นจึงมีความสำคัญ โดยการปรับพื้นฐานผู้เรียนกีตาร์กลาง - สูง เทียบเท่า เกรด 6 - 8 เพื่อเตรียมความพร้อมไปสู่การเรียนแจ๊ส

การพัฒนาแบบฝึกทักษะที่มีความเหมาะสมกับการเตรียมความพร้อมจะสามารถส่งเสริมทักษะของผู้เรียนให้มีความชัดเจนขึ้นมาได้ แบบฝึกทักษะยังสามารถช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองได้ รวมถึงช่วยให้ผู้เรียนมีการแก้ปัญหาขณะการฝึกฝนทักษะ การคิดวิเคราะห์ เพื่อให้เรียนรู้ขั้นตอนหรือวิธีที่จะทำให้สำเร็จเป้าหมายได้ การใช้แบบฝึกทักษะนั้นต้องผนวกกับการให้คำแนะนำครู อาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญอย่างเป็นขั้นตอน และมีการประเมินผลระหว่างเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปพัฒนาต่อไป

การจัดการเรียนการสอนกีตาร์ทั่วไปนั้นมีการปรับตามความชอบและทักษะที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ โดยการวางข้อมูลไว้อย่างยืดหยุ่นและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกความเหมาะสมด้วยตัวเอง เช่นการเลือกเพลงที่ตัวเองชอบจากประเภทเพลงที่กำหนดไว้ จะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งในดนตรีแจ๊สที่ตนเองเลือกและจะเกิดแรงจูงใจในการฝึกทักษะที่จำเป็นในการบรรเลงบทเพลงนั้น อีกทั้งยังให้ผู้เรียนเข้าใจความเป็นตัวเองและความเหมาะสมของตัวเองในการบรรเลงดนตรีในโอกาสต่าง ๆ ส่งเสริมการเข้าใจตัวเอง การวางตัวในการทำงานในอนาคต

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นโดยมีขั้นตอนการพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ตามกรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการเก็บข้อมูลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 10 ขั้นตอน ดังนี้

<p>ขั้นที่ 1 รวบรวมและศึกษาข้อมูล</p> <p>1.1 แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร</p> <p>1.2 การศึกษาโรงเรียนดนตรีนอกระบบ</p> <p>1.3 องค์ประกอบของดนตรีแจ๊ส</p> <p>1.4 แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น</p> <p>1.5 การสอบวัดระดับความสามารถทักษะปฏิบัติดนตรีและเกณฑ์การประเมินผล</p>
<p>ขั้นที่ 2 กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล</p> <p>2.1 เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ</p> <p>2.2 ขนาดของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ</p> <p>2.3 วิธีการได้มาของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ</p>
<p>ขั้นที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย</p> <p>3.1 แบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ</p> <p>3.2 แบบประเมินคุณภาพแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นสำหรับการวิพากษ์</p>
<p>ขั้นที่ 4 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญและวิเคราะห์ข้อมูล</p>
<p>ขั้นที่ 5 การขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์</p>
<p>ขั้นที่ 6 สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล</p>
<p>ขั้นที่ 7 พัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น</p> <p>แผนผังขั้นตอนการพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น</p>
<p>ขั้นที่ 8 การเก็บข้อมูลการวิพากษ์แบบเรียน</p>
<p>ขั้นที่ 9 วิเคราะห์ข้อมูล</p> <p>9.1 การศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร (content analysis)</p>

9.2 การสัมภาษณ์ถึงจำเป็นในการพัฒนาแบบเรียน
9.3 การวิพากษ์แบบเรียน
9.3.1 ประเมินแบบเรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้น
9.3.2 สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลังการประเมิน
ชั้นที่ 10 นำเสนอผลการวิจัยเป็นรูปเล่มวิทยานิพนธ์

ชั้นที่ 1 รวบรวมและศึกษาข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เป็นเนื้อหาสำคัญสำหรับการพัฒนาแบบเรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้น โดยแบ่งออกเป็น 5 หัวข้อดังนี้

1. แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วยการศึกษาความหมายและความสำคัญของหลักสูตร และศึกษาวิธีการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ (objectives) 2) เนื้อหาสาระ (subject matter) 3) การจัดการเรียนการสอน (method and organization) และ 4) การประเมินผล (evaluation) โดยมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรดังนี้ (มารุต พัฒนาผล, 2562) (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554) ชั้นที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ชั้นที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ ชั้นที่ 3 การเลือกเนื้อหาสาระ ชั้นที่ 4 การจัดการเนื้อหาสาระ ชั้นที่ 5 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ ชั้นที่ 6 การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ ชั้นที่ 7 กำหนดสิ่งที่จะประเมินและวิธีประเมิน

2. ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาโรงเรียนดนตรีนอกระบบ ประกอบด้วยหลักการจัดการศึกษานอกระบบ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2538)

2.1 เน้นความเสมอภาค และกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุมทั่วถึง

2.2 ส่งเสริมแนวทางการจัดการศึกษาตลอดชีวิต โดยมีความยืดหยุ่นในเรื่องกฎเกณฑ์

ระเบียบต่าง ๆ

2.3 จัดการศึกษาให้สนองความต้องการของผู้เรียนให้เรียนรู้ทักษะที่สำคัญกับชีวิต

2.4 คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้สอนไม่ได้จำกัดเฉพาะครู อาจเป็นผู้รู้

ผู้เชี่ยวชาญ จากหน่วยงานหรือท้องถิ่น

สรุปได้ว่าการศึกษานอกระบบเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ด้อยโอกาส หรือขาดโอกาสทางการศึกษาในระบบโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้อย่างเท่าเทียม และปลูกฝังเจตคติที่เป็นปัจจัยสำหรับการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต โดยการศึกษาอกระบบมีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดผลและประเมินผล ซึ่งเงื่อนไขในการ

สำเร็จการศึกษาจะต้องมีความเหมาะสมกับสภาพของปัญหา และต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก

3. ศึกษาองค์ประกอบของดนตรีแจ๊ส ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารและแบบเรียนจากนักวิชาการด้านทฤษฎีดนตรีแจ๊ส สืบหาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊ส

จากการสังเคราะห์เอกสารและการสำรวจความคิดเห็น พบว่าองค์ประกอบของดนตรีแจ๊สจากเอกสารแบบเรียนและการสำรวจความคิดเห็น มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน โดยมีองค์ประกอบดังนี้ 1) เสียงประสานดนตรีแจ๊ส (jazz harmony) 2) ทำนอง (melody) 3) จังหวะ (rhythm) 4) สังคีตลักษณ์และโครงสร้างของดนตรีแจ๊ส (jazz form and structure) 5) หลักการโซโล (soloing concept) 6) ภาษาแจ๊ส (jazz language) 7) ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) (ธีรัช เลหาวีระพานิช, 2557; วุฒิชัย เลิศสถากิจ, 2557)

4. รวบรวมและวิเคราะห์แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ประกอบด้วยความสำคัญของแบบฝึกทักษะ แบบฝึกกีตาร์ทั่วไป แบบฝึกกีตาร์แจ๊ส และแบบฝึกกีตาร์แจ๊สระดับอุดมศึกษา เพื่อนำเนื้อหาสาระสังเคราะห์เป็นตารางด้านเทคนิคที่สำคัญสำหรับการพัฒนาแบบเรียน

5. รวบรวมและวิเคราะห์ศึกษาการสอบวัดระดับความสามารถทักษะปฏิบัติดนตรีและเกณฑ์การประเมินผล ประกอบด้วยการสอบวัดระดับความสามารถทักษะปฏิบัติกีตาร์สถาบันดนตรียามาฮ่า สถาบันดนตรีทรินิตี้ การสอบ ABRSM และสอบวัดระดับความสามารถทางดนตรีแจ๊ส SMCC เพื่อนำเนื้อหาสาระสังเคราะห์เป็นตารางเกณฑ์เปรียบเทียบถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง และการกำหนดขอบเขตเนื้อหาด้านเทคนิคที่สำคัญสำหรับการพัฒนาแบบเรียน

ขั้นที่ 2 กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้มีความจำเป็นในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊สในการศึกษานอกระบบและการศึกษาระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยมีความจำเป็นในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) เพื่อสำรวจกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่สอนดนตรีแจ๊สโรงเรียนนอกระบบ โดยการสัมภาษณ์ถึงความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตร

2) นำข้อมูลการศึกษาเอกสารและข้อมูลสัมภาษณ์มาพัฒนาแบบเรียน

3) วิพากษ์แบบเรียนเพื่อประเมินคุณภาพแบบเรียนที่พัฒนาขึ้นถึงกระบวนการพัฒนาแบบเรียนสำหรับกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ความเหมาะสมของแบบเรียนที่พัฒนาขึ้นและการนำไปใช้

1. เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนดนตรีแจ๊สที่มีประสบการณ์การสอนในระดับอุดมศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร และดนตรีแจ๊สนอกระบบ ประสบการณ์สอน 5 ปี ขึ้นไป เพื่อศึกษาถึงความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแบบเรียนและกำหนดจุดมุ่งหมายของแบบเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

1.2 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนดนตรีแจ๊สระดับอุดมศึกษา สาขาดนตรีแจ๊ส มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแบบเรียน

1.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนดนตรีแจ๊สระดับอุดมศึกษา สาขาดนตรีแจ๊ส มหาวิทยาลัยศิลปากร ประเมินเนื้อหาภายในแบบฝึกและสัมภาษณ์หลังการประเมิน

1.4 ครูผู้สอนกีตาร์นอกระบบ ผู้มีประสบการณ์สอน 5 ปีขึ้นไปและเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนผู้เรียนกีตาร์ระดับกลาง - สูง (เทียบเท่าระดับ 6 – 8 สถาบัน Trinity, ABRSM, Yamaha, SMCC) ประเมินเนื้อหาภายในแบบฝึกและสัมภาษณ์หลังการประเมิน

2. ขนาดของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับกำหนดจุดมุ่งหมายของแบบเรียน ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนดนตรีแจ๊ส มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 2 คน

2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนดนตรีแจ๊สระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 3 คน

2.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการวิพากษ์หลักสูตร ประเมินและสัมภาษณ์หลังการประเมินผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนดนตรีแจ๊สระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 3 คน และครูผู้สอนกีตาร์นอกระบบ เทียบเท่าระดับ 6 – 8 สถาบัน Trinity, ABRSM, Yamaha, SMCC จำนวน 2 คน

3. ที่มาของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การได้มาของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อจากคณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรเพื่อส่งหนังสือขอความร่วมมือผู้เชี่ยวชาญและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการเก็บข้อมูล

สัมภาษณ์ ประเมินและวิพากษ์แบบเรียน พร้อมทั้งได้ดำเนินการแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยรวมถึง วัน เวลา ในการเข้าเก็บข้อมูลสำคัญของผู้ให้ข้อมูล เพื่อสรุปผลการวิจัยถึงคุณลักษณะและแนวทางในการพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นเพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้พัฒนาหลักสูตรนอกระบบ ครู – ผู้เรียนที่ใช้แบบเรียนเพื่อปรับพื้นฐานกีตาร์แจ๊ส โดยมีขั้นตอนการเชิญชวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังนี้

1) ผู้วิจัยได้ดำเนินการมอบเอกสารชี้แจงผู้ให้ข้อมูลสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (participant information sheet) พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดการเข้าร่วมงานวิจัยในครั้งนี้ทั้งข้อดี และข้อเสียที่จะได้รับการเข้าร่วมโครงการ

2) ผู้วิจัยได้ดำเนินการมอบหนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย (informed assent form) ให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ลงนามยินยอมและรับทราบถึงการเข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้

3) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ ประเมินและวิพากษ์แบบเรียนเพื่อสรุปผลการวิจัยถึงคุณลักษณะและแนวทางในการพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

ขั้นที่ 3 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีความจำเป็นในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊ส ในสถานศึกษาอกระบบและการศึกษาระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ 1 ประกอบด้วย 1) การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญถึงความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการพัฒนาแบบเรียนสำหรับกีตาร์แจ๊สขั้นต้น และ 2) เพื่อทำการวิพากษ์หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นโดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊ส และครูผู้สอนกีตาร์นอกระบบ ทำการประเมินเนื้อหาภายในแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ถึงความเหมาะสมของแบบเรียนที่พัฒนาขึ้นและการนำไปใช้ โดยผู้วิจัยนำข้อมูลดังกล่าวมาถอดคำสัมภาษณ์ในรูปแบบอธิบายพรรณนาความ และทำการสรุปผลงานวิจัยถึงความเหมาะสมของเนื้อหาภายในแบบเรียนและขั้นตอนกระบวนการพัฒนาแบบเรียนสำหรับกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

1. แบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊ส ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยการกำหนดข้อคำถามไว้ล่วงหน้า มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊ส ถึงความจำเป็น

ของการพัฒนาหลักสูตรกระบวนการพัฒนาแบบเรียนสำหรับกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ความเหมาะสมของแบบเรียนที่พัฒนาขึ้นและการนำไปใช้ ได้แก่ ครูสามารถใช้แบบเรียนนี้เพื่อเตรียมความพร้อมในการเล่นกีตาร์แจ๊สให้ผู้เรียนได้ นอกจากนี้ผู้ที่สนใจเล่นกีตาร์ไม่ว่าจะเป็นกีตาร์อะคูสติคหรือกีตาร์ไฟฟ้าสามารถใช้แบบเรียนนี้ในการปรับพื้นฐานเพื่อต่อยอดในการฝึกเล่นกีตาร์แจ๊สได้

2. แบบประเมินคุณภาพแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นสำหรับการวิพากษ์

การวิพากษ์แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อวิพากษ์หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นโดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊ส และครูผู้สอนกีตาร์แจ๊ส นอกระบบประเมินเนื้อหาภายในแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ถึงความเหมาะสมของแบบเรียนที่พัฒนาขึ้นและการนำไปใช้ โดยผู้วิจัยนำข้อมูลดังกล่าวมาถอดคำสัมภาษณ์ในรูปแบบอธิบายพรรณนาความ และสรุปผลงานวิจัยถึงความเหมาะสมของเนื้อหาภายในแบบเรียนและขั้นตอนกระบวนการพัฒนาแบบเรียนสำหรับกีตาร์แจ๊สขั้นต้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แบบประเมินคุณภาพแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

แบบประเมินคุณภาพแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊สประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาภายในแบบเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้มาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) ทั้งหมด 5 ระดับ ได้แก่ 5, 4, 3, 2, 1 โดยระดับของคุณภาพ ดังนี้ 1) 5 คะแนนหมายถึงดีเยี่ยม 2) 4 คะแนนหมายถึงดี 3) 3 คะแนนหมายถึงปานกลาง 4) 2 คะแนนหมายถึงพอใช้ 5) 1 คะแนนหมายถึงปรับปรุง และนำมาตราส่วนประมาณค่า ทั้งหมด 5 ระดับ มาวิเคราะห์ผลโดยมีเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึง มีคุณภาพระดับดีเยี่ยม
2. ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึง มีคุณภาพระดับดี
3. ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง มีคุณภาพระดับปานกลาง
4. ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง มีคุณภาพระดับพอใช้
5. ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง ปรับปรุง

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือสำหรับการพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สโดยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊สระดับอุดมศึกษา จำนวน 2 คน และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อที่จะดำเนินการขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ต่อไป โดยการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ส่วนที่ 2 แบบประเมินคุณภาพแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นสำหรับการวิพากษ์

ส่วนที่ 3 (ร่าง) แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

ขั้นที่ 5 การขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

ผู้วิจัยได้จัดเตรียมเอกสารสำหรับของการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ได้แก่ โครงร่างวิทยานิพนธ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ และเอกสารที่เกี่ยวข้องตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยอย่างครบถ้วนจึงดำเนินการขอ การรับรองด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์เพื่อเตรียมตัวดำเนินการเก็บข้อมูลการสำหรับวิจัย โดยมีข้อพิจารณาด้านจริยธรรมดังนี้

1. ข้อพิจารณาด้านจริยธรรม (ethical consideration)

1.1 หลักความเคารพในบุคคล (respect for person) การเคารพในการตัดสินใจอย่างอิสระของผู้สมัครให้ความยินยอมในการเข้าร่วมวิจัย โดยผู้วิจัยดำเนินการชี้แจง และให้ข้อมูลอย่างครบถ้วนจนผู้สมัครเกิดความเข้าใจเป็นอย่างดี

แนวทางปฏิบัติ : การมีกระบวนการขอความยินยอมจากอาสาสมัคร (informed consent process) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการวิจัยก่อนที่ผู้สมัครจะทำการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการวิจัยในครั้งนี้

1.2 หลักการให้ประโยชน์ไม่ก่อให้เกิดอันตรายแก่อาสาสมัคร (risk and benefit) การพิจารณาความเสี่ยงและผลประโยชน์ผู้วิจัยได้คำนึงให้เกิดความเสี่ยงน้อยที่สุดและไม่ให้เกิดอันตรายหรือความผิดพลาดอย่างเต็มที่ รวมทั้งคำนึงให้เกิดประโยชน์สูงสุด

แนวปฏิบัติ : มีการประเมินความเสี่ยงและผลประโยชน์ โดยการระบุว่า ผู้สมัครจะได้รับประโยชน์อะไรบ้างในการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ ทั้งทางด้านการดำเนินชีวิต การเรียนรู้ดนตรี และการปฏิบัติทักษะทางด้านดนตรี รวมถึงการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

1.3 หลักความยุติธรรม (justice) เชิญชวนผู้ให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ โดยผู้วิจัยมีการชี้แจงความจำเป็นในการเก็บข้อมูล ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และนโยบายความเป็นส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล แก่ผู้เข้าร่วมโครงการทุกคน

แนวปฏิบัติ : วิธีการคัดเลือกอย่างยุติธรรม (selection of subjects) ผู้วิจัยมีการตั้งเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่เข้าร่วมในโครงการวิจัยอย่างชัดเจน

1.4 การรักษาความลับของอาสาสมัคร (privacy and confidentiality) การบันทึกข้อมูลจะต้องไม่มีการระบุถึงตัวอาสาสมัคร

แนวปฏิบัติ : วิธีการรักษาความลับและการทำลายข้อมูลของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรูปแบบเอกสาร และไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีการเก็บรักษาอย่างรัดกุม โดยเอกสารจะทำการบรรจุใส่ในตู้เก็บเอกสารที่มีการล็อกกุญแจ และไฟล์อิเล็กทรอนิกส์มีการใส่รหัสที่ตัวโพลเดอร์การเข้าถึงไฟล์ดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยมีกุญแจ และรหัสเพียงผู้เดียวเท่านั้น

ขั้นที่ 6 สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊ส การสัมภาษณ์ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) โดยกำหนดประเด็นข้อคำถามสำหรับสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ที่มีประสบการณ์สอนทั้งการศึกษานอกระบบและอุดมศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึงความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการพัฒนาแบบเรียนสำหรับกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บข้อมูล โดยมีกระบวนการดังนี้ (ชาย โพธิ์สิตา, 2562)

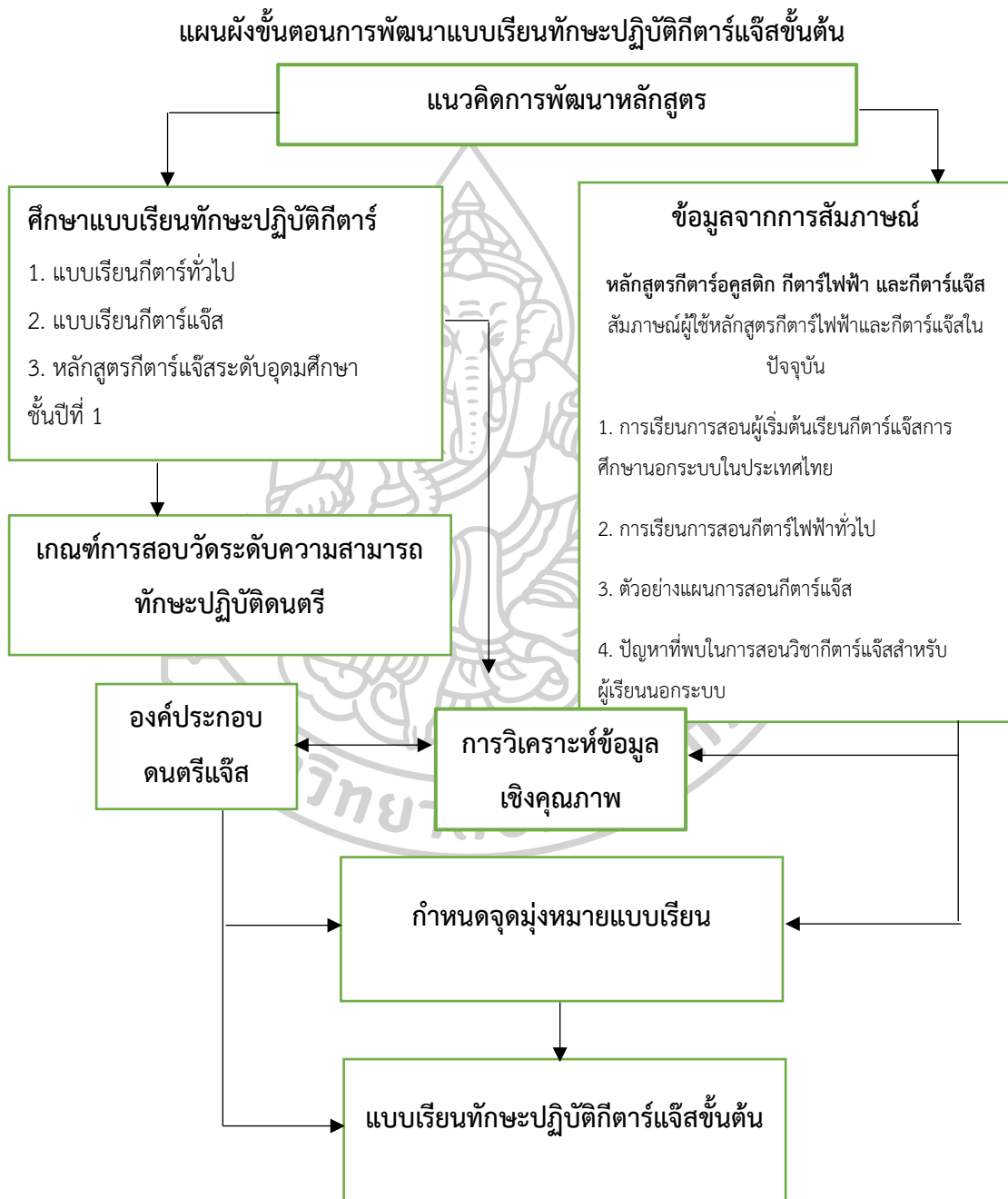
ขั้นการติดต่อเพื่อเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการการนัดหมายผู้ให้ข้อมูลล่วงหน้าเป็นเวลา 14 วัน ทางโทรศัพท์และทางเครือข่ายออนไลน์ โดยผู้วิจัยได้เตรียมการแนะนำตัวและอธิบายเหตุผลในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล แจ้งวัตถุประสงค์และความจำเป็นในการเก็บข้อมูล เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ พร้อมทั้งนัดหมายวันและเวลาในการเก็บข้อมูล

ขั้นการเก็บข้อมูล ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้เตรียมการแนะนำตัวเอง แนะนำจุดประสงค์ ขอบเขต ความจำเป็นในการเก็บข้อมูล และขออนุญาตบันทึกวีดิทัศน์การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้เตรียมการจดบันทึกข้อมูลตลอดการสัมภาษณ์ การดำเนินการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ในครั้งนี้จะไม่เปิดเผยชื่อผู้ให้ข้อมูลตามระเบียบการเก็บข้อมูลจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็น สัมภาษณ์ตามกรอบการพัฒนาหลักสูตรโดยการสัมภาษณ์ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้ 1) ทักษะพื้นฐานของผู้เรียนดนตรีแจ๊สขั้นต้นในการศึกษานอกระบบ 2) กิจกรรมการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สขั้นต้นสำหรับผู้เรียนกีตาร์ทั่วไปในการศึกษานอกระบบ 3) ตัวอย่างแผนการสอนกีตาร์แจ๊ส 4) แนวคิดหลักสูตรและการสอนวิชากีตาร์แจ๊สสำหรับผู้เรียนนอกระบบ

ขั้นที่ 7 พัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นโดยมีขั้นตอนการพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ตามกรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

เนื้อหาภายในแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

บทที่ 1 จุดมุ่งหมายและคุณลักษณะของผู้ใช้แบบเรียน

บทที่ 2 พื้นฐานที่สำคัญสำหรับการเล่นกีตาร์แจ๊ส

1. คอร์ด 7th
2. ตารางสูตรตัวเลขคอร์ด 7th
3. รูปภาพคอร์ด 7th ในตำแหน่งพื้นฐาน
4. รูปภาพโน้ตบนคอกีตาร์และการหาตำแหน่งโน้ตในคอร์ด
5. เทคนิคการเล่นกีตาร์แจ๊สโดยใช้ปิ๊กกีตาร์ (guitar pick)
6. จังหวะสวิง (swing rhythm)

บทที่ 3 แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นเพลงสังคีตลักษณะบลูส์

1. การเล่นคอร์ดโดมิแนนท์ 7th ในรูปพื้นฐาน (dominant 7th chord)
2. การเล่นคอร์ดไมเนอร์ 7th ในรูปพื้นฐาน (minor 7th chord) ในทางเดินคอร์ด I-IV-V และ ii-V
3. แบบฝึกอาร์เปจแบบโดมิแนนท์ 7th (dominant 7th arpeggio)
4. แบบฝึกอาร์เปจแบบไมเนอร์ 7th (minor 7th arpeggio)
5. แบบฝึกอาร์เปจในสังคีตลักษณะบลูส์
6. แบบฝึกบันไดเสียง
7. บันไดเสียงเพนทาโทนิคแบบไมเนอร์ (minor Pentatonic)

บทที่ 4 เพลงสังคีตลักษณะบลูส์

1. เพลง Billie's Bounce – Charlie Parker (F blues)
2. เพลง Tenor Madness – Sonny Rollins Quartet (Bb blues)

การอธิบายรายละเอียดของแนวทางการพัฒนาแบบเรียนจะกล่าวใน “บทที่ 4 เรื่อง กระบวนการพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น”

ขั้นที่ 8 การเก็บข้อมูลวิพากษ์แบบเรียน

การจัดทำโครงการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น โดยทำการจัดการวิพากษ์หลักสูตร ประกอบด้วย การประเมินและการสัมภาษณ์หลังการประเมิน เพื่อสรุปถึงคุณลักษณะของแบบเรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้นที่เหมาะสมกับบริบทผู้เรียนนอกระบบ รวมไปถึงขั้นตอนการพัฒนาแบบเรียน ขอบเขตเนื้อหาภายในแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ประกอบด้วยสาระสำคัญ 2 ส่วน ได้แก่ 1) เทคนิคขั้นต้นสำหรับการบรรเลงบทเพลง 2) เพลงสังคีตลักษณะบลูส์ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการพัฒนาแบบเรียนนี้ คือครูสามารถใช้แบบเรียนนี้เพื่อเตรียมความพร้อมในการเล่นกีตาร์แจ๊สให้ผู้เรียนได้ นอกจากนี้ผู้ที่สนใจเล่นกีตาร์ไม่ว่าจะเป็นกีตาร์อะคูสติคหรือกีตาร์ไฟฟ้าสามารถใช้แบบเรียนนี้ในการปรับพื้นฐานเพื่อต่อยอดในการเล่นกีตาร์แจ๊สได้

ขั้นตอนการจัดการวิพากษ์แบบเรียน เริ่มจากการแจ้งรายละเอียดถึงวัตถุประสงค์ในการวิจัย และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับให้ผู้เข้าร่วมในการวิจัยได้รับทราบ ในกลุ่มของผู้ให้ข้อมูลสำคัญและเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊ส ผู้วิจัยจะดำเนินการจัดการวิพากษ์หลักสูตรประกอบด้วย การประเมินเนื้อหาภายในแบบเรียนและการสัมภาษณ์หลังการประเมินโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยทำการนัดหมาย ชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดการจัดประชุมไว้ล่วงหน้า โดยวิพากษ์ที่คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร การวิพากษ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊ส ใช้ระยะเวลาประมาณ 2 ชั่วโมง หรือตามความเหมาะสมในการวิพากษ์

การสัมภาษณ์ยืดช่วงเวลาในการสัมภาษณ์ตามที่กลุ่มผู้เกี่ยวข้องนี้สะดวก ซึ่งการเก็บข้อมูลนี้เพื่อเป็นการประเมินถึงความเหมาะสมของแบบเรียนและทราบถึงข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาแบบเรียน ในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นธรรมชาติเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในระหว่างการสัมภาษณ์และขอทำการอัดเสียงหรือวิดีโอตลอดการสัมภาษณ์

ขั้นที่ 9 การวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นมีความจำเป็นในการเก็บข้อมูลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊ส การวิจัยนี้ ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) งานวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์และนำเสนอเป็นความเรียง มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊ส ถึงความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตร กระบวนและวิธีการพัฒนาแบบเรียนสำหรับกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) การศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร 2) การสัมภาษณ์ถึงความจำเป็นในการพัฒนาแบบเรียน และ 3) การวิพากษ์แบบเรียน

1.1 การศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร (content analysis)

ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาแบบเรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ประกอบด้วย 1) แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร 2) การศึกษาโรงเรียนดนตรีนอกระบบ 3) องค์ประกอบของดนตรีแจ๊ส 4) แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น 5) การสอบวัดระดับความสามารถทักษะปฏิบัติดนตรีและเกณฑ์การประเมินผล เพื่อนำมาจัดเป็นกรอบแนวคิดสำหรับการพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

1.2 การสัมภาษณ์ถึงความจำเป็นในการพัฒนาแบบเรียน

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับมาจัดกระทำข้อมูลโดยการถอดคำสัมภาษณ์ออกมาเป็นข้อมูลดิบ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ในรูปแบบอุปนัย ภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถจดจำข้อมูล รวมถึงความเข้าใจในบริบทที่เกิดขึ้นจนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเที่ยงตรงตามประเด็นหลักที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา (ชาย โปธิสิตา, 2562) การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยถอดประเด็นที่สำคัญมานำเสนอในรูปแบบพรรณนา เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลถึงความจำเป็นในการพัฒนาแบบเรียนและกำหนดวัตถุประสงค์ของแบบเรียน

1.3 การวิพากษ์แบบเรียน

การวิพากษ์แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊ส โดยใช้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนดนตรีแจ๊สระดับอุดมศึกษาและครูผู้สอนวิชากีตาร์การศึกษานอกระบบ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาภายในแบบเรียนที่พัฒนาขึ้น เพื่อวิเคราะห์ถึงกระบวนการพัฒนาแบบเรียน และคุณลักษณะที่ดีของแบบเรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ข้อมูลการวิพากษ์แบบเรียนประกอบด้วย 1) ประเมินแบบเรียน และ 2) สัมภาษณ์หลังการประเมินแบบเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลการวิพากษ์ประกอบด้วย 1) การหาค่าเฉลี่ยจากมาตราส่วนประมาณค่าและนำมาวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมของเนื้อหาภายในแบบเรียน และ 2) การนำผลการสัมภาษณ์หลังการประเมินแบบเรียนได้แก่ ข้อสรุปและข้อเสนอแนะในด้านคุณลักษณะของแบบเรียน รวมถึงขั้นตอนที่เหมาะสมในการพัฒนาแบบเรียน การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยถอดประเด็นที่สำคัญมานำเสนอในรูปแบบพรรณนา (ชาย โปธิสิตา, 2562)

บทที่ 4

ผลการวิจัยกระบวนการพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น เป็นการพัฒนาในลักษณะสื่อประกอบการสอน สำหรับนักเรียนที่เรียนวิชาทักษะปฏิบัติเครื่องเอกแบบเดี่ยว ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบเรียนตามกรอบการพัฒนาแบบเรียนที่กำหนดไว้ และตรวจคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนดนตรีแจ๊ส และได้นำข้อเสนอแนะกลับมาแก้ไขออกมาเป็นแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นฉบับสมบูรณ์ บทอธิบายกระบวนการพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นประกอบด้วย

- ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบเรียน
- ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ผลการสำรวจความต้องการในการพัฒนาแบบเรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้น
- ขั้นที่ 3 การกำหนดวัตถุประสงค์และกรอบการพัฒนาแบบเรียน
- ขั้นที่ 4 การกำหนดเนื้อหาและการพัฒนาแบบเรียน

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบเรียน

การพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดจุดประสงค์และขอบเขตของเนื้อหาภายในแบบเรียน ข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบเรียนประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

- 1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1.1 ศึกษาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น
 - 1.1.2 ศึกษาวิธีการสอบวัดระดับความสามารถทักษะปฏิบัติดนตรีและเกณฑ์การประเมินผล
 - 1.1.3 ศึกษาองค์ประกอบดนตรีแจ๊ส

1.2 วิธีการคัดเลือกเพลงสังคีตลักษณะบลูส์สำหรับแบบเรียน

1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1.1 ศึกษาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

แบบเรียนทักษะปฏิบัติเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษาที่ต้องมีการลงมือทำ ซึ่งต้องใช้ความชำนาญในระดับที่สามารถสำเร็จงานได้ โดยแบบเรียนทักษะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนบรรลุ

เป้าหมายการเรียนรู้ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยผ่านการฝึกฝนจนชำนาญ อีกทั้งยังช่วยพัฒนาลำดับการคิดของผู้เรียนได้

วิธีการศึกษาการพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นยึดเกณฑ์การวัดระดับความสามารถทางดนตรีด้านทักษะปฏิบัติ เพื่อวิเคราะห์หลักสูตรทั้ง 3 แบบ ออกมาเป็นตารางสรุปเนื้อหา ได้แก่ 1) แบบเรียนกีตาร์ทั่วไป 2) แบบเรียนกีตาร์แจ๊ส และ 3) หลักสูตรกีตาร์แจ๊สระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ 1

จากการศึกษาหลักสูตรทั้ง 3 แบบ พบว่าเนื้อหาในรายวิชานี้เป็นการสอนทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติพร้อมกันเพื่อนำไปสู่บรรเลงคีตปฏิภาณ โดยการพัฒนาแบบเรียนมีความจำเป็นที่ต้องอธิบายถึงการเรียนรู้ทฤษฎีที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติทักษะในบทเพลงต่าง ๆ โดยกระบวนการจดจำ บ่งบอก และบรรเลงประเภทของบันไดเสียง อาร์เปจ และโน้ตสำคัญตามการดำเนินคอร์สได้

จากข้อมูลในหลักสูตรกีตาร์แจ๊สระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ 1 พบว่า ทักษะพื้นฐานกีตาร์แจ๊สที่สำคัญ คือ 1) บันไดเสียง 2) คอร์ส และอาร์เปจ ผนวกกับเอกสารแบบฝึกหัดที่ผู้สอนเตรียมให้ผู้เรียนรายสัปดาห์สำหรับการฝึกฝนเพิ่มเติมจากเนื้อหาดังกล่าว รวมถึงแนวทางการประยุกต์ใช้ทักษะในการบรรเลงคีตปฏิภาณ

จากตารางแสดงเนื้อหาเรื่องประเภทของคอร์ส อาร์เปจ และบันไดเสียงในแบบฝึกหัดต่าง ๆ (บทที่ 2: เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง - ตารางแสดงเนื้อหาเรื่องประเภทของคอร์ส อาร์เปจ และบันไดเสียงในแบบฝึกหัดต่าง ๆ) พบว่าแบบฝึกทักษะปฏิบัติทั้ง 3 ประเภท มีทักษะพื้นฐานเหมือนกันโดยการปฏิบัติเนื้อหาที่กีตาร์ทุกส่วนบน 8 กุญแจเสียง ได้แก่ กุญแจเสียง F Bb Eb Ab G D A และ E เมเจอร์ การฝึกฝนทักษะทั้งหมดนี้ จะส่งไปสู่การบรรเลงบทเพลงเพื่อเป็นการวัดผลการเรียนรู้เป็นส่วนใหญ่ โดยเนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1) แบบฝึกคอร์สและอาร์เปจ

- เมเจอร์ - ไมเนอร์ - โดมินันท์ - ดิมินิชท์ - ฮาล์ฟดิมินิชท์

2) บันไดเสียง

- เมเจอร์ - เพนทาโทนิคไมเนอร์ - ไมเนอร์แบบเนอเซอร์

3) บทเพลง

- F Blues - Bb Blues

1.1.2 ศึกษาการสอบวัดระดับความสามารถทักษะปฏิบัติดนตรีและเกณฑ์การประเมินผล

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดระดับความสามารถทักษะปฏิบัติกีตาร์เพื่อ

กำหนดขอบเขตการพัฒนาแบบเรียนในด้านเนื้อหา จาก 1) การสอบวัดระดับความสามารถทักษะปฏิบัติกีตาร์สถาบันดนตรียามาฮา 2) การสอบวัดระดับความสามารถทางดนตรีเครื่องเอกกีตาร์สถาบันดนตรีทรินิตี้ 3) การสอบวัดระดับความสามารถทักษะปฏิบัติกีตาร์ไฟฟ้า Trinity Rock Pop 4) การสอบวัดระดับความสามารถทางดนตรีแจ๊ส ABRSM 5) การสอบวัดระดับความสามารถทางดนตรีแจ๊ส SMCC

การศึกษาพบว่าผู้เรียนที่มีความพร้อมในด้านทักษะปฏิบัติที่จะเรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้น มีระดับความสามารถอยู่ระหว่างเกรด 6 – 8 และต้องมีเทคนิคขั้นต้นคือ การบรรเลงเพลง การเล่นคอร์ด อาร์เปจและบันไดเสียง โดยผู้เรียนต้องปฏิบัติทักษะเหล่านี้ได้ใน 8 กุญแจเสียง ได้แก่ กุญแจเสียงทางซาร์ป 4 กุญแจเสียงและกุญแจเสียงทางแฟลต 4 กุญแจเสียง (4# และ 4b circle of fourth, fifth) โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) คอร์ดและอาร์เปจ ประกอบด้วย เมเจอร์ ไมเนอร์ โดมินันท์ ออกเมนเทต ดิมีนิชท์และฮาร์พดิมีนิชท์
- 2) บันไดเสียง ประกอบด้วย เมเจอร์ ไมเนอร์ เมโลดิก ฮาร์โมนิก ดิมีนิชท์และฮาล์พดิมีนิชท์

เกณฑ์การสอบกีตาร์ทั่วไปและกีตาร์แจ๊สยังมีข้อแตกต่าง คือ เกณฑ์การสอบกีตาร์แจ๊สจะมีการเพิ่มเติมเนื้อหาได้แก่ เนื้อหาเพิ่มเติมการสอบดนตรีแจ๊ส ด้านบันไดเสียงประกอบด้วยโหมดบันไดเสียงเพนทาโทนิค ไกด์โทน การไลโน้ต (sequences) เนื้อหาเพิ่มเติมด้านคอร์ดและอาร์เปจ ได้แก่ คอร์ดพลิกกลับ คอร์ดไร้โน้ตพินตัน (rootless voicing) เนื้อหาเพิ่มเติมด้านบทเพลงได้แก่ บทเพลงแจ๊สแบบมาตรฐานและบลูส์ ผู้วิจัยนำผลการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับเกณฑ์การสอบวัดระดับข้างต้น มาผนวกกับผลการศึกษาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น และสังเคราะห์ออกเป็นเนื้อหาที่จะใช้พัฒนาแบบเรียนต่อไป

1.1.3 ศึกษาองค์ประกอบดนตรีแจ๊ส

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสาร แบบเรียนทฤษฎีดนตรีแจ๊สและสำรวจความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊สจากการสังเคราะห์เอกสารและการสำรวจความคิดเห็น พบว่าองค์ประกอบของดนตรีแจ๊สจากเอกสารแบบเรียนและการสำรวจความคิดเห็น มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) เสียงประสานดนตรีแจ๊ส (jazz harmony) 2) ทำนอง (melody) 3) จังหวะ (rhythm) 4) สังกีตลักษณ์และโครงสร้างของดนตรีแจ๊ส (jazz form and structure) 5) หลักการโซโล (soloing concept) 6) ภาษาแจ๊ส (jazz language) 7) ความคิดสร้างสรรค์ (creativity)

การพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น พัฒนาจากการวิเคราะห์องค์ประกอบที่เหมาะสมกับทักษะขั้นต้นและสอดคล้องกับผลการศึกษาเอกสาร และการสำรวจความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊สผู้เขียนแบบเรียน แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นเน้นไปที่การเรียนรู้ด้านเทคนิคและการเรียนรู้พื้นฐานดนตรีแจ๊ส มีองค์ประกอบสำหรับการพัฒนาแบบเรียน ดังนี้

- 1) เสียงประสานดนตรีแจ๊ส (jazz harmony)
- 2) ทำนอง (melody)
- 3) จังหวะในดนตรีแจ๊ส (jazz rhythm)
- 4) หลักการโซโล (soloing concept)
- 5) ความคิดสร้างสรรค์ (creativity)

การเรียนการสอนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น นักกีตาร์แจ๊สจำเป็นต้องมีวิธีการบรรเลงบทเพลงแจ๊สอย่างถูกต้องโดยมีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม พื้นฐานจึงเป็นสิ่งสำคัญโดยเริ่มจากการฟัง การปฏิบัติ การเรียนรู้ทฤษฎี และการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง นักกีตาร์แจ๊สต้องมีทักษะการเล่นคอร์ด อาร์เปจ และบันไดเสียงในทางเดินคอร์ดและคีตลักษณ์ทุกประเภท เพื่อนำไปสู่การบรรเลงคีตปฏิภาณ รูปแบบการบรรเลงคีตปฏิภาณอยู่ในองค์ประกอบของดนตรีแจ๊ส

1.2 วิธีการคัดเลือกเพลงสังคีตลักษณ์บลูส์สำหรับแบบเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้ององค์ประกอบด้วยการศึกษาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น การสอบวัดระดับความสามารถทักษะปฏิบัติดนตรีและเกณฑ์การประเมินผล และองค์ประกอบดนตรีแจ๊ส พบว่าการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อการ

บรรเลงคีตปฏิภาณในบทเพลงแจ๊ส แจ๊ส เอกลักษณ์ของดนตรีแจ๊สคือการบรรเลงคีตปฏิภาณในสถานการณ์จริง การบรรเลงคีตปฏิภาณส่วนใหญ่ไม่ได้เล่นอย่างไม่ได้เตรียมการทั้งหมดแต่เป็นการเล่นจากประสบการณ์ที่ผู้เล่นมี เช่นการฟัง การเลียนแบบและการถอดออกมาเป็นกลวิธี เป็นต้น กล่าวได้ว่าการแสดงคีตปฏิภาณเป็นการบรรเลงทำนองอย่างฉับพลันด้วยเทคนิคผนวกกับประสบการณ์ที่ตนเองมี

การเรียนการสอนการแสดงคีตปฏิภาณขั้นต้นควรมีขั้นตอนที่ดีทั้งในด้านเทคนิคขั้นพื้นฐานเพื่อความพร้อมในการบรรเลงดนตรีแจ๊สในสถานการณ์จริง นักกีตาร์แจ๊สต้องมีทักษะการเล่นคอर्डอาร์เปจ และบันไดเสียงในทางเดินคอर्डและคีตลักษณะทุกประเภท ดังนั้นพื้นฐานจึงเป็นสิ่งที่สำคัญทั้งในด้านารฟัง ด้านทฤษฎี ด้านทักษะปฏิบัติและการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง

การเรียนดนตรีแจ๊สมักใช้การเรียนรู้จากบทเพลงเป็นหลัก โดยการฝึกฝนเทคนิคต่าง ๆ ที่จะนำไปใช้ในบทเพลงนั้น ๆ ได้ โดยบทเพลงแจ๊สแต่ละเพลงมีระดับความยากง่ายไม่เท่ากัน จำแนกจากสังคีตลักษณะ ทางเดินคอर्ड คอर्ड อาร์เปจและบันไดเสียง โดยมีตัวอย่างสังคีตลักษณะต่าง ๆ ในบทเพลงแจ๊สปัจจุบันที่ผู้เรียนต้องศึกษา (เรียงตามความซับซ้อนในแต่ละท่อนของสังคีตลักษณะ)

ตัวอย่างสังคีตลักษณะแบบมาตรฐานในดนตรีแจ๊สยุคสวิง (Blues and Standard Jazz Form)

- สังคีตลักษณะบลูส์ จำนวน 12 ท้อง > สังคีตลักษณะบลูส์ จำนวน 16 ท้อง
- A B จำนวน 32 ท้อง แบ่งเป็น A16 + B16
- A A B A จำนวน 32 ท้อง แบ่งเป็น A8 + A8 + B8 + A8
- A A B C จำนวน 32 ท้อง แบ่งเป็น A8 + A8 + B8 + C8
- A B C D จำนวน 32 ท้อง แบ่งเป็น A8 + B8 + C8 + D8

ตัวอักษรท่อน (เช่น A B C) แบ่งตามความแตกต่างของชุดการดำเนินคอर्डในท่อนนั้น ๆ เช่น ท่อน A มีการดำเนินคอर्ड I, IV, II, V ท่อน B มีการดำเนินคอर्ड I, IV เป็นต้น

จากตัวอย่างสังคีตลักษณะแบบมาตรฐานในดนตรีแจ๊ส พบว่าเพลงสังคีตลักษณะบลูส์ เป็นสังคีตลักษณะที่มีความซับซ้อนน้อยที่สุดและเหมาะต่อการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สขั้นต้น เนื่องจากสังคีตลักษณะนี้มีท่อนเดียว จำนวน 12 ท้อง ผนวกกับเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบการศึกษาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น การสอบวัดระดับความสามารถทักษะปฏิบัติดนตรี

และเกณฑ์การประเมินผล และองค์ประกอบดนตรีแจ๊ส ผู้เรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้นระดับความสามารถ 6 – 8 ต้องปฏิบัติเนื้อหาด้านเทคนิคกีตาร์ ภายในทฤษฎีแจ๊สเสียง F Bb Eb Ab G D A และ E เมเจอร์ เนื้อหาภายในแบบเรียนประกอบด้วยเพลงสังคีตลักษณะบลูส์ เพลง Billie's Bounce และเพลง Tenor Madness

เพลงที่ 1 เพลงสังคีตลักษณะบลูส์ Billie's Bounce – Charlie Parker

เพลง Billie's Bounce อยู่ในสังคีตลักษณะบลูส์ 12 ท้อง อยู่ในทฤษฎีแจ๊สเสียง F เมเจอร์ ประกอบด้วยคอร์ดและอาร์เปจ 3 แบบ คือ โดมินันท์ 7th ไมเนอร์ 7th และติมินิซท์ 7th โดยผู้วิจัย กำหนดเนื้อหาจากการเรียนรู้วิธีการฝึกเทคนิคสำคัญต่อการบรรเลงคีตปฏิภาณ การฝึกทำนองเพลง Billie's Bounce และตัวอย่างลำดับการบรรเลงเพลงจริง

24.
(BLUES) **BILLIE'S BOUNCE** CHARLIE PARKER

(LAST 12 BARS ARE TRANSCRIBED FROM)
(PARKER SOLD - SAVOY RECORDING)

ภาพที่ 7 โน้ตเพลง Billie's Bounce (Hal Leonard The real book sixth edition) (Hal Leonard, n.d.-a)

เพลงที่ 2 เพลงสังคีตลักษณ์บลูส์ Tenor Madness – Sonny Rollins Quartet

เพลง Tenor Madness อยู่ในสังคีตลักษณ์ 12 ห้อง กุญแจเสียงเสียง Bb เมเจอร์ จังหวะสวิง ปานกลางถึงสวิงเร็ว เพลงนี้มีทำนองลักษณะการบรรเลงถาม-ตอบ (call and response) ประโยค คำถามใน 8 ห้องแรก และตอบใน 4 ห้องสุดท้าย

390
(MED. WP) **TENOR MADNESS** -SONNY ROLLINS

B \flat 7 E \flat 7 B \flat 7

E \flat 7 B \flat 7 G7#9

C-7 F7 B \flat 7

ภาพที่ 8 โน้ตเพลง Tenor Madness (Hal Leonard The Real Book - Volume II - Second Edition) (Hal Leonard, n.d.-b)

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ผลการสำรวจความต้องการในการพัฒนาแบบเรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนดนตรีแจ๊ส ด้านความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของแบบเรียน ถึงลักษณะการจัดการเรียนการสอนวิชากีตาร์แจ๊สขั้นต้นในผู้เรียนนอกระบบในปัจจุบัน ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นสัมภาษณ์ตามกรอบการพัฒนาหลักสูตรโดยการสัมภาษณ์ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

1. ทักษะพื้นฐานของผู้เรียนดนตรีแจ๊สขั้นต้นในการศึกษานอกระบบ
2. กิจกรรมการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สขั้นต้นสำหรับผู้เรียนกีตาร์ทั่วไปในการศึกษานอกระบบ
3. ตัวอย่างแผนการสอนกีตาร์แจ๊ส
4. แนวคิดหลักสูตรและการสอนวิชากีตาร์แจ๊สสำหรับผู้เรียนนอกระบบ

1. ทักษะพื้นฐานของผู้เรียนดนตรีแจ๊สขั้นต้นในการศึกษานอกระบบ

การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลถึงทักษะพื้นฐานของผู้เรียนดนตรีแจ๊สขั้นต้นในการศึกษานอกระบบ ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้เรียนเตรียมสอบเข้ามหาวิทยาลัยดนตรีในประเทศไทยไว้ ดังนี้

บทสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

“ผู้เรียนดนตรีแจ๊สระดับเตรียมสอบเข้ามหาวิทยาลัยดนตรีในประเทศไทย ส่วนใหญ่มีพื้นฐานการอ่านโน้ตที่ไม่ค่อยดี เนื่องจากไม่ได้เรียนดนตรีแบบเป็นระบบตั้งแต่แรก หากผู้เรียนได้รับการเรียนการสอนที่เป็นระบบตั้งแต่แรกจะเป็นเรื่องที่ดียิ่งขึ้นที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ต่อยอดในอนาคตได้ง่าย เช่น ทักษะกีตาร์คลาสสิก ทฤษฎีพื้นฐานและการอ่านโน้ต”

การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลถึงทักษะพื้นฐานของผู้เรียนดนตรีแจ๊สขั้นต้นในการศึกษานอกระบบ ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้เรียนกีตาร์ไฟฟ้าไว้ ดังนี้

บทสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

“นักเรียนกีตาร์ไฟฟ้าส่วนใหญ่เริ่มเรียนจากแนวดนตรีที่ตัวเองชอบ เช่น ดนตรีร็อก ป๊อป นีโอ-โซล หรือการเรียนหลักสูตรกีตาร์ไฟฟ้า ร็อก ป๊อป จึงทำให้ผู้เรียนมีพื้นฐานทฤษฎีน้อย เพราะเน้นการบรรเลงด้วยการจดจำและการแกะเพลงจากอินเทอร์เน็ต หรือผู้เรียนเล่นได้แต่ไม่รู้ทฤษฎี”

ผู้ให้ข้อมูลได้แนะนำถึงรูปแบบการสอนผู้เริ่มเรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้น โดยทักษะพื้นฐานเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งในด้านเทคนิคกีตาร์ทั่วไปและเทคนิคกีตาร์แจ๊ส จะเป็นส่วนช่วยเสริมให้ผู้เรียนเริ่มเรียนรู้วิธีการบรรเลงคีตปฏิบัติได้ดียิ่งขึ้น จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล เกี่ยวกับทักษะพื้นฐานของผู้เรียนดนตรีแจ๊สขั้นต้นในการศึกษานอกระบบพบว่าผู้เรียนที่มีพื้นฐานจากการเรียนกีตาร์โดยมีลำดับขั้นตอนจากสถาบันต่าง ๆ ที่มีการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับเกณฑ์การสอบวัดระดับความสามารถ ทั้งกีตาร์คลาสสิก กีตาร์ไฟฟ้าและกีตาร์ทั่วไป จะต่อยอดกีตาร์แจ๊สระดับเริ่มต้นได้ดี ผู้เรียนที่มีพื้นฐานที่ดีมีแนวโน้มในการเรียนรู้ดนตรีแจ๊สได้รวดเร็ว โดยการเรียนต่อยอดทักษะดนตรีแจ๊ส เช่น การเรียนองค์ประกอบดนตรีแจ๊สที่จะส่งผลต่อการบรรเลงคีตปฏิบัติ

ผู้เรียนกีตาร์ไฟฟ้าทั่วไป ส่วนใหญ่รู้วิธีการบรรเลงจากการจดจำแต่ไม่รู้ถึงทฤษฎี เช่นการจับคอร์ดในตำแหน่งต่าง ๆ แต่ไม่รู้โน้ตดนตรี จึงต้องมีการปรับพื้นฐานทั้งในด้านทฤษฎีทั่วไปและการปฏิบัติ ผนวกกับการเรียนดนตรีแจ๊ส โดยมีขั้นตอนการสอนผู้เรียนที่ไม่รู้โน้ต เริ่มจากการฟัง การจดจำ การเลียนแบบ การร้อง - เล่น และจึงนำไปสู่ทฤษฎี

2. กิจกรรมการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สขั้นต้นสำหรับผู้เรียนกีตาร์ทั่วไปในการศึกษานอกระบบ

การสอนผู้เรียนกีตาร์ทั่วไป ส่วนใหญ่รู้วิธีการบรรเลงจากการจดจำแต่ไม่รู้ถึงทฤษฎี เช่นการจับคอร์ดในตำแหน่งต่าง ๆ แต่ไม่รู้โน้ตดนตรี จึงต้องมีการปรับพื้นฐานและทำความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของดนตรีแจ๊ส ประกอบด้วย การฟัง การเรียนทฤษฎี ทักษะกีตาร์ การบรรเลงเพลงและการแสดงคีตปฏิบัติ

ลำดับของการสอนกีตาร์แจ๊สสำหรับผู้เรียนกีตาร์ไฟฟ้าทั่วไปมาก่อน เริ่มจากการฟัง การนับจังหวะ การบรรเลงคอร์ด การบรรเลงอาร์เปจ การบรรเลงบันไดเสียง การบรรเลงโมดและการบรรเลงโครมาติกโน้ตเข้าสู่คอร์ดโทนของคอร์ดถัดไปเพื่อฝึกฝนการเชื่อมต่อบันไดเสียง เช่นการบรรเลงบันไดเสียงต่อเนื่อง การแกะเพลงและการแกะประโยคดนตรีแจ๊ส สู่การบรรเลงคีตปฏิบัติ

3. ตัวอย่างแผนการสอนกีตาร์แจ๊ส

ผู้วิจัยได้ทำตัวอย่างแผนการสอนสำหรับผู้เรียนเตรียมเข้ามหาวิทยาลัยดนตรี เพื่อจำลองถึงวิธีการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สขั้นต้น โดยเนื้อหา และวิธีการมาจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลประกอบกับตัวอย่างแผนการสอนของผู้ให้ข้อมูล ครอบคลุมองค์ประกอบ 2 ด้านคือ 1) ทักษะ 2) ความเป็นนักดนตรี โดยแบ่งออกเป็นทักษะย่อยดังนี้ 1) บทเพลง 2) บันไดเสียง คอร์ด อาร์เปจ 3) โสตทักษะ และ 4) การบรรเลงบทเพลงอย่างฉับพลัน ดังตัวอย่างนี้

แผนการสอนคาบที่ 1 กีตาร์แจ๊สขั้นต้น

เรื่อง ลักษณะของบลูส์แจ๊ส และการเล่นคอร์ดบลูส์แจ๊ส

จุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้เรียนอธิบายถึงลักษณะของบลูส์แจ๊สได้ และผู้เรียนบรรเลงคอร์ดในเพลงบลูส์แจ๊สใน กุญแจเสียง F โดยใช้ตำแหน่งรูท

การสอนในลักษณะ Music Appreciation

- 1) เปิดเพลงแจ๊สให้ผู้เรียนฟัง เช่น เพลง F บลูส์ เนื่องจากมีฟอร์มเพลงที่ไม่ซับซ้อน โดยให้ผู้เรียนฟังจังหวะสวิงในดนตรีแจ๊ส (swing feel) และสอนนับจังหวะ 2 และ 4

- 2) ให้ผู้เรียนนับจำนวนห้อง 12 ห้องและเรียนรู้ถึงฟอร์มเพลง เพื่อเรียนรู้ถึงลำดับของการบรรเลง

เพลงแจ๊สมาตรฐาน เช่น ท่อนที่ 1 เป็นท่อนทำนองเพลง ท่อนที่ 2 เป็นต้นไปเป็นท่อนแสดงคีตฤทธิภาพ และท่อนสุดท้ายเป็นท่อนจบเพลง

- 3) แนะนำเพลงให้ผู้เรียนกลับไปศึกษาเพิ่มเติม

การสอนทักษะพื้นฐานบนเพลง F Blues

- 4) อธิบายถึงคอร์ดพื้นฐาน 5 ประเภท

- 5) อธิบายถึง อาร์เปจ 5 ประเภท

- 6) ให้ผู้เรียนบรรเลงคอร์ดในเพลงบลูส์แจ๊สใน กุญแจเสียง F โดยใช้ตำแหน่งพื้นฐาน สายที่ 5 และสายที่ 6

บน จังหวะ 2 และ 4

เพิ่มเติม - การเรียนการสอนใช้การอ่านแท้ๆ หรือการมองรูปภาพ ผนวกกับการจดจำสูตร
ตัวเลข เช่น C เมเจอร์ อาร์เปจ ประกอบด้วย โน้ตตัวที่ 1 3 5 7

4. แนวคิดหลักสูตรและการสอนวิชากีตาร์แจ๊สสำหรับผู้เรียนดนตรีนอกระบบและการเรียนตาม อัธยาศัย

การเรียนการสอนดนตรีนอกระบบมีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากลักษณะของการศึกษานอก
ระบบมีความยืดหยุ่นและยืดหยุ่นเป็นสำคัญ จึงเหมาะสมกับการเรียนการสอนดนตรีเฉพาะทาง หรือ
การเรียนการสอนเครื่องเอกโดยเฉพาะตามความจุดประสงค์ของผู้เรียน โดยการเรียนการสอนดนตรี
นอกระบบมีปัจจัยที่ควรคำนึงถึง ทั้งในด้านความชำนาญของครูผู้สอน พัฒนาการของผู้เรียน
คุณลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่ดี ด้านสื่อการสอน สถานที่ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้และ
การวัดผลผู้เรียนทั้งภายในโรงเรียนและการสอบเกรด หรือการสอบวัดระดับความสามารถทางดนตรี
เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊สในด้านหลักสูตร และการ
สอนสำหรับผู้เตรียมสอบกีตาร์แจ๊ส การศึกษานอกระบบ พบว่าการจัดการเรียนการสอนกีตาร์แจ๊ส
สำหรับผู้เรียนทั้งสองระดับ ใช้วิธีการเรียนการสอนที่คล้ายคลึงกัน แตกต่างกันที่ระยะเวลาที่ผู้เรียน
ต้องทำความเข้าใจในเนื้อหาต่าง ๆ เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย โดยผู้เริ่มต้นเรียนดนตรีแจ๊สต้องเริ่ม
จากการฟัง การนับจังหวะ การบรรเลงคอร์ด การบรรเลงอาร์เปจ การบรรเลงบันไดเสียง การบรรเลง
โมดและการบรรเลงโครมาติกโน้ตเพื่อเข้าสู่คอร์ดโทนของคอร์ดถัดไปเพื่อฝึกฝนการเชื่อมต่อบันไดเสียง
เช่นการบรรเลงบันไดเสียงต่อเนื่อง การแกะเพลงและการแกะประโยคดนตรีแจ๊ส สู่การบรรเลงคีต
ปฎิภาณ การเรียนรู้ดนตรีแจ๊สเปรียบเสมือนการเรียนรู้ตลอดชีวิตผู้เรียนสามารถเรียนรู้ต่อยอดได้ด้วย
ตัวเอง จึงสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยดนตรีได้อย่างราบรื่น และประกอบ
อาชีพเป็นนักกีตาร์ที่ดีได้ในอนาคต

ผู้วิจัยพบว่าทุกองค์ประกอบมีความสำคัญและส่งผลถึงกัน โดยความสอดคล้องกับเป้าหมาย
ของหลักสูตร การกำหนดจุดประสงค์ในแผนการจัดกิจกรรมแบบพฤติกรรม เนื้อหาดนตรีแจ๊สที่สำคัญ
ต่อการเรียนรู้ พัฒนาการผู้เรียนและการวัดประเมินผล การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้อง
คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่นการประยุกต์ใช้บทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจการเรียนรู้และเกิดการ
เรียนการสอนมีประสิทธิภาพต่อไป

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนดนตรีเอกชนเป็นทางเลือกหลักสำหรับผู้ที่ต้องการเรียนปฏิบัติโดยไม่ต้องเข้าระบบมหาวิทยาลัยและในขณะเดียวกันก็ยังเป็นทางเลือกหลักของผู้ที่เตรียมสอบเข้าศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยด้านดนตรี

ขั้นที่ 3 การกำหนดวัตถุประสงค์และกรอบการพัฒนาแบบเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าการสำรวจข้อมูลความต้องการในการพัฒนาแบบเรียนพบว่าทุกองค์ประกอบมีความสำคัญและส่งผลถึงกัน โดยความสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร การกำหนดจุดประสงค์ในแผนการจัดกิจกรรมแบบพฤติกรรม เนื้อหาดนตรีแจ๊สที่สำคัญต่อการเรียนรู้ การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญและเหมาะสมกับทักษะกีตาร์ของผู้เรียนไทยในปัจจุบัน เช่นการอ่านทำนองเพลงด้วยแท็บกีตาร์ (guitar tab) พบว่าการอ่านโน้ต การแทรกรูปภาพคอร์ด (chord diagram) พบกับโน้ตในบรรทัด 5 เส้น เพื่อเสริมให้ผู้เรียนที่มีทักษะการอ่านโน้ตน้อยสามารถเรียนรู้การเล่นคอร์ดต่าง ๆ จากการจดจำคอร์ดในลักษณะรูปภาพได้ รวมถึงการประยุกต์ใช้บทเรียนจากง่ายไปยาก เพื่อให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียน และเกิดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพต่อไป

แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นนี้เหมาะสมกับผู้เรียนกีตาร์ทั่วไปไม่ว่าจะเป็นกีตาร์อะคูสติคหรือกีตาร์ไฟฟ้า ที่สนใจเรียนรู้ต่อยอดไปสู่ทักษะกีตาร์แจ๊ส โดยเนื้อหาในแบบเรียนมีระดับความยากเทียบเท่ากับเกณฑ์การสอบวัดระดับความสามารถด้านทักษะปฏิบัติ (skills) ประกาศนียบัตรความถนัดด้านดนตรีวิธีศิลปากร เกรด 6 (SMCC) ระดับกลาง (intermediate level) สถาบันสยามกลการ เกรด 6 (Yamaha) และสถาบันทรินิตี้ ป๊อปและร็อก เกรด 8 (Trinity College of London: Rock & Pop) ครูผู้สอนสามารถใช้แบบเรียนนี้เพื่อเตรียมความพร้อมในการเล่นกีตาร์แจ๊สให้ผู้เรียนได้ นอกจากนี้ผู้สนใจเล่นกีตาร์ไม่ว่าจะเป็นกีตาร์อะคูสติคหรือกีตาร์ไฟฟ้าสามารถใช้แบบเรียนนี้ในการปรับพื้นฐานเพื่อต่อยอดในการฝึกเล่นกีตาร์แจ๊สได้

ขั้นที่ 4 การกำหนดเนื้อหาและการพัฒนาแบบเรียน

การพัฒนาแบบเรียนโดยคำนึงถึงเอกลักษณ์ของการบรรเลงคีตปฏิภาณในดนตรีแจ๊ส โดยให้ผู้เรียนหัดสร้างแนวทำนองด้วยเทคนิคต่าง ๆ แบบไม่ได้เตรียมการไว้ล่วงหน้า กล่าวคือผู้เรียนจำเป็นต้องมีพื้นฐานความเข้าใจในด้านเนื้อหาที่สำคัญทั้งหมดเพื่อที่จะนำไปสู่การบรรเลงเพลงอย่างมีประสิทธิภาพ

แบบเรียนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรเลงคีตปฏิภาณในสังคีตลักษณะบลูส์ (blues) โดยเรียนรู้เทคนิคที่สำคัญสำหรับการเล่นเพลงแจ๊สบลูส์ ประกอบด้วยการเล่นคอร์ด อาร์เปจ และบันไดเสียง แบบเรียนประกอบด้วยรูปภาพแท็บ (guitar tab) และรูปภาพคอร์ด (chord diagram) เพื่อให้สามารถเรียนรู้ด้วยการจดจำได้สะดวกยิ่งขึ้น

เนื้อหาภายในแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

บทที่ 1 จุดมุ่งหมายและคุณลักษณะของผู้ใช้แบบเรียน

บทที่ 2 พื้นฐานที่สำคัญสำหรับการเล่นกีตาร์แจ๊ส

1. คอร์ด 7th
2. ตารางสูตรตัวเลขคอร์ด 7th
3. รูปภาพคอร์ด 7th ในตำแหน่งพื้นฐาน
4. รูปภาพโน้ตบนคอกีตาร์และการหาตำแหน่งโน้ตในคอร์ด
5. เทคนิคการเล่นกีตาร์แจ๊สโดยใช้ปิ๊กกีตาร์ (guitar pick)
6. จังหวะสวิง (swing rhythm)

บทที่ 3 แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นเพลงสังคีตลักษณะบลูส์

1. การเล่นคอร์ดโดมิแนนท์ 7th ในรูปพื้นฐาน (dominant 7th chord)
2. การเล่นคอร์ดไมเนอร์ 7th ในรูปพื้นฐาน (minor 7th chord) ในทางเดิน

คอร์ด I-IV-V และ ii-V

3. แบบฝึกอาร์เปจแบบโดมิแนนท์ 7th (dominant 7th arpeggio)
4. แบบฝึกอาร์เปจแบบไมเนอร์ 7th (minor 7th arpeggio)
5. แบบฝึกอาร์เปจในสังคีตลักษณะบลูส์
6. แบบฝึกบันไดเสียง
7. บันไดเสียงเพนทาโทนิคแบบไมเนอร์ (minor Pentatonic)

บทที่ 4 เพลงสังคีตลักษณะบลูส์

1. เพลง Billie's Bounce – Charlie Parker (F blues)
2. เพลง Tenor Madness – Sonny Rollins Quartet (B^b blues)

บทที่ 1 จุดมุ่งหมายและคุณลักษณะของผู้ใช้แบบเรียน

แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นนี้เหมาะสำหรับผู้เรียนทั่วไปหรือกีตาร์ไฟฟ้าที่ต้องการเรียนรู้ต่อยอดไปสู่กีตาร์แจ๊ส โดยเนื้อหาในแบบเรียนมีระดับความยากเทียบเท่ากับเกณฑ์การสอบวัดระดับความสามารถด้านทักษะปฏิบัติ (Skills) ประกาศนียบัตรความถนัดด้านดนตรีวิธีศิลปากร ระดับกลาง (intermediate level) เกรด 6 (SMCC) สถาบันสยามกลการ เกรด 6 (Yamaha) และสถาบันทรินิตี้ ป๊อปและร็อก เกรด 8 (Trinity: Rock & Pop)

ผลลัพธ์การเรียนรู้สำหรับแบบเรียนนี้ คือ ผู้เรียนสามารถแสดงคีตปฏิภาณบนเพลงบลูส์ (Blues) และแจ๊สแบบมาตรฐาน (Standard Jazz) โดยเรียนรู้เทคนิคต่างๆ ที่สำคัญสำหรับการเล่นเพลงแจ๊ส ประกอบด้วยคอร์ด อาร์เปจและบันไดเสียง แบบเรียนนี้สามารถใช้ได้กับผู้เรียนที่เรียนรู้โดยการจดจำ โดยประกอบด้วยรูปภาพแท็บ (Guitar Tab) และรูปภาพคอร์ด (Chord Diagram)

บทที่ 2 พื้นฐานที่สำคัญสำหรับการเล่นกีตาร์แจ๊ส

ผู้เรียนดนตรีแจ๊สจำเป็นต้องฟังบทเพลงแจ๊สเพื่อชื่นชมความสุนทรีย์ศาสตร์ในดนตรีแจ๊ส (music appreciation) ทั้งในด้านลักษณะและองค์ประกอบต่าง ๆ ของเพลง รวมไปถึงความสำคัญและการเชื่อมโยงทางประวัติศาสตร์ในดนตรีแจ๊สเพื่อทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจถึงเพลงในแต่ละสมัยและประเภทต่าง ๆ ของดนตรีแจ๊ส

การฟังเป็นส่วนที่สำคัญเทียบเท่ากับการเล่น โดยวิธีการเรียนดนตรีแจ๊สในสมัยก่อนเป็นวิธีการเรียนดนตรีแบบบอกเล่าหรือการฟังแล้วเลียนแบบผ่านสถานการณ์จริงระหว่าง ครู – นักเรียน หรือนักดนตรี - นักดนตรี แล้วจึงมีการถอดวิธีการเรียนเหล่านี้ออกมาเป็นทฤษฎี โดยมีพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการเล่นกีตาร์แจ๊ส ดังนี้

1. **คอร์ด 7th** (Seventh Chord) หรือเรียกว่าคอร์ดทบเจ็ด คือ ทริยแอด (triads) ที่ประกอบด้วยโน้ตลำดับที่ 7 จากโน้ตพื้นฐาน (root) การเรียนรู้คอร์ด 7th เป็นพื้นฐานที่สำคัญเป็นอันดับแรกสำหรับการบรรเลงเพลงแจ๊สบลูส์ และเพลงแจ๊สในระดับที่มีความยากขึ้น บทเรียนนี้แสดงถึงส่วนประกอบคอร์ด 7th 5 ประเภทในสังคีตลักษณ์บลูส์ ได้แก่ คอร์ดเมเจอร์ 7th คอร์ดโดมิแนนท์ 7th คอร์ดไมเนอร์ 7th คอร์ดฮาล์ฟดิมินิชท์ 7th และคอร์ดดิมินิชท์ 7th

1. คอร์ดเมเจอร์ 7th (major seventh) ประกอบด้วย ทริแอดชนิดเมเจอร์และโน้ตลำดับที่ 7 เมเจอร์จากโน้ตพื้นฐาน (root) หรือโน้ตเบสของคอร์ด สามารถใช้สัญลักษณ์แทนคอร์ด ดังนี้ CMaj7, CM7, C Δ 7

C Major7

ภาพที่ 9 ตัวอย่างเนื้อหาเรื่อง คอร์ด 7th (แบบเรียนหน้าที่ 4)

2. ตารางสูตรตัวเลขคอร์ด 7th ผู้วิจัยได้สรุปทฤษฎีคอร์ด 7th ทั้ง 5 ประเภทในสังคีตลักษณะบลูส์ จากหัวข้อที่ 1 ออกมาเป็นตารางรายด้านเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นถึงภาพรวมของส่วนประกอบคอร์ด จากทริแอดไปสู่ ทริแอดที่เพิ่มส่วนขยายขึ้นคู่ 7 จากโน้ตพื้นฐาน โดยเพิ่มเติมวิธีคิดคอร์ด 7th ในแบบสูตรตัวเลข (formula) เนื้อหาภายในรูปภาพนี้แสดงถึงคอร์ด C ในแบบต่าง ๆ

ประเภทคอร์ด (chord type)	สูตรตัวเลขในคอร์ด (formula)	โน้ตในคอร์ด (notes)	ชื่อคอร์ด (chord name)
major seventh	1-3-5-7	C-E-G-B	CMaj7, CM7, C Δ 7
dominant seventh	1-3-5- ^b 7	C-E-G-B ^b	C7, Cdom7
minor seventh	1- ^b 3-5- ^b 7	C-E ^b -G-B	Cm7, Cmin7, C-7
half-diminished seventh	1- ^b 3- ^b 5- ^b 7	C-E ^b -G ^b -B ^b	Cm7 ^b 5, C ^o 7
diminished seventh	1- ^b 3- ^b 5- ^{bb} 7	C-E ^b -G ^b -B ^{bb}	Cdim7, C ^o 7

ภาพที่ 10 ตารางสูตรตัวเลขคอร์ด 7th (แบบเรียนหน้าที่ 5)

3. รูปภาพคอร์ด 7th ในตำแหน่งพื้นต้น ในบทเรียนนี้ผู้วิจัยได้แสดงถึงรูปแบบการจับคอร์ด 7th แบบต่าง ๆ ที่สำคัญต่อการบรรเลงเพลงสังคีตลักษณะบลูส์ โดยเริ่มจากโน้ต C คอร์ดละ 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบพื้นต้นสายที่ 6 (6th string root position) และรูปแบบพื้นต้นสายที่ 5 (5th string root position)

รูปแบบพื้นต้นสายที่ 6 (ประกอบด้วยสายที่ 6, 4, 3, 2) - รูปแบบพื้นต้นสายที่ 5 (ประกอบด้วยสาย 5, 4, 3, 2)

คอร์ด Cmin7

R ^{b7} ^{b3} 5

8fr

รูปแบบพื้นต้นสายที่ 6

คอร์ด Cdim7

R 5 ^{b7} ^{b3}

3fr

รูปแบบพื้นต้นสายที่ 5

คอร์ด Cmin7

R ^{b7} ^{b3} 5

6fr

รูปแบบพื้นต้นสายที่ 6

คอร์ด Cdim7

R ^{b5} ^{bb7} ^{b3}

รูปแบบพื้นต้นสายที่ 5

ภาพที่ 11 รูปภาพคอร์ด 7th ในรูปพื้นต้น (แบบเรียนหน้าที่ 6)

4. รูปภาพโน้ตบนคอกีตาร์และการหาตำแหน่งโน้ตในคอร์ด ในบทเรียนนี้แสดงถึงรูปภาพโน้ตทั้งหมดในคอกีตาร์สำหรับใช้อ้างอิงโน้ตในคอร์ดเพื่อหาทางเดินนิ้วหรือการจับคอร์ดแบบต่าง ๆ หรือเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้รูปภาพโน้ตบนคอกีตาร์ประกอบกับการหาโน้ตในตารางสูตรคอร์ด 7th ผู้วิจัยได้แทรกกรุปร่างสีต่าง ๆ บนรูปภาพคอกีตาร์เพื่อให้สะดวกต่อการอ่านมากยิ่งขึ้น ประกอบกับแบบฝึกหัดเพิ่มเติมเรื่องการหาโน้ตในคอร์ด

แบบฝึกหัดที่ 2 การเล่นอาร์เปจโจแบบโดมินันท์ด้วยวิธีการตีแบบผสม

ให้ผู้เรียนฝึกการตีแบบผสมดังแบบฝึกหัดก่อนนี้ ด้วยความรู้สึกสวิง ความเร็ว ♩ = 100

ภาพที่ 14 เทคนิคการเล่นกีตาร์แจ๊สโดยใช้ปิ๊กกีตาร์ (แบบเรียนหน้าที่ 11)

บทเรียนนี้ประกอบด้วยแบบฝึกหัดหลังคำอธิบายเกี่ยวกับวิธีการใช้ปิ๊กในแต่ละรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนได้คุ้นชินกับเทคนิคต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น โดยเริ่มจากอัตราจังหวะช้า ทั้งการเล่นทำนองด้วยดีดสลับแบบต่อเนื่อง และการเล่นคอร์ดด้วยการตีแบบผสม

6. จังหวะสวิง (swing rhythm) เป็นการเล่นในลักษณะของการแกว่งจังหวะและเต็มไปด้วยความรู้สึกของการเล่นลัดจังหวะ (syncopation) เน้นลงจังหวะ (accentuation) ที่ไม่เป็นไปตามธรรมชาติ โดยความสั้นยาวของจังหวะมีความยืดหยุ่นทั้งนี้สัดส่วนของโน้ตและการบรรเลงนั้นขึ้นอยู่กับความรู้สึกของผู้บรรเลงแต่ละคน แบบฝึกหัดภายในบทนี้ประกอบด้วยการเล่นโน้ตทำนองเดียวกันในความรู้สึกจังหวะแต่ละแบบ เพื่อเปรียบเทียบให้ผู้เรียนเห็นถึงความแตกต่างระหว่างจังหวะต่าง ๆ โดยการฝึกทำนองเดิม เริ่มจากจังหวะปกติไปสู่จังหวะสวิง ดังนี้

1. เล่นทำนองเดิมในจังหวะปกติ (straight feel) เซบ็ต 1 ชั้น

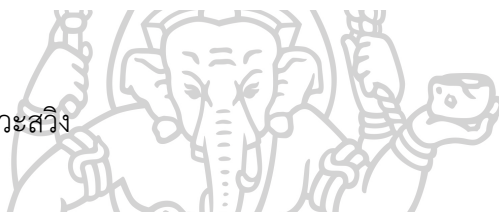
2. เล่นทำนองเดิมในจังหวะสวิงแบบเซ็ทสามพยางค์ (eight note triplet) ที่มีโน้ตโยงเสียงในจังหวะกลาง หรือจังหวะยาว - สั้น

3. เล่นทำนองเดิมในจังหวะสวิง เซ็ท 1 ชั้น ที่มีการเน้นเสียง (accent) ในจังหวะยก หรือจังหวะยาว - สั้น

ภาพที่ 15 วิธีการเล่นจังหวะสวิง

แบบฝึกหัดที่ 2 ให้ผู้เรียนปฏิบัติทำนองดังต่อไปนี้ด้วยจังหวะปกติ

ภาพที่ 16 การเล่นโน้ตเซ็ท 1 ชั้นแบบสวิง (แบบเรียนหน้าที่ 14)

บทที่ 3 แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นเพลงสังคีตลักษณ์บลูส์

การพัฒนาเนื้อหาในแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นเพลงสังคีตลักษณ์บลูส์ ผู้วิจัยกำหนดจุดมุ่งหมายการพัฒนาบทเรียนให้ผู้เรียน เรียนรู้เทคนิคที่สำคัญสำหรับการบรรเลงคีตปฏิภาณในเพลงสังคีตลักษณ์บลูส์ได้ เนื้อหาภายในแบบเรียนประกอบด้วย การเล่นคอร์ด อาร์เปจ และการเล่นบันไดเสียง โดยอยู่ภายในองค์ประกอบของดนตรีแจ๊ส ดังนี้ การบรรเลงคีตปฏิภาณในดนตรีแจ๊ส (jazz improvisation) จังหวะในดนตรีแจ๊ส (jazz rhythm) หลักการโซโล (Soloing Concept)

สำเนียงดนตรีแจ๊ส (jazz idiom) ทำนอง (melody) เสียงประสานดนตรีแจ๊ส (jazz harmony) และ สังกีตลักษณ์และโครงสร้างของดนตรีแจ๊ส (jazz form and structure) โดยองค์ประกอบของดนตรีแจ๊สบางประการที่เหมาะสมกับทักษะกีตาร์แจ๊สขั้นต้น โดยพิจารณาจากหลักสูตรกีตาร์แจ๊สและการสอบวัดระดับความสามารถทางดนตรี เนื้อหากีตาร์แจ๊สขั้นต้นจะเน้นไปที่การเรียนรู้ด้านเทคนิคและทำความเข้าใจ โดยมีองค์ประกอบดังนี้

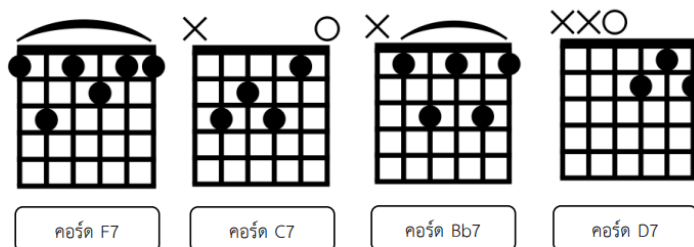
1. เสียงประสานดนตรีแจ๊ส (jazz harmony)
2. ทำนอง (melody)
3. จังหวะในดนตรีแจ๊ส (jazz rhythm)
4. หลักการโซโล (soloing concept)
5. ความคิดสร้างสรรค์ (creativity)

1. เสียงประสานดนตรีแจ๊ส การเรียนดนตรีเปรียบเสมือนการเรียนภาษา ซึ่งประกอบด้วย คำศัพท์ ไวยากรณ์และโครงสร้างของภาษา ซึ่งผู้ที่เรียนภาษาในดนตรีแจ๊สต้องมีความเข้าใจอย่างละเอียดในโครงสร้างของคอร์ดและบันไดเสียง และพร้อมที่จะนำมาบรรเลงออกมาเป็นทำนองในสำเนียงแจ๊ส (Jazz Articulation) (Herbie Hancock, Institute of Jazz, 2023) การกำหนดเนื้อหาสำคัญที่แสดงเอกลักษณ์ของดนตรีแจ๊ส ในด้านเสียงประสานดนตรีแจ๊ส สำหรับแบบเรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้น คือ คอร์ด^{7th} (seventh chord)

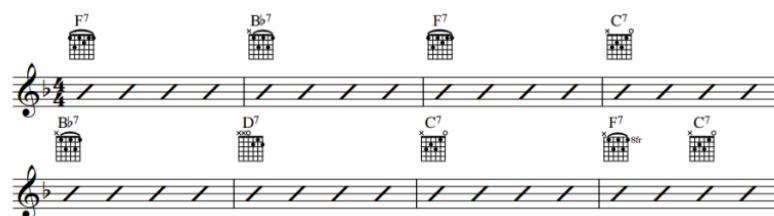
ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบเรียนในด้านของเสียงประสานดนตรีแจ๊สโดยมีจุดประสงค์ คือ ผู้บรรเลงมีความเข้าใจเกี่ยวกับคอร์ดทาบเจ็ด การดำเนินคอร์ด (chord progression) ในเพลงสังคีตลักษณ์บลูส์ โดยสามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ บรรเลงโน้ตในคอร์ดได้อย่างแม่นยำ ประกอบด้วยการจับคอร์ดทาบเจ็ด การเล่นอาร์เปจโจ (Arpeggio) และการเล่นบันไดเสียง (Scale) ดังรูปภาพที่ 1

การเล่นคอร์ดโดมิแนนท์ 7th ในรูปพื้นฐาน

ให้ผู้เรียนเล่นคอร์ดต่อไปนี้ ด้วยโน้ตตัวต่างหว่าดก แบบสวิง

แบบฝึกหัดที่ 1 การเล่นคอร์ดโดมิแนนท์ในรูปพื้นฐาน (root position)

ภาพที่ 17 แบบฝึกหัดการเล่นคอร์ด 7th

2. ทำนอง (melody) จุดประสงค์สำหรับการบรรเลงเพลงคีตลักษณ์บลูส์ คือ ผู้เรียนสามารถเล่นทำนองเป็นประโยคที่ชัดเจน (Phrasing) โดยประกอบด้วยช่องว่างหรือวรรคตอนที่ชัดเจน รู้จักการผสมผสานจังหวะที่หลากหลาย รวมถึงการใช้โน้ตประดับตกแต่งทำนองให้เกิดความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการบรรเลงทำนองในดนตรีแจ๊สนั้นผู้บรรเลงมักจะทำการแสดงคีตปฏิภาณลงบนทำนองด้วย แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊ส ในด้านเทคนิคทั้งหมดจะอยู่ภายในเพลงคีตลักษณ์บลูส์ จำนวน 2 เพลง ดังนี้

2.1 Billie's Bounce - Charlie Parker (F blues) เพลง Billie's Bounce อยู่ในคีตลักษณ์ 12 ห้อง โดยเพลงนี้อยู่ในกุญแจเสียงเสียง F เมเจอร์ ประกอบด้วยคอร์ดและอาร์เปจ 3 แบบ คือ โดมิแนนท์ 7th ไมเนอร์ 7th และติมิไนซ์ 7th บทเรียนนี้ผู้เรียนจะได้เรียนรู้วิธีการฝึกทำนองเพลง Billie's Bounce และลำดับการบรรเลงเพลง

2.2 Tenor Madness - Sonny Rollins Quartet (Bb blues) เพลง Tenor Madness อยู่ในคีตลักษณ์ 12 ห้อง กุญแจเสียงเสียง Bb เมเจอร์จังหวะสวิงปานกลาง - เร็ว เพลงนี้มีทำนองลักษณะการบรรเลงถาม - ตอบ (call and response) ประโยคคำถามใน 8 ห้องแรก และตอบใน 4 ห้องสุดท้าย

3. จังหวะในดนตรีแจ๊ส (jazz rhythm) ลักษณะของรูปแบบจังหวะที่ใช้ภายในแบบเรียนทักษะนี้ประกอบด้วยรูปแบบจังหวะธรรมดาและจังหวะซัด ประกอบด้วย โน้ตตัวดำ โน้ตตัวกลม โน้ตตัวขาว โน้ตเช็ท 1 ชั้น โน้ตประจุด ผู้วิจัยได้ปรับโน้ตจังหวะในแบบฝึกหัดและรูปแบบจังหวะในโน้ตเพลงให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้นมากขึ้น โดยมีการอ้างอิงโน้ตเพลงฉบับจริงก่อนแล้วจึงแนะนำถึงโน้ตเพลงฉบับปรับปรุงที่มีความง่ายขึ้น เช่น การปรับโน้ตเช็ท 2 ชั้น 3 พยางค์ เป็นโน้ตเช็ท 1 ชั้น เป็นต้น

โน้ตฉบับจริง ในบทเพลงมีโน้ต
เช็ท 2 ชั้น 3 พยางค์

โน้ตฉบับปรับปรุง

- ปรับโน้ตเช็ท 2 ชั้น 3 พยางค์ เป็นโน้ตเช็ท 1 ชั้น
- ปรับช่วงเสียงสูงขึ้น 1 อ็อกเทฟให้เหมาะสมกับกีตาร์
- ปรับคอร์ด V เป็น ii - V
- เพิ่มแท็ปกีตาร์

ภาพที่ 18 การปรับปรุงโน้ตเพลง

4. หลักการโซโล (soloing concept) ในแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ใช้การดำเนินเนื้อหาด้านเทคนิคต่าง ๆ ภายในบทเพลงเสมอเพื่อให้ผู้เรียนคุ้นชินกับสังคีตลักษณ์บลูส์ จะทำให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์เทคนิคในการบรรเลงคีตปฏิภาณในเพลงสังคีตลักษณ์บลูส์ได้ เช่น การออกแบบบทเรียนเรื่องคอร์ดและอาร์เปจต่าง ให้อยู่ภายในทางเดินคอร์ด ii - V - I ในท่วงเสียงเดียวกันกับเพลงทำนองที่เรียน จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำเทคนิคต่างข้างต้นไปใช้ในเพลงได้

ผู้วิจัยกำหนดบทเรียนสำหรับการแสดงคีตปฏิภาณด้วยโน้ตสำคัญในคอร์ด (chord tone) โดยการเน้นแบบฝึกอาร์เปจชนิดต่าง ๆ ในบทเพลงสังคีตลักษณ์บลูส์ เช่น แบบเรียนอาร์เปจต่อเนื่อง โดยการให้ผู้เรียนบรรเลงอาร์เปจต่อเนื่องด้วยโน้ตเช็ท 1 ชั้นติดต่อกันในแต่ละคอร์ด เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของโน้ตสำคัญในคอร์ดขณะบรรเลงเพลงจริง ดังรูปภาพที่ 1

ภาพที่ 19 การเล่นอาร์เปจจีโอต่อเนื่องแบบโดมินันท์ 7th

ผู้เรียนต้องเรียนรู้อาร์เปจจีโอสำคัญในแง่คีตลักษณ์บลูส์ทุกชนิดแบบแยกบทเรียนก่อน จึงเริ่มเรียนบทเรียน ดังรูปภาพที่ 1 นี้ โดยเป็นการนำอาร์เปจจีโอทุกชนิดมาบรรเลงต่อกัน ระหว่างการเปลี่ยนคอร์ดให้เลือกใช้น้ตที่ใกล้ที่สุดเพื่อบรรเลงอาร์เปจจีโอของคอร์ดถัดไป

รูปภาพที่ 20 การเล่นอาร์เปจจีโอต่อเนื่องสังคีตลักษณ์

ดังรูปภาพที่ 20 เป็นตัวอย่างในการประยุกต์ใช้อาร์เปจจีโอต่อเนื่องหรือการบรรเลงโน้ตสำคัญในคอร์ด ในตัวอย่างนี้ไม่ได้เป็นการบรรเลงต่อเนื่องขึ้นลงเพียงอย่างเดียว เป็นการแสดงถึงการสร้าง

ทำนองสั้น ๆ จากอาร์เปจ ด้วยการบรรเลง ถาม - ตอบ (call and response) ห้องที่ 1 – 3 ประโยค ถาม, ห้องที่ 4 – 5 ประโยคตอบ เป็นต้น

5. ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) เนื้อหาในแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สจะฝึกให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์เป็นลำดับชั้นภายในองค์ประกอบต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ ได้แก่ คอร์ด อาร์เปจ และบันไดเสียง โดยเริ่มจากการฟังตัวอย่างจากครูผู้สอน และปฏิบัติตามโดยมีแบบฝึกหัดประกอบตามลำดับชั้นการจดจำเทคนิค การเข้าใจทฤษฎี และนำมาประยุกต์ใช้ในการบรรเลงคีตปฏิภาณ แบบฝึกหัดต่าง ๆ จะส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถบรรเลงเพลงบนสังคีตลักษณ์บลูส์ได้ โดยแสดงถึงความเข้าใจในแต่ละท่อนเพลง โดยการแสดงความรู้สึกที่แตกต่างกันในแต่ละท่อน โดยมีความเป็นธรรมชาติในการบรรเลง (Intuitive sense) สามารถควบคุมโน้ตที่จะบรรเลงให้เป็นไปตามลักษณะของเพลงนั้นโดยเฉพาะจังหวะสวิง (Swing feel)

แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นฉบับร่าง

เข้าถึงเอกสารแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นฉบับร่าง ดาวน์โหลดเอกสารออนไลน์ (.pdf) จากลิงค์โปรแกรมการจัดการเอกสารออนไลน์ของทางกูเกิล (Google หรือพื้นที่เก็บข้อมูลระบบคลาวด์ QR code เข้าถึงได้ในภาคผนวกท้ายเล่ม

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลวิพากษ์

การพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการเก็บข้อมูลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊ส ระดับอุดมศึกษาและการศึกษานอกระบบ โดยการวิพากษ์ใช้แบบประเมินนำทางก่อนแล้วจึงดำเนินการวิพากษ์ งานวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลการวิพากษ์โดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์

การวิพากษ์แบบเรียนเพื่อประเมินถึงคุณภาพของแบบเรียนที่พัฒนาขึ้นและสรุปผลการวิจัยถึงคุณลักษณะและแนวทางในการพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้พัฒนาหลักสูตรนอกระบบ ครู – ผู้เรียนที่ใช้แบบเรียนเพื่อปรับพื้นฐานกีตาร์แจ๊ส โดยมีขั้นตอนการติดต่อให้ข้อมูล และการดำเนินการเก็บข้อมูล โดยมีกรรมกรวิพากษ์ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนดนตรีแจ๊สระดับอุดมศึกษา สาขาดนตรีแจ๊สมหาวิทยาลัยศิลปากร วิพากษ์และประเมินเนื้อหาภายในแบบเรียน 3 คน
2. ครูผู้สอนกีตาร์นอกระบบ ผู้มีประสบการณ์สอน 5 ปีขึ้นไปและเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนผู้เรียนกีตาร์ระดับกลาง - สูง (เทียบเท่าระดับ 6 – 8 สถาบัน Trinity, ABRSM, Yamaha, SMCC) วิพากษ์และประเมินเนื้อหาภายในแบบเรียน 2 คน

ผู้วิจัยได้นำแบบเรียนไปให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญวิพากษ์โดยการประเมินและสัมภาษณ์หลังการประเมิน โดยการวิพากษ์ประกอบด้วย 1) การประเมินคุณภาพแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น 2) การสัมภาษณ์หลังการประเมิน โดยแบ่งการนำเสนอข้อมูลการวิพากษ์ออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่

1. ลักษณะรูปเล่ม	4. เนื้อหา – สารระ ภายในแบบเรียน
2. การจัดภาพประกอบ	5. กิจกรรม
3. การใช้ภาษาและการจัดพิมพ์	6. การนำแบบเรียนไปประยุกต์ใช้

1. ลักษณะรูปเล่ม

1.1 ผลการประเมิน

รายการประเมิน	M	SD	ระดับคุณภาพ
1. ลักษณะรูปเล่ม			
1.1 รูปเล่มมีความสวยงาม น่าอ่าน	4.2	0.44	ดี
1.2 การจัดหน้าสวยงาม อ่านได้สะดวก	4.2	0.44	ดี
1.3 การเข้าเล่มมีความคงทน	4.2	0.44	ดี
1.4 ขนาดของเล่มมีความเหมาะสม	4.2	0.44	ดี

ตารางที่ 1 ลักษณะรูปเล่ม

จากการวิพากษ์แบบเรียนในด้านลักษณะรูปเล่มอยู่ในเกณฑ์ดี ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวว่าการเข้าเล่มและขนาดของเล่มมีความเหมาะสมดี โดยรูปเล่มประกอบด้วย ปกแข็ง (ปกหน้าหน้าและปกหลัง) เนื้อหาภาพสี การจัดหน้าเป็นระเบียบและหนังสือขนาด A4 ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการพิมพ์หนังสือและหน้าปกให้ดีขึ้นโดยการพิมพ์สีมันบนปกแข็ง เนื้อหาภายในใช้กระดาษแข็งและเข้าเล่มจากร้านพิมพ์โดยเฉพาะ

1.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากการวิพากษ์และแนวทางการปรับแก้ไขแบบเรียน

จากข้อมูลการวิพากษ์พบว่าลักษณะของรูปเล่มมีความสำคัญโดยมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านสามารถ
ใช้แบบเรียนได้สะดวกยิ่งขึ้น ประกอบด้วย

1) ความสวยงามของรูปเล่มนั้นเป็นความรู้สึกแรกที่ผู้อ่านได้สัมผัสโดยแสดงถึงเนื้อหาภายในรูปเล่มได้ การจัดหน้ากระดาษต้องมีความสวยงามประกอบด้วยความเป็นระเบียบของการจัดหน้ารวมไปถึงรูปแบบในการจัดหน้าภายในแบบเรียนประกอบด้วยการเว้นช่วงหน้า-หลัง และช่องว่างภายในแบบเรียน เพื่อสร้างระยะสายตาของเนื้อหาให้ดูไม่อึดอัดจนเกินไปง่ายต่อการอ่าน

2) การเข้าเล่มแบบเรียนต้องมีความคงทน โดยแบบเรียนทักษะปฏิบัติต้องเปิดหนังสือและวางบนที่วางโน้ต รูปเล่มจึงต้องมีความเหมาะสมตามการใช้งาน ประกอบด้วย ตัวเล่มเข้าเล่มแบบมุงหลังคา (เย็บแม็กกลาง) ปกหน้า-หลังเป็นกระดาษอาร์ตการ์ด ความหนา 210-310 แกรม และกระดาษการ์ดขาว ความหนา 210-280 แกรม เนื้อหาภายในแบบเรียนกระดาษอาร์ตมันหรืออาร์ตด้าน ความหนา 105-160 แกรมและกระดาษปอนด์ 70-120 แกรม

3) ความเหมาะสมของขนาดรูปเล่มแบบเรียน ขนาดหนังสือทั่วไปที่นิยมใช้ ได้แก่ ขนาด A6 (10.5 x 14.3 cm.) หรือขนาด A5 (14.3 x 21 cm.) และขนาด A4 (21 x 29.2 cm.)

2. การจัดภาพประกอบ (รูปภาพ รูปภาพคอร์ด แท้ปกีตาร์ ตาราง)

2.1 ผลการประเมิน

รายการประเมิน	M	SD	ระดับคุณภาพ
2. การจัดภาพประกอบ (รูปภาพ รูปภาพคอร์ด แท้ปกีตาร์ ตาราง)			
2.1 ภาพปกมีความสวยงามสื่อถึงเนื้อหาภายในเล่ม	4.6	0.54	ดี
2.2 ภาพประกอบในแต่ละตอนมีความสวยงาม	4.2	0.44	ดี
2.3 ภาพประกอบสื่อความหมายชัดเจน	3.8	0.83	ปานกลาง
2.4 ภาพประกอบช่วยเสริมความเข้าใจในสาระเพิ่มขึ้น	4.2	0.44	ดี
2.5 ทางนิ้วในแท้ปกีตาร์เหมาะสมกับการใช้งานจริง	4	0.7	ดี

ตารางที่ 2 การจัดภาพประกอบ (รูปภาพ รูปภาพคอร์ด แท้ปกีตาร์ ตาราง)

จากการวิพากษ์ในด้านภาพปกอยู่ในเกณฑ์ดี หน้าปกมีความสวยงาม สื่อถึงเนื้อหาภายในได้เป็นอย่างดี การออกแบบหน้าปกมีความเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีพื้นฐานมาก่อน เนื่องจากใช้สีและรูปแบบตัวอักษรที่สื่อถึงระดับการเรียนรู้ระดับกลาง ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวว่าการออกแบบหน้าปกมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากหน้าปกจะสื่อถึงระดับความยากของบทเรียนภายในเล่มได้ ภาพประกอบมีความสวยงาม สามารถช่วยเสริมความเข้าใจในสาระเพิ่มขึ้นรวมถึงทางนิ้วในและแท้ปกีตาร์มีความเหมาะสมกับการใช้งานจริง

ในด้านความชัดเจนของการใช้ภาพประกอบสื่อความหมายในบทเรียน ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวว่า ในแบบเรียน สามารถทำให้รูปภาพประกอบสื่อความหมายในบทเรียนให้มากขึ้นได้ การเขียนภาพให้ละเอียดมากขึ้นต้องคำนึงถึงผู้อ่าน โดยการเรียนแบบเรียนต้องทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ด้วยตัวเอง โดยไม่มีข้อคำถาม

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลและแนวทางการปรับแก้ไขแบบเรียน

การออกแบบหน้าปกแบบเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ช่วยสื่อถึงเนื้อหาภายในแบบเรียนได้ โดยหน้าปกแบบเรียนที่พัฒนาขึ้นใช้สีดำและการออกแบบหน้าปกให้สะอาดด้วยการใช้ตัวอักษรน้อย ระบุเฉพาะคำสำคัญสื่อถึงเนื้อหาภายในที่มีความยากระดับกลาง-สูง โดยผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวว่าเห็นหน้าปกแบบเรียนนี้แล้วสามารถเข้าใจถึงเนื้อหาภายในได้ว่าเป็นความยากระดับกลางขึ้นไปโดยเน้นไปที่เนื้อหาเฉพาะดนตรีแจ๊ส สามารถออกแบบหน้าปกโดยใช้ตัวอย่างจากแบบเรียนทักษะปฏิบัติที่ศึกษาในบทที่ 2 (หน้าปกแบบเรียน Hal Leonard Jazz Guitar Method หน้า 25)

การออกแบบภาพประกอบภายในแบบเรียนควรใช้รูปแบบเดียวกันทั้งเล่ม ควรมีภาพประกอบในทุกแบบฝึกหัดเพื่อช่วยเสริมให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้น ประกอบด้วยรูปภาพคอร์ดและแท็บกีตาร์บนแบบฝึกหัดแต่ละข้อหรือแยกไว้เฉพาะบนส่วนหัวหรือท้ายกระดาษระหว่างแบบฝึกหัด

3. การใช้ภาษาและการจัดพิมพ์

3.1 ผลการประเมิน

รายการประเมิน	M	SD	ระดับคุณภาพ
3. การใช้ภาษาและการจัดพิมพ์			
3.1 คำอธิบาย			
- คำอธิบายสื่อความหมายชัดเจน	4	0.7	ดี
- อธิบายลำดับขั้นตอนของเนื้อหาได้ชัดเจน	3.6	0.54	ปานกลาง
- ภาษาที่ใช้เหมาะสมแก่ผู้ฝึกกีตาร์แจ๊สขั้นต้น	4	0.7	ดี
- ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน	4	0	ดี
3.2 การจัดพิมพ์			
- ตัวอักษรมีความเป็นระเบียบ	4	0	ดี
- ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสมและชัดเจน	4.4	0.54	ดี
- ความถูกต้องชัดเจนของตัวโน้ตภายในแบบเรียน	4.6	0.54	ดี

ตารางที่ 3 การใช้ภาษาและการจัดพิมพ์

ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวถึงวิธีการเขียนอธิบายเนื้อหาภายในแบบเรียน ดังนี้

“การเรียนรู้โดยใช้แบบเรียน ผู้อ่านถามใครไม่ได้ เขาได้หนังสือไปเพราะฉะนั้นเราต้องปิดเรื่อง คำถามให้ได้ชัดเจนที่สุด ถ้าจะต้องอธิบาย ก็ต้องอธิบายเพิ่ม หนังสือเรียนต้องเขียนให้คนอ่านที่ไม่ค่อย รู้เรื่อง อ่านให้เข้าใจ เค้าว่าคนอ่าน ไม่รู้เรื่องนี้ จำเรื่องนี้ไม่ได้หรือได้บอกไปแล้วแต่ยังจำไม่ได้ เราก็กต้อง ไปเขียนอ่าวไว้ข้างบน เมื่อเขาอ่านมาถึงบทนี้ เขาจะได้ทำตามได้เลย”

การใช้ภาษาและการจัดพิมพ์ในแบบเรียนต้องสามารถทำให้แบบเรียนสามารถเรียนรู้และ ปฏิบัติตามได้ทันที ข้อมูลต้องชัดเจน กระง่าย คำสั่งต้องมีคำสั่งเชิงพฤติกรรม (active verb)

การเขียนอธิบายให้คำนึงถึงลักษณะและทักษะของคนอ่าน เนื่องจากคนอ่านเป็นผู้เรียนขั้นต้น และอาจเรียนรู้ทักษะปฏิบัติด้วยตนเองผ่านแบบเรียน จึงต้องเขียนอธิบายเนื้อหาในแบบเรียนให้ ละเอียดเพื่อให้ผู้เรียนเกิดข้อคำถามให้น้อยที่สุด

ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวถึงด้านการจัดพิมพ์ รูปแบบการเขียนและการจัดพิมพ์ตัวหนังสือใน แบบเรียนหรือรูปแบบตัวอักษร (font) ควรจะเป็นรูปแบบตัวอักษรเดียวกัน โดยรูปแบบตัวอักษร คำอธิบายในแบบเรียน รูปแบบตัวอักษรโน้ตเพลงและสัญลักษณ์คอร์ดจากโปรแกรม Sibelius ควร เหมือนกัน

3.2 วิเคราะห์ข้อมูลและแนวทางการปรับแก้ไขแบบเรียน

การใช้ภาษาและการจัดพิมพ์เป็นส่วนสำคัญที่จะนำเสนอข้อมูลให้แก่ผู้อ่าน ในด้านการ อธิบายต้องใช้ภาษาที่สื่อความหมายชัดเจนเพื่อให้ผู้อ่าน เรียนรู้และปฏิบัติตามได้เลย เนื่องจาก แบบเรียนนั้นมีผู้อ่านหลากหลายประเภท ผู้อ่านทั้งเรียนรู้ด้วยตัวเองและเรียนรู้โดยมีคำแนะนำ การใช้ ภาษาและการจัดพิมพ์จึงต้องให้ข้อมูลครบถ้วนและปิดข้อสงสัยจากผู้อ่านให้ได้มากที่สุด

ในส่วนของวิธีการอธิบายเนื้อหาภายในแบบเรียน ควรอธิบายให้เป็นลำดับขั้นตอน โดยเรียงจาก ขั้นตอนที่ย่าง ไปขั้นตอนที่ยากทีละลำดับ และควรคำนึงวิธีการเขียน ให้ใช้สำนวนการเขียนที่ เหมาะสมกับระดับทักษะของผู้เรียนที่กำหนดไว้ในตอนต้นของแบบเรียนโดยในแบบเรียนทักษะปฏิบัติ กิตาร์แจ๊สขั้นต้น สามารถให้ข้อมูลแบบละเอียดในด้านเทคนิคแก่ผู้เรียนได้

4. เนื้อหา – สารระ ภายในแบบเรียน

4.1 ผลการประเมิน

รายการประเมิน	M	SD	ระดับคุณภาพ
4. เนื้อหา – สารระ ภายในแบบเรียน			
4.1 ความเหมาะสมของเนื้อหาภายในแบบเรียนแก่ผู้ใช้แบบเรียน			
- เนื้อหาเหมาะกับผู้เรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ในประเทศไทย	4.2	0.83	ดี
- เนื้อหาเหมาะกับผู้เรียนกีตาร์ไฟฟ้าและทั่วไปใน ประเทศไทย	4.2	0.83	ดี
- เนื้อหาเหมาะกับผู้เรียนกีตาร์นอกระบบ ในประเทศไทย (สถาบันเอกชนและสถาบันส่วนตัว)	4	0.7	ดี
- ความยาวของเนื้อหาที่มีความเหมาะสม	4	0.7	ดี
- เนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กับชื่อเรื่อง	4	0.7	ดี
- เนื้อหาที่มีลำดับการนำเสนอที่เหมาะสมและต่อเนื่อง	3.6	0.54	ปานกลาง
- เนื้อหาที่มีความถูกต้อง	4	0	ดี
- การนำเสนอเนื้อหาที่มีความทันสมัย	3.6	0.54	ปานกลาง
4.3 เนื้อหาด้านบทเพลงภายในแบบเรียน			
- ความเหมาะสมของบทเพลงที่นำมาใช้ในแบบเรียน	4.6	0.54	ดี
- ความสอดคล้องของเนื้อหาด้านเทคนิคภายใน แบบเรียนกับบทเพลง	4.2	0.44	ดี
4.4 เนื้อหาเรื่องจังหวะ			
- ความเหมาะสมของประเภทจังหวะที่ใช้ในแบบเรียน	3.8	0.44	ปานกลาง
- ความเหมาะสมของรูปแบบจังหวะในแบบเรียน สำหรับการเล่นสวิง	4.4	0.54	ดี
- ความเหมาะสมของรูปแบบจังหวะที่ใช้ในแบบฝึกการ เล่นประกอบ	4.2	0.44	ดี
4.5 เนื้อหาเรื่องคอร์ดและอาร์เปจ			
- รูปแบบการดำเนินคอร์ดเอื้อต่อการนำไปฝึกแสดงคีต ปฏิกิริยา	4.4	0.54	ดี
- แบบฝึกคอร์ดเอื้อต่อการนำไปเล่นประกอบจริง	3.8	0.83	ปานกลาง

รายการประเมิน	M	SD	ระดับคุณภาพ
- แบบฝึกอาร์เปโจอี้อู่ต่อการนำไปฝึกแสดงคีต ปฏิภาณ	3.8	0.44	ปานกลาง
4.6 เนื้อหาเรื่องบันไดเสียง			
- แบบฝึกบันไดเสียงี้อู่ต่อการนำไปฝึกแสดงคีต ปฏิภาณบนบทเพลงจริง	3.8	0.83	ปานกลาง

ตารางที่ 4 เนื้อหา – สาระ ภายในแบบเรียน

ในด้านความเหมาะสมของเนื้อหาภายในแบบเรียน ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวว่าการกำหนดเนื้อหา มีความเหมาะสมกับผู้เรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้นในการศึกษานอกระบบในประเทศไทย โดยการเขียนแบบเรียนสามารถกำหนดความต้องการในด้านทักษะพื้นฐานของผู้เรียนไว้ได้ เพื่อให้ทักษะผู้ที่จะใช้หนังสือนี้สอดคล้องกับเนื้อหาภายใน ในด้านเนื้อหาในแบบฝึกหัดมีความเหมาะสมแก่ผู้เรียนนอกระบบ เนื้อหาในแบบฝึกหัดเขียนวิธีการอ่านไว้หลายแบบประกอบด้วยตัวโน้ต สูตรตัวเลข รูปภาพ คอร์ดกีตาร์และรูปภาพแท็บกีตาร์ จึงช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาในแบบฝึกหัดได้ง่ายขึ้น

จากการวิพากษ์ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวถึงเนื้อหาเรื่องคอร์ดและอาร์เปโจ การเขียนสาระเรื่องประเภทคอร์ดในแบบเรียน ควรเขียนให้ครบทั้ง 5 ประเภท (เมเจอร์ 7th ไมเนอร์ 7th โดมิแนนท์ 7th ฮาล์ฟโดมิแนนท์ และดีมินิชท์) ไม่ควรเขียนเฉพาะประเภทที่จะได้ใช้ในเพลงทำแบบเรียน เนื่องจากคอร์ดทุกประเภทมีความเกี่ยวข้องกันทั้งหมดแต่ไม่ได้ใช้ในเพลงทำแบบเรียน

ในด้านความเหมาะสมในด้านเนื้อหา การเขียนแบบฝึกหัดเรื่องคอร์ด อาร์เปโจ และบันไดเสียง เมื่อยกตัวอย่างทฤษฎีและหลักการในสร้างคอร์ดต่าง ๆ ในแบบเรียนแล้ว ควรเพิ่มเติมด้านการนำทฤษฎีข้างต้นไปประยุกต์ใช้กับแบบฝึกหัด เช่น การยกตัวอย่างแนวทำนองคีตปฏิภาณโดยการใช้อาร์เปโจและบันไดเสียง เป็นต้นเนื้อหาด้านการประยุกต์ใช้ควรสัมพันธ์กับเพลงทำแบบเรียนจึงจะ ช่วยเสริมการบรรเลงเพลงและการบรรเลงคีตปฏิภาณได้

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลและแนวทางการปรับแก้ไขแบบเรียน

บทสัมภาษณ์ในหัวข้อ เนื้อหา – สาระ ภายในแบบเรียน ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวว่า “เราให้ตัวอย่างเพลง แล้วก็ให้ตรงกลางว่างๆ ไว้ว่า เขียนไว้ว่าท่อนที่ 3 และ 4 แสดงปฏิภาณ แล้วท่อนที่ 5

และ 6 กลับมาเล่น head out หรือ melody out ตรงกลางที่เว้นไว้ในท่อนที่ 3 และ 4 เราจะให้เขาใช้ เราจะให้เขาโซโลด้วยวิธีการใด ควรจะกำหนดแนวทางไว้ ”

แบบฝึกหัดเพลงสังคีตลักษณะบลูส์ในท่อนแสดงคีตปฏิภาณ (แบบเรียนหน้าที่ 30 ท่อนที่ 3 และ 35 ท่อนที่ 3 หลังจากทำนองเพลง head-in) ไม่ควรเว้นว่างให้ผู้เรียนบรรเลงคีตปฏิภาณด้วยตัวเอง ควรกำหนดวิธีการลงในช่องว่างให้ผู้เรียนได้ใช้เป็นแนวทางในการบรรเลงคีตปฏิภาณ เช่น ให้ปฏิบัติตามโน้ตตัวอย่างแสดงคีตปฏิภาณด้วยวิธีการใช้อาร์เปจในท่อนที่ 1 – 4 ท่อนที่ 3 และให้ผู้เรียนแสดงแนวทำนองของตัวเองในท่อนที่ 5 – 8 ท่อนที่ 3 เป็นต้น คล้ายกับวิธีการบรรเลงในวงดนตรีแจ๊สด้วยการเทรด 4 (trade 4) ผู้วิจัยได้นำวิธีการเทรด 4 ไปปรับปรุง บทที่ 7 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิพากษ์เนื้อหาด้านเทคนิคในแบบเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงองค์ความรู้โดยรวม ควรเขียนข้อมูลเรื่องคอร์ด อาร์เปจ และบันไดเสียงที่จำเป็นให้ครบทุกประเภท แม้ว่าจะไม่ได้ใช้ในบทเพลงท้ายแบบเรียนก็ตาม โดยประกอบด้วยเนื้อหาด้านเทคนิค ดังนี้

เนื้อหาสำคัญด้านเทคนิค

- 1) คอร์ดประเภทเมเจอร์ 7th ไมเนอร์ 7th โดมินันท์ 7th ฮาล์ฟดิมินิชท์ 7th และดิมินิชท์ 7th
- 2) อาร์เปจประเภทเมเจอร์ 7th ไมเนอร์ 7th โดมินันท์ 7th ฮาล์ฟดิมินิชท์ 7th และดิมินิชท์ 7th
- 3) บันไดเสียงประเภทเมเจอร์ ไมเนอร์ และเพนทาโทนิคแบบไมเนอร์

จากการวิพากษ์เนื้อหาด้านเทคนิคในแบบเรียน ควรเพิ่มเติมจำนวนแบบฝึกให้เหมาะสมต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการบรรเลงเพลงจริง โดยสามารถนำเสนอเนื้อหาในแบบฝึกด้วยการใช้ “choice of note” ให้ผู้เรียนได้เลือกใช้ชุดโน้ตตัวอย่างบนคอร์ดต่าง ๆ ที่กำหนดให้ รวมไปถึงการเทรด 4 (trade 4)

การ trade 4 คือการที่สมาชิกในวงผลัดกันบรรเลงคีตปฏิภาณกันคนละ 4 ห้อง วนไปตามลำดับและท่อนที่กำหนดไว้ โดยเป็นการเลียนแบบและปรับเปลี่ยนแนวทำนองกันเองภายในวง จนไปถึงการเล่นแบบถาม - ตอบ (call and response) (Trading Fours in Jazz: Jazz at Lincoln Center's JAZZ ACADEMY, 2021) โดยสามารถประยุกต์ใช้รูปแบบนี้ภายในแบบฝึกได้

5. กิจกรรม

5.1 ผลการประเมิน

รายการประเมิน	M	SD	ระดับคุณภาพ
5. กิจกรรม			
- ความชัดเจนของคำสั่งในแบบฝึกหัดต่าง ๆ	3.6	0.89	ปานกลาง
- ความสอดคล้องของกิจกรรมและเนื้อหาภายในแบบฝึก	3.8	0.44	ปานกลาง

ตารางที่ 5 กิจกรรม

จากการวิพากษ์ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวถึงวิธีการเขียนแนวทางอิมโพรไวส์สำหรับแบบเรียนทักษะปฏิบัติไว้ดังนี้

“ในแบบเรียนของ Jamey Aebersold จะมี choice of note เขียนประกอบไว้บนทางเดินคอร์ด เขาให้ไว้เป็นแนวทางการโซโล ถ้าเขาใช้ choice of note ถูก เขาจะไม่หลุดจากไอเดียที่กำหนด เขาจะไม่ มี avoid note เขาจะอยู่ข้างใน”

ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวถึงแบบเรียนของ Jamey Aebersold เป็นแบบเรียนแจ๊สที่ควรไปศึกษาถึงวิธีการอธิบายแบบฝึกหัด แบบเรียนแต่ละชุดแบ่งเนื้อหาตามบทเพลง 1 เพลงต่อแบบเรียน ข้อดีของแบบเรียนนี้ คือ แบบฝึกหัดมีจุดมุ่งหมายเพื่อการแสดงคีตปฏิภาณบนบทเพลงจริง โดยแบบเรียนประกอบด้วยโน้ตเพลงที่มีเพียงทำนองและคอร์ดกำกับเท่านั้น (lead sheet) เพื่อให้เล่นกับบทเพลงประกอบที่แทรกไว้ในเล่ม (play along) เนื้อหาในท่อนที่ผู้เรียนต้องแสดงคีตปฏิภาณจะมีเครื่องหมายปีกกาอยู่ในห้องเพลงเขียนแสดงถึงชุดโน้ตที่เหมาะสมต่อการบรรเลงบนคอร์ดนั้น ๆ เพื่อเป็นแนวทางแก่การฝึกแสดงคีตปฏิภาณด้วยตัวเอง

การบรรเลงคีตปฏิภาณในบทเพลงโดยอยู่ภายใน choice of note จะทำให้ผู้เรียนบรรเลงได้ โดยไม่มีโน้ตที่ควรเลี่ยง (avoid note) และจะฝึกให้ผู้เรียนได้ใช้โน้ตในคอร์ดที่สำคัญบนทางเดินคอร์ดจริง (Jamey Aebersold, 1992)

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลและแนวทางการปรับแก้ไขแบบเรียน

การบรรเลงคีตปฏิภาณบนทางเดินคอร์ดนั้นสามารถบรรเลงได้ด้วยหลายวิธี เช่น คอร์ด F7 สามารถบรรเลงคีตปฏิภาณด้วยบันไดเสียง F เพนทาโทนิคแบบไมเนอร์ F มิโซลิเดียน F7 อาร์เปจ

เป็นต้น จะสังเกตได้ว่าการบรรเลงใน 1 คอร์ดนั้นสามารถบรรเลงได้หลากหลายวิธี ดังนั้นการเขียนแบบฝึกหัดจึงจำเป็นต้องกำหนด choice of note ไว้ในแบบฝึกหัด

จากศึกษาแบบเรียนของ Jamey Aebersold ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญพบว่า การยกตัวอย่างและวิธีการอธิบายแนวทางการอิมโพรไวส์สำหรับแบบเรียนทักษะปฏิบัติในแบบเรียนของ Jamey Aebersold โดยแบบฝึกบรรเลงคีตปฏิภาณในแต่ละท่อนจะกำหนดเครื่องหมายปีกกาที่เขียนระบุบันไดเสียง อาร์เปจหรือแนวทางโซโลไว้บนบรรทัด 5 เส้น หรือวิธีการกำหนดแนวทางการบรรเลงคีตปฏิภาณด้วยชุดโน้ตที่กำหนดให้ หรือ choice of note หากผู้เรียนปฏิบัติความแนวทางนี้ จะสามารถบรรเลงคีตปฏิภาณได้ตามทางเดินคอร์ดต่าง ๆ ด้วยชุดโน้ตที่กำหนดให้ โดยไม่มี avoid note

6. การนำแบบเรียนไปประยุกต์ใช้

6.1 ผลการวิพากษ์

รายการประเมิน	M	SD	ระดับคุณภาพ
6. การนำแบบเรียนไปประยุกต์ใช้			
6.1 เนื้อหาในแบบเรียนสามารถเสริมความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้	4.4	0.54	ดี
6.2 เนื้อหาในแบบเรียนสามารถเสริมความรู้ให้แก่ครูผู้สอนได้	4.2	0.44	ดี
6.3 ครูผู้สอนสามารถเนื้อหาไปใช้ในการเรียนการสอนได้	4	0.7	ดี
6.4 แบบเรียนเป็นประโยชน์ต่องานวิชาการทางดนตรี	4.6	0.54	ดี
6.5 เนื้อหาภายในแบบเรียน กระตุ้นให้ครูผู้สอนเกิดความคิดและค้นคว้าต่อเนื่อง	4.2	0.83	ดี

ตารางที่ 6 การนำแบบเรียนไปประยุกต์ใช้

การวิพากษ์เรื่องการนำแบบเรียนไปประยุกต์ใช้อยู่ในเกณฑ์ที่ดี โดยผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวว่าแบบเรียนนี้สามารถเสริมสร้างความรู้ให้แก่ผู้เรียนและครูผู้สอนที่นำแบบเรียนไปใช้ได้ รวมถึงงานวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการสร้างแบบเรียนนี้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการได้ดนตรี

ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวว่าในปัจจุบันการเขียนแบบเรียนทักษะปฏิบัติมีความจำเป็นโดยเฉพาะวงการดนตรีแจ๊ส นักกีตาร์ในระดับโลกส่วนใหญ่มักเขียนแบบเรียนของตัวเอง การเขียนแบบเรียนจะสะท้อนถึงกระบวนการเรียนรู้และเอกลักษณ์ของผู้เขียนโดยสามารถอธิบายเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอนได้

ในปัจจุบันนักกีตาร์ระดับโลกส่วนใหญ่มีการสอนในรูปแบบวีดิทัศน์ออนไลน์ ประกอบกับแบบเรียนดิจิทัลของตัวเอง จนกลายเป็นการแข่งขันด้านการเรียนการสอนอย่างหนึ่งในสื่อสังคมออนไลน์ ในยุคที่มีความแข่งขันสูงการพัฒนาสื่อการสอนจึงสำคัญยิ่ง โดยสื่อและแบบเรียนต้องมีความทันสมัย มีความเป็นเอกลักษณ์และมีคุณภาพ โดยงานเขียนแบบเรียนย่อมเป็นประโยชน์ต่องานวิชาการทางดนตรีรวมถึงกระตุ้นให้ครูผู้สอนเกิดความคิดและค้นคว้าต่อเนื่อง

6.2 วิเคราะห์ข้อมูลและแนวทางการปรับแก้ไขแบบเรียน

การพัฒนาแบบเรียนฉบับภาษาไทย ควรคำนึงถึงทักษะของผู้เรียนและบริบททางสังคมไทย ดังนั้นเนื้อหาในแบบเรียนบางส่วนจึงต้องมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับการประยุกต์ใช้จริงมากขึ้น เช่นในแบบฝึกหัดต้องประกอบด้วยโน้ต แท้ป รูปภาพคอร์ดกีตาร์ และอาจรวมไปถึงสื่อประกอบแบบเรียน เช่นการเพิ่มวีดิทัศน์และไฟล์เสียงประกอบในทุกแบบฝึกหัดเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงเนื้อหาได้เพิ่มขึ้น

การนำแบบเรียนไปประยุกต์ใช้ แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นนั้นเป็นประโยชน์ทั้งแก่ผู้เรียนและครูผู้สอน โดยในด้านความทันสมัยของการพัฒนาสื่อการสอนในยุคปัจจุบัน ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่าสื่อการสอนต้องมีความทันสมัย หนังสือเรียนสมัยใหม่สามารถทำในรูปแบบหนังสือดิจิทัลได้ โดยสามารถประกอบสื่อวีดิทัศน์และไฟล์เสียงประกอบเข้าไปในแบบฝึกหัด โดยผู้อ่านสามารถกดเล่นได้ในขณะที่อ่านแบบเรียน จนไปถึงผู้เขียนสามารถพูดอธิบายแทรกเข้าไปในสื่อเสียงได้อีกด้วย

บทที่ 6

แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

จากผลการวิพากษ์แบบเรียน ผู้วิจัยได้ปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและจัดทำเป็นแบบเรียนฉบับนี้ ประกอบด้วย ข้อมูลสำคัญ ข้อสรุป ข้อเสนอแนะจากการวิพากษ์ผู้ให้ข้อมูลในบทก่อนหน้า (บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลวิพากษ์)

BEGINNER JAZZ GUITAR METHOD

แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

เทคนิคสำหรับเพลงบลูส์แจ๊ส
Billie's Bounce
Tenor Madness

อภิวัฒน์ ฉายอรุณ

หน้าปกแบบเรียน

คำนำ

การเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นนักกีตาร์แจ๊สต้องเรียนบทเพลงแจ๊สโดยมีลำดับขั้นตอนในด้านเทคนิคขั้นต้นที่สำคัญ ได้แก่ คอร์ด อาร์เปจ และบันไดเสียงในทางเดินคอร์ดและสังคีตลักษณ์ต่าง ๆ รวมถึงทักษะที่เกี่ยวข้องในด้านการฟังและการร้อง ด้านทฤษฎี ด้านทักษะปฏิบัติและการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง

การบรรเลงคีตปฏิภาณ (improvisation) คือ การต้นสดหรือการประพันธ์ทำนองขึ้นอย่างฉับพลันโดยไม่มีการเตรียมล่วงหน้า เป็นการบรรเลงที่แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกและความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล

การบรรเลงคีตปฏิภาณถือเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญสำหรับดนตรีแจ๊ส เป็นศิลปะในการสร้างแนวทำนองโดยการแสดงต้นสดแบบไม่ได้เตรียมการไว้ล่วงหน้า โดยนักกีตาร์แจ๊สจำเป็นต้องมีพื้นฐานความเข้าใจในด้านเนื้อหาที่สำคัญเพื่อที่จะนำไปสู่การบรรเลงบทเพลงต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ รูปแบบการบรรเลงคีตปฏิภาณจะอยู่ในองค์ประกอบของดนตรีแจ๊ส 7 ประการ ได้แก่ การบรรเลงคีตปฏิภาณในดนตรีแจ๊ส (jazz improvisation) จังหวะในดนตรีแจ๊ส (jazz rhythm) หลักการโซโล (Soloing Concept) สำเนียงดนตรีแจ๊ส (jazz idiom) ทำนอง (melody) เสียงประสานดนตรีแจ๊ส (jazz harmony) และสังคีตลักษณ์และโครงสร้างของดนตรีแจ๊ส (jazz form and structure)

แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ประกอบด้วยสาระสำคัญ 2 ส่วน ได้แก่ บทเพลงและเทคนิคที่จำเป็นสำหรับการบรรเลงบทเพลง ครูสามารถใช้แบบเรียนนี้เพื่อเตรียมความพร้อมในการเล่นกีตาร์แจ๊สให้ผู้เรียนได้ นอกจากนี้ผู้ที่สนใจเล่นกีตาร์ไม่ว่าจะเป็นกีตาร์อะคูสติคหรือกีตาร์ไฟฟ้าสามารถใช้แบบเรียนนี้ในการปรับพื้นฐานเพื่อต่อยอดในการฝึกเล่นกีตาร์แจ๊สได้

สารบัญ

จุดมุ่งหมายและคุณลักษณะของผู้ใช้แบบเรียน.....	1
พื้นฐานที่สำคัญสำหรับการเล่นกีตาร์แจ๊ส.....	2
1. คอร์ด 7 th	3
2. ตารางสูตรตัวเลขคอร์ด 7 th	5
3. รูปภาพคอร์ด 7 th ในรูปพื้นต้น.....	6
4. รูปภาพโน้ตบนคอกีตาร์และการหาตำแหน่งโน้ตในคอร์ด.....	7
5. เทคนิคการเล่นกีตาร์แจ๊สโดยใช้ปิ๊กกีตาร์ (guitar pick).....	9
6. จังหวะสวิง (swing rhythm).....	13
แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นเพลงสังคีตลักษณะบลูส์.....	15
1. การเล่นคอร์ดโดมิแนนท์ 7 th ในรูปพื้นต้น (dominant 7 th chord).....	16
2. การเล่นคอร์ดไมเนอร์ 7 th ในรูปพื้นต้น (minor 7 th chord) ในทางเดินคอร์ด I-IV-V และ ii-V.....	17
3. แบบฝึกอาร์เปจแบบโดมิแนนท์ 7 th (dominant 7 th arpeggio).....	19
4. แบบฝึกอาร์เปจแบบไมเนอร์ 7 th (minor 7 th arpeggio).....	21
5. แบบฝึกอาร์เปจในสังคีตลักษณะบลูส์.....	22
6. แบบฝึกบันไดเสียง.....	24
7. บันไดเสียงเพนทาโทนิคแบบไมเนอร์ (minor Pentatonic).....	25
เพลงสังคีตลักษณะบลูส์.....	28
1. เพลง Billie's Bounce – Charlie Parker (F blues).....	29
2. เพลง Tenor Madness – Sonny Rollins Quartet (B ^b blues).....	33

จุดมุ่งหมายและคุณลักษณะของผู้ใช้แบบเรียน

แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นนี้เหมาะสมกับผู้เรียนกีตาร์ทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นกีตาร์อะคูสติคหรือกีตาร์ไฟฟ้า ที่สนใจเรียนรู้ต่อยอดไปสู่ทักษะกีตาร์แจ๊ส โดยเนื้อหาในแบบเรียนมีระดับความยากเทียบเท่ากับเกณฑ์การสอบวัดระดับความสามารถด้านทักษะปฏิบัติ (skills) ประภาศนียบัตรความถนัดด้านดนตรีวิธีศิลปากร เกรด 6 (SMCC) ระดับกลาง (intermediate level) สถาบันสยามกลการ เกรด 6 (Yamaha) และสถาบันทรินิตี้ ป๊อปและร็อก เกรด 8 (Trinity College of London: Rock & Pop)

ทักษะที่แนะนำก่อนเรียน

ผู้เรียนสามารถเล่นบันไดเสียง คอร์ดและอาร์เปจ ในกุญแจเสียง F, Bb, Eb, Ab, G, D, A, E เมเจอร์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. คอร์ดและอาร์เปจ เมเจอร์ ไมเนอร์ โดมิแนนท์ ออกเมนเทต ดิมินิชท์และฮาร์พดิมินิชท์
2. บันไดเสียง เมเจอร์ ไมเนอร์ เมโลดิก ฮาร์โมนิก ดิมินิชท์และฮาร์พดิมินิชท์

แบบเรียนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรเลงคีตปฏิภาณในสังคีตลักษณะบลูส์ (blues) โดยเรียนรู้เทคนิคต่าง ๆ ที่สำคัญสำหรับการเล่นเพลงแจ๊สบลูส์ ประกอบด้วยการเล่นคอร์ดอาร์เปจ และบันไดเสียง แบบเรียนประกอบด้วยรูปภาพแท็บ (guitar tab) และรูปภาพคอร์ด (chord diagram) เพื่อให้สามารถเรียนรู้ด้วยการจดจำได้สะดวกยิ่งขึ้น

พื้นฐานที่สำคัญสำหรับการเล่นกีตาร์แจ๊ส

คอร์ด 7th

คอร์ด 7th (seventh chord) คือ ทริแอด¹ (triads) ที่ประกอบด้วยชั้นคู่ 7 จากโน้ตพื้นฐาน (root) โดยการเรียนรู้คอร์ด 7th เป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการบรรเลงเพลงแจ๊สบลูส์และเพลงแจ๊สในระดับที่มีความยากขึ้น บทเรียนนี้จะแสดงถึงส่วนประกอบของ คอร์ด 7th 4 ประเภทในสังคีตลักษณะบลูส์

1. คอร์ดเมเจอร์ 7th (major seventh) ประกอบด้วย ทริแอดชนิดเมเจอร์และโน้ตลำดับที่ 7 เมเจอร์ จาก โน้ตพื้นฐาน (root) หรือโน้ตเบสของคอร์ด สามารถใช้สัญลักษณ์แทนคอร์ด ดังนี้ CMaj7, CM7, C Δ 7

C Major7

2. คอร์ดโดมิแนนท์ 7th (dominant seventh) ประกอบด้วย ทริแอดชนิดเมเจอร์และโน้ตลำดับที่ 7 ไมเนอร์จากโน้ตพื้นฐาน หรือโน้ตเบสของคอร์ด สามารถใช้สัญลักษณ์แทนคอร์ด ดังนี้ C7, Cdom7

C Dominant7

ทริแอด (triads) คือ คอร์ดที่ประกอบด้วยเสียง 3 เสียง โดยการเอาชั้นคู่ 2 ชั้นคู่มาซ้อนกัน

3. คอร์ดไมเนอร์ 7th (minor seventh) ประกอบด้วย ทริยแอดชนิดไมเนอร์และโน้ตลำดับที่ 7 ไมเนอร์จากโน้ตพื้นฐาน หรือโน้ตเบสของคอร์ด สามารถใช้สัญลักษณ์แทนคอร์ด ดังนี้ Cm7, Cmin7, C-7

C minor7

1-[♭]3-5-[♭]7

วิธีจับคอร์ด

4. คอร์ดฮาล์ฟดิมินิชท์ 7th (half-diminished seventh) ประกอบด้วย ทริยแอดชนิดดิมินิชท์และโน้ตลำดับที่ 7 ไมเนอร์จากโน้ตพื้นฐาน หรือโน้ตเบสของคอร์ด สามารถใช้สัญลักษณ์แทนคอร์ด ดังนี้ Cm7^b5, C^o7

C minor7^b5

1-[♭]3-[♭]5-[♭]7

วิธีจับคอร์ด

5. คอร์ดดิมินิชท์ 7th (diminished seventh) ประกอบด้วย ทริยแอดชนิดดิมินิชท์และโน้ตลำดับที่ 7 ดิมินิชท์จากโน้ตพื้นฐาน หรือโน้ตเบสของคอร์ด สามารถใช้สัญลักษณ์แทนคอร์ด ดังนี้ Cdim7, C^o7

C diminished7

1-[♭]3-[♭]5-^{♭♭}7

วิธีจับคอร์ด

ตารางสูตรตัวเลขคอร์ด 7th เริ่มจากโน้ตพื้นฐาน C

จากส่วนประกอบของคอร์ด 7th สามารถสรุปออกมาเป็นสูตรตัวเลขคอร์ด (formula) และโน้ตในคอร์ดได้ดังตารางต่อไปนี้

ประเภทคอร์ด (chord type)	สูตรตัวเลขในคอร์ด (formula)	โน้ตในคอร์ด (notes)	ชื่อคอร์ด (chord name)
major seventh	1-3-5-7	C-E-G-B	CMaj7, CM7, C Δ 7
dominant seventh	1-3-5- ^b 7	C-E-G-B ^b	C7, Cdom7
minor seventh	1- ^b 3-5- ^b 7	C-E ^b -G-B	Cm7, Cmin7, C-7
half-diminished seventh	1- ^b 3- ^b 5- ^b 7	C-E ^b -G ^b -B ^b	Cm7 ^b 5, C ^o 7
diminished seventh	1- ^b 3- ^b 5- ^{bb} 7	C-E ^b -G ^b -B ^{bb}	Cdim7, C ^o 7

รูปภาพคอร์ด 7th ในรูปพื้นฐาน

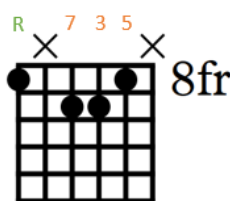
ในบทเรียนนี้แสดงถึงรูปแบบการจับคอร์ด 7th โดยเริ่มจากโน้ต C คอร์ดละ 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบพื้นฐานสายที่ 6 (6th string root position) และรูปแบบพื้นฐานสายที่ 5 (5th string root position)

รูปแบบพื้นฐานสายที่ 6 (ประกอบด้วยสายที่ 6, 4, 3, 2) - รูปแบบพื้นฐานสายที่ 5 (ประกอบด้วยสาย 5, 4, 3, 2)

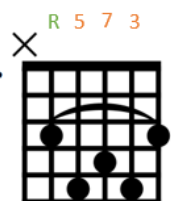
1. ให้ผู้เรียนฝึกคอร์ดโดยเริ่มจากโน้ตพื้นฐาน C ทั้ง 2 รูปแบบให้คล่อง

2. ให้ผู้เรียนฝึกทดเสียง (transpose) ไปคอร์ดที่มีโน้ตพื้นฐานอื่นๆ เช่น Gmin7 - C7 - Fmaj7 เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการนำไปเล่นจริง

คอร์ด CMaj7

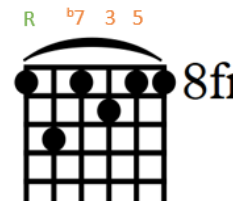

รูปแบบพื้นฐานสายที่ 6

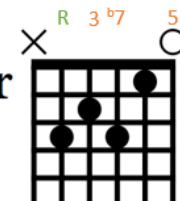

รูปแบบพื้นฐานสายที่ 5

คอร์ด C7

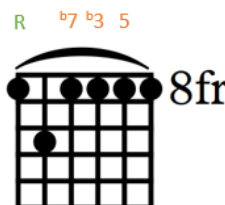

รูปแบบพื้นฐานสายที่ 6

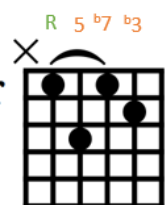

รูปแบบพื้นฐานสายที่ 5

คอร์ด Cmin7

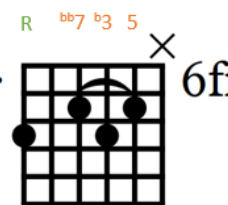

รูปแบบพื้นฐานสายที่ 6

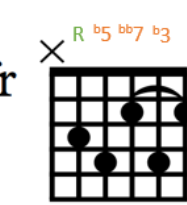

รูปแบบพื้นฐานสายที่ 5

คอร์ด Cdim7

รูปแบบพื้นฐานสายที่ 6

รูปแบบพื้นฐานสายที่ 5

รูปภาพโน้ตบนคอกีตาร์และการหาตำแหน่งโน้ตในคอร์ด

E	F	F#/G ^b	G	G#/A ^b	A	A#/B ^b	B	C	C#/D ^b	D	D#/E ^b	E
B	C	C#/D ^b	D	D#/E ^b	E	F	F#/G ^b	G	G#/A ^b	A	A#/B ^b	B
G	G#/A ^b	A	A#/B ^b	B	C	C#/D ^b	D	D#/E ^b	E	F	F#/G ^b	G
D	D#/E ^b	E	F	F#/G ^b	G	G#/A ^b	A	A#/B ^b	B	C	C#/D ^b	D
A	A#/B ^b	B	C	C#/D ^b	D	D#/E ^b	E	F	F#/G ^b	G	G#/A ^b	A
E	F	F#/G ^b	G	G#/A ^b	A	A#/B ^b	B	C	C#/D ^b	D	D#/E ^b	E
Fret:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

ผู้เรียนสามารถใช้รูปภาพโน้ตบนคอกีตาร์ประกอบการหาโน้ตในตารางสูตรคอร์ด 7th

ตัวอย่างที่ 1 คอร์ด B^b Major 7 (6th string - root position)

คอร์ด B^b Major 7 (6th string - root position)
 จากสูตรตัวเลขคอร์ด R(1)-3-5-7 ประกอบด้วยโน้ต B^b-D-F-A จะได้รูปคอร์ดดังนี้

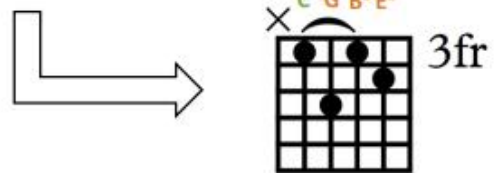
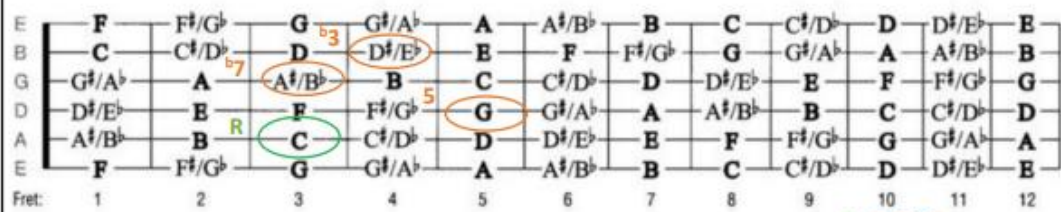
E	F	F#/G ^b	G	G#/A ^b	A	A#/B ^b	B	C	C#/D ^b	D	D#/E ^b	E
B	C	C#/D ^b	D	D#/E ^b	E	F	F#/G ^b	G	G#/A ^b	A	A#/B ^b	B
G	G#/A ^b	A	A#/B ^b	B	C	C#/D ^b	D	D#/E ^b	E	F	F#/G ^b	G
D	D#/E ^b	E	F	F#/G ^b	G	G#/A ^b	A	A#/B ^b	B	C	C#/D ^b	D
A	A#/B ^b	B	C	C#/D ^b	D	D#/E ^b	E	F	F#/G ^b	G	G#/A ^b	A
E	F	F#/G ^b	G	G#/A ^b	A	A#/B ^b	B	C	C#/D ^b	D	D#/E ^b	E
Fret:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Diagram illustrating the chord structure on a guitar fretboard. The notes B^b, A, D, and F are highlighted in the 6th, 7th, 5th, and 6th frets respectively. An arrow points to a simplified diagram of the chord shape on the 6th fret, showing the notes B^b, A, D, and F.

ตัวอย่างที่ 2 คอร์ด C minor 7 (5th String - Root Position)

คอร์ด C minor 7 (5th string - root Position)

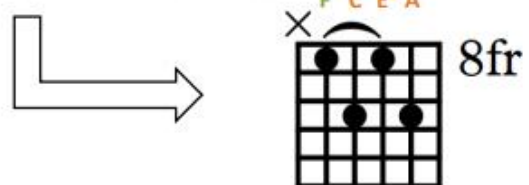
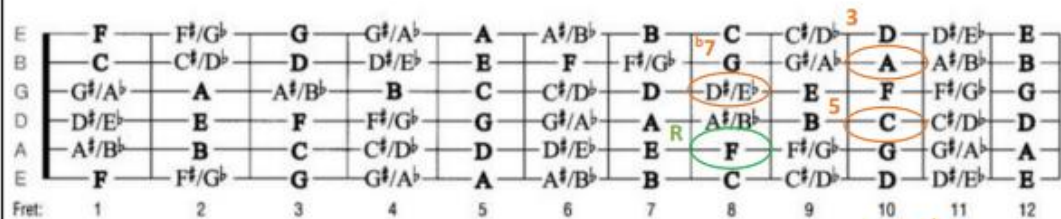
จากสูตรตัวเลขคอร์ด R(1)-^b3-5-^b7 ประกอบด้วยโน้ต C-E^b-G-B^b จะได้รูปคอร์ดดังนี้

ตัวอย่างที่ 3 คอร์ด F7 (5th String - Root Position)

คอร์ด F7 (5th string - root position)

จากสูตรตัวเลขคอร์ด R(1)-3-5-^b7 ประกอบด้วยโน้ต F-A-C-E^b จะได้รูปคอร์ดดังนี้

เทคนิคการเล่นกีตาร์แจ๊สโดยใช้ปิ๊กกีตาร์

การเล่นกีตาร์มีวิธีการที่หลากหลายทั้งวิธีการเล่นแบบ Finger Style และ Picking โดยการบรรเลงเพลงแจ๊สในสถานการณ์จริงนักกีตาร์ต้องทำการเล่นเดี่ยว (solo) และเล่นคอร์ดประกอบ (accompany) ดังนั้นนักกีตาร์แจ๊สจึงนิยมใช้ Alternate picking สำหรับการเล่นเดี่ยวในท่อนโซโล่ และใช้ Fingerstyle and Hybrid Picking ในการเล่นคอร์ดโดยที่นักกีตาร์ยังสามารถจับปิ๊กและเล่นคอร์ดด้วยนิ้วได้ในเวลาเดียวกัน

1) **Alternate Picking** คือการดีดสลับขึ้นลงต่อเนื่อง เหมาะสำหรับการเล่นเดี่ยว (solo) ในเพลงที่มีจังหวะสวิงปานกลาง - สวิงเร็ว โดยการดีดขึ้นสลับกับการดีดลงทำให้ผู้เล่นกีตาร์สามารถบรรเลงเดี่ยวด้วยอัตราจังหวะเร็วขึ้นได้ การฝึกการดีดสลับขึ้นลงอย่างต่อเนื่อง ควรเปิดเมโทรโนมประกอบเพื่อให้บรรเลงด้วยอัตราจังหวะคงที่มากขึ้น และเตรียมความพร้อมสำหรับการบรรเลงบทเพลงที่มีความยากขึ้นได้

แบบฝึกหัดที่ 1 การดีดสลับขึ้นลงต่อเนื่อง

ให้ผู้เรียนฝึกการดีดสลับขึ้นลงต่อเนื่องดังแบบฝึกหัดต่อไปนี้ ด้วยความเร็ว ♩ = 50

Legend:
 m = downstroke
 v = upstroke

etc.

2) **Fingerstyle and Hybrid Picking** คือการดีดแบบผสม เทคนิคนี้มีการใช้กันอย่างแพร่หลายและพบเห็นได้บ่อยในบทเพลงที่นักกีตาร์ต้องบรรเลงคอร์ดและทำนอง (melody Chord) โดยข้อดีของเทคนิคนี้ทำให้นักกีตาร์สามารถเล่นทั้งเสียงประสาน (harmony) และทำนอง (melody) พร้อมกันได้ โดยวิธีการดีดแบบผสม ผู้เรียนต้องจับปิ๊กกีตาร์แบบปกติด้วยนิ้วโป้งและนิ้วชี้ และใช้นิ้วกลาง นิ้วนาง และนิ้วก้อยดีดสายไปในขณะเดียวกัน ดังรูปภาพ

รูปภาพที่ 1 การตีแบบผสมโดยใช้ปิ๊กกีตาร์ ด้วยตำแหน่งนิ้ว pick - m - a - c
แบบฝึกหัดที่ 1 การตีแบบผสม

ให้ผู้เรียนฝึกการตีแบบผสมดังแบบฝึกหัดต่อไปนี้ ด้วยความเร็ว ♩ = 100

	C	Cmaj7	C7	Cm7
	5 4 5 3	5 4 5 3	5 3 5 3	4 3 5 3
	1-5-1-3	1-5-7-3	1-5-b7-3	1-5-b7-b3

การเล่นคอร์ดเหล่านี้ ผู้เรียนต้องใช้ปิ๊กเล่นโน้ตพื้นต้นหรือโน้ตลำดับที่ 1 (pick) ใช้นิ้วกลางเล่นโน้ตลำดับที่ 2 (m) นิ้วนางเล่นโน้ตลำดับที่ 3 (a) และนิ้วก้อยเล่นโน้ตลำดับที่ 4 (c) ดังนี้

แบบฝึกหัดที่ 3 การบรรเลงประกอบ (accompany) ด้วยวิธีการตีแบบผสม

ให้ผู้เรียนฝึกการตีแบบผสมดังแบบฝึกหัดต่อไปนี้ ด้วยความรู้สึกสวิง ความเร็ว ♩ = 100

1

Bb7 Eb7

pick pick

T 6 c 6 6 6 | 6 6 6 6 | 8 c 8 8 8 | 8 8 8 8

A 7 a 7 7 7 | 7 7 7 7 | 6 a 6 6 6 | 6 6 6 6

B 6 m 6 6 6 | 6 6 6 6 | 6 m 6 6 6 | 6 6 6 6

6 pick 6 6 6 | 6 6 6 6 | 6 pick 6 6 6 | 6 6 6 6

5

Bb7 Eb7

T 6 6 6 6 | 6 6 6 6 | 8 8 8 8 | 8 8 8 8

A 7 7 7 7 | 7 7 7 7 | 6 6 6 6 | 6 6 6 6

B 6 6 6 6 | 6 6 6 6 | 6 6 6 6 | 6 6 6 6

จังหวะสวิง (swing rhythm)

จังหวะสวิง (swing rhythm) เป็นจังหวะในดนตรีแจ๊ส มีรากมาจากจังหวะของดนตรีแอฟริกัน-อเมริกัน โดยบทเพลงแจ๊ส ส่วนใหญ่จะอยู่บนจังหวะสวิง

จังหวะปกติ (straight rhythm)	จังหวะสวิง (swing rhythm)
จังหวะปกติ โน้ตเช็บต์ 1 ชั้น 2 ตัวติดต่อกันจะแบ่งอัตราจังหวะออกเป็น 2 ส่วนเท่ากันเสมอ	จังหวะสวิง โน้ตเช็บต์ 1 ชั้น 2 ตัวติดต่อกัน โน้ตเช็บต์ 1 ชั้นตัวแรกจะมีอัตราจังหวะที่ยาวกว่าตัวที่ 2 เล็กน้อย

กล่าวได้ว่าโน้ตเช็บต์ 1 ชั้น 2 ตัว จะแบ่งเป็น ยาว - สั้น จึงทำให้เกิดความรู้สึกสวิงขึ้น

ความหมายของ โน้ตสวิง

จังหวะสวิง = โน้ตเช็บต์สามพยางค์ที่มีโน้ตโยงเสียง (tied note) ในจังหวะกลาง

โน้ตเช็บต์ 1 ชั้นแบบสวิงจะให้ความรู้สึกของโน้ตเช็บต์สามพยางค์ที่มีโน้ตโยงเสียงในจังหวะกลาง

ให้ผู้เรียนปฏิบัติทำนองดังต่อไปนี้ด้วยความเร็ว $J = 100$ ให้เล่นด้วยความรู้สึกที่เป็นอิสระ ผ่อนคลาย

แบบฝึกหัดที่ 1 ให้ผู้เรียนปฏิบัติทำนองดังต่อไปนี้ด้วยจังหวะปกติ

$J = 100$

แบบฝึกหัดที่ 2 ให้ผู้เรียนปฏิบัติทำนองดังต่อไปนี้ด้วยจังหวะปกติ

แบบฝึกหัดที่ 3 ให้ผู้เรียนปฏิบัติทำนองดังต่อไปนี้ในจังหวะสวิง โดยเน้น (>) โน้ตจังหวะยก

> = Accent

ให้ผู้เรียนปฏิบัติทำนองดังต่อไปนี้ด้วยความเร็ว $J = 100$ ให้เล่นด้วยความรู้สึกที่เป็นอิสระ ผ่อนคลาย

แบบฝึกหัดที่ 1 ให้ผู้เรียนปฏิบัติทำนองดังต่อไปนี้ด้วยจังหวะปกติ

$J = 100$

แบบฝึกหัดที่ 2 ให้ผู้เรียนปฏิบัติทำนองดังต่อไปนี้ด้วยจังหวะปกติ

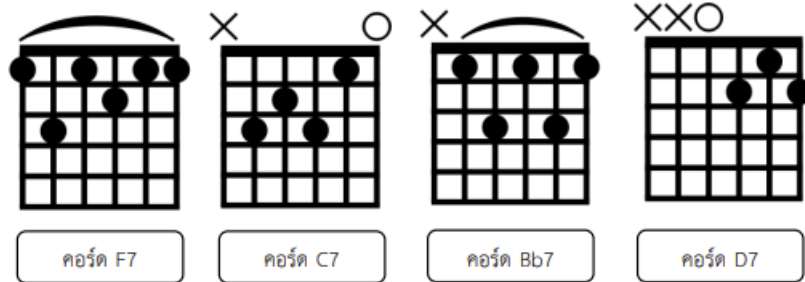
แบบฝึกหัดที่ 3 ให้ผู้เรียนปฏิบัติทำนองดังต่อไปนี้ในจังหวะสวิง โดยเน้น (>) โน้ตจังหวะยก

> = Accent

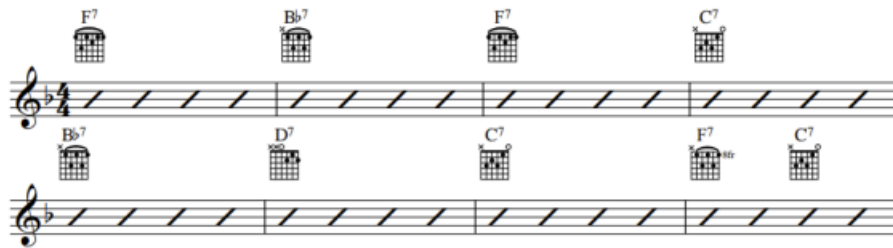
แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น
เพลงสังคีตลักษณ์บลูส์

การเล่นคอร์ดโดมิแนนท์ 7th ในรูปพื้นฐาน

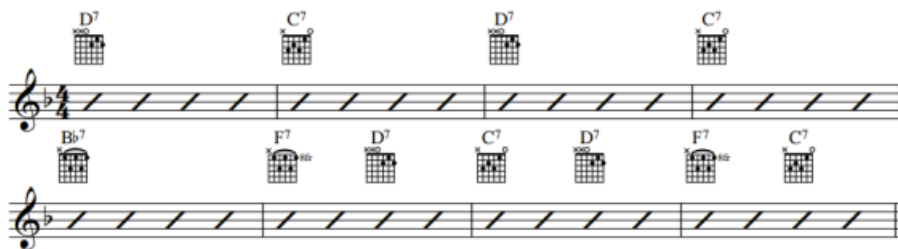
ให้ผู้เรียนเล่นคอร์ดต่อไปนี้ ด้วยโน้ตตัวดำจังหวะตก แบบสวิง

แบบฝึกหัดที่ 1 การเล่นคอร์ดโดมิแนนท์ในรูปพื้นฐาน (root position)

แบบฝึกหัดที่ 2 การเล่นคอร์ดโดมิแนนท์ในรูปพื้นฐาน

การเล่นคอร์ดไมเนอร์ 7th ในรูปพื้นฐาน (minor 7th chord) ในทางเดินคอร์ด
I-IV-V และ ii-V

ให้ผู้เรียนเล่นคอร์ดต่อไปนี้ ด้วยโน้ตตัวต่ำจึ่งหะตก แบบสวิง

แบบฝึกหัดที่ 1 การเล่นคอร์ดไมเนอร์ 7th ในรูปพื้นฐาน

แบบฝึกหัดที่ 2 การเล่นคอร์ดในรูปพื้นฐาน บนทางเดินคอร์ด I-V และ ii-V

แบบฝึกอาร์เปจแบบโดมินันท์ 7th

แบบฝึกหัดที่ 1 การเล่นอาร์เปจ F7 ในรูปพื้นฐาน (F7 arpeggio)

F7

F7

แบบฝึกหัดที่ 2 การเล่นอาร์เปจ Bb7 ในรูปพื้นฐาน (Bb7 arpeggio)

Bb7

Bb7

แบบฝึกหัดที่ 3 การเล่นอาร์เปจโจ C7 ในรูปพื้นต้น (C7 arpeggio)

C7

T
A
B

C7

T
A
B

แบบฝึกหัดที่ 4 การเล่นอาร์เปจโจ D7 ในรูปพื้นต้น (D7 arpeggio)

D7

T
A
B

D7

T
A
B

แบบฝึกอาร์เปจแบบไมเนอร์ 7th

แบบฝึกหัดที่ 1 การเล่นอาร์เปจ Aminor7 ในรูปพื้นฐาน

Am⁷

TAB 4/4
0 3 2 0 | 2 1 0 3 | 0 1 2 0 | 2 3 0 3

Am⁷

TAB
0 3 2 0 2 1 0 3 | 0 1 2 0 2 3 0 3

แบบฝึกหัดที่ 2 การเล่นอาร์เปจ Gminor7 ในรูปพื้นฐาน

Gm⁷

TAB 4/4
3 1 0 3 | 0 3 3 1 | 3 1 3 3 | 0 3 0 1

Gm⁷

TAB
3 1 0 3 0 3 3 1 | 3 1 3 3 0 3 0 1

แบบฝึกอาร์เปจในสียงคีตลักษณ์บลูส์

แบบฝึกหัดที่ 1 การเล่นอาร์เปจต่อเนื่องแบบโดมิแนนท์ 7th (connected arpeggios)

Chord progressions for Exercise 1:

- System 1: F7, B \flat 7, F7, C7
- System 2: F7, B \flat 7, F7, C7

แบบฝึกหัดที่ 2 การเล่นอาร์เปจต่อเนื่องบนทางเดินคอร์ด ii - V (arpeggio in ii - V)

Chord progressions for Exercise 2:

- System 1: Am7, D7, Gm7, C7
- System 2: Am7, D7, Gm7, C7

แบบฝึกหัดที่ 3 การเล่นอาร์เปจโจตต่อเนื่องสี่คัตลักษณ์

The image displays a guitar exercise in 4/4 time, consisting of three systems of music. Each system includes a treble clef staff with a melodic line and a bass staff with fretboard diagrams. Chord diagrams are placed above the treble staff, and fret numbers are indicated on the bass staff lines.

System 1 (Measures 1-4):

- Measures 1-2: Chords F7 and Bb7.
- Measures 3-4: Chords F7, Cm7, and F7.

System 2 (Measures 5-8):

- Measures 5-6: Chords Bb7 and Bb7.
- Measures 7-8: Chords F7, Am7, and D7.

System 3 (Measures 9-12):

- Measures 9-10: Chords Gm7 and C7.
- Measures 11-12: Chords F7, D7, Gm7, and C7.

แบบฝึกบันไดเสียง

บันไดเสียงเมเจอร์ (Major Scale)

บันไดเสียงเมเจอร์ประกอบด้วยโน้ต 7 ตัวเรียงกันในแนวนอน โดยประกอบด้วยขั้นคู่เสียง 2 เมเจอร์ และขั้นคู่เสียง 2 ไมเนอร์ โดยขั้นคู่เสียง 2 เมเจอร์ระหว่างโน้ตตัวที่ 1-2, 2-3, 4-5, 5-6, 6-7 และระยะห่างขั้นคู่เสียง 2 ไมเนอร์ระหว่างโน้ตตัวที่ 3[^]4 และ 7[^]8 จะได้บันไดเสียงออกมาดังนี้ 1-2, 2-3, 3[^]4, 4-5, 5-6, 6-7, 7[^]8

รูปภาพที่ 1 บันไดเสียง C Major

ตั้งรูปภาพที่ 1 บันไดเสียง C Major 1-2, 2-3, 3[^]4, 4-5, 5-6, 6-7, 7[^]8 หรือ C D E F G A B C, Do Re Mi Fa Sol La Ti Do โดยโน้ตแต่ละลำดับในบันไดเสียงมีชื่อเรียกต่างกันดังนี้

- ลำดับที่ 1 - Tonic
- ลำดับที่ 2 -Supertonic
- ลำดับที่ 3 - Mediant
- ลำดับที่ 4 -Subdominant
- ลำดับที่ 5 -Dominant
- ลำดับที่ 6 - Submediant
- ลำดับที่ 6 - Submediant
- ลำดับที่ 7 - Leading Tone

บันไดเสียงเพนทาโทนิคแบบไมเนอร์ (Minor Pentatonic)

วิธีการแสดงคิตปฏิภาณเพลงในสังคีตลักษณ์มีวิธีการที่หลากหลาย นอกจากการใช้คอร์ดโทนหรืออาร์เปจโจแล้ว ผู้เรียนยังสามารถแสดงคิตปฏิภาณด้วยบันไดเสียงได้ ในบทเรียนนี้จะแสดงถึงบันไดเสียงที่เป็นพื้นฐานสำหรับเพลงในสังคีตลักษณ์ คือ บันไดเสียงเพนทาโทนิคแบบไมเนอร์ หรือบันไดเสียงไมเนอร์ที่ประกอบด้วยโน้ต 5 เสียง

บันไดเสียง C minor 6th เพนทาโทนิค (C minor 6th pentatonic scale)

บันไดเสียง C minor 6th เพนทาโทนิค ประกอบด้วยโน้ต C Eb F G A โน้ตชุดนี้สามารถประกอบเป็นคอร์ด ได้ 2 คอร์ดด้วยกัน คือ คอร์ด F7 และคอร์ด Aminor7b5 หมายความว่าผู้เรียนสามารถใช้บันไดเสียง C minor 6th เพนทาโทนิค บรรเลงคิตปฏิภาณบนคอร์ด คอร์ด F7 และคอร์ด Aminor7b5 ได้

คอร์ด	บันไดเสียง
Cm6, Cm7	C minor 6 th เพนทาโทนิค
F7	C minor 6 th เพนทาโทนิค
Am7b5, Am7	C minor 6 th เพนทาโทนิค

ให้ผู้เรียนปฏิบัติทำนองดังต่อไปนี้ด้วยความเร็ว ♩ = 100

แบบฝึกหัดที่ 1 C minor 6th เพนทาโทนิค

♩ = 100

Cminor6 Pentatonic Scale

F7 Arpeggio

Am7(b5) Arpeggio

แบบฝึกหัดที่ 2 minor 6th เพนทาโทนิค บนคอร์ดโน้ตสังคีตลักษณะ

คอร์ด F7 ใช้บันไดเสียง Cm6 Pentatonic บรรเลง

คอร์ด Bb7 ใช้บันไดเสียง Fm6 Pentatonic บรรเลง

คอร์ด Dom7th โดยไม่มีการ
ปรับเปลี่ยนโน้ตเทนชัน (เช่น b9, #11)
เราสามารถใช้อ6 pentatonic จาก
โน้ตลำดับที่ 5 ของคอร์ดได้

ให้ผู้เรียนปฏิบัติทำนองดังต่อไปนี้ด้วยความเร็ว ♩ = 100

1

Cminor6 Pentatonic Scale
เริ่มจากโน้ตพื้นต้นของบันไดเสียงหรือโน้ตตัวที่ 5 ของคอร์ด F7

Cminor6 Pentatonic Scale
เริ่มจากโน้ต F หรือพื้นต้นของคอร์ด

3

Fminor6 Pentatonic Scale
เริ่มจากโน้ตพื้นต้นของบันไดเสียงหรือโน้ตตัวที่ 5 ของคอร์ด Bb7

Fminor6 Pentatonic Scale
เริ่มจากโน้ต Bb หรือพื้นต้นของคอร์ด

บนสังคีตลักษณ์ ผู้เรียนจะพบคอร์ด ii - v แบบไมเนอร์ คือคอร์ด Am7 - D7^{b9} และ Gm7 - C7^{b9}

คอร์ด ii ใช้บันไดเสียงเพนทาโทนิคไมเนอร์จากพื้นฐานได้
กล่าวได้ว่า
คอร์ด Am7 ใช้บันไดเสียง Am Pentatonic บรรเลง

คอร์ด V (altered) หรือ V(^b9) ใช้
บันไดเสียง m6 pentatonic จาก
โน้ตลำดับที่ 2 ไมเนอร์ ของคอร์ดได้
กล่าวได้ว่า
คอร์ด D7^{b9} ใช้บันไดเสียง Ebm6
Pentatonic บรรเลง
คอร์ด C7^{b9} ใช้บันไดเสียง Dbm6
Pentatonic บรรเลง

ให้ผู้เรียนปฏิบัติทำนองดังต่อไปนี้ด้วยความเร็ว ♩ = 100

Aminor Pentatonic Scale

Ebminor6 Pentatonic Scale
เริ่มจากโน้ตพื้นฐานของบันไดเสียงหรือโน้ตตัวที่ 2 ไมเนอร์ ของคอร์ด D7 (หากเป็นคอร์ดไมเนอร์ในทางเดินคอร์ด ii - v ไมเนอร์ให้นับไปคู่ 2 ไมเนอร์)

Gminor Pentatonic Scale

Dbminor6 Pentatonic Scale
เริ่มจากโน้ตพื้นฐานของบันไดเสียงหรือโน้ตตัวที่ 2 ไมเนอร์ ของคอร์ด D7 (หากเป็นคอร์ดไมเนอร์ในทางเดินคอร์ด ii - v ไมเนอร์ให้นับไปคู่ 2 ไมเนอร์)

เพลงสังคีตลักษณะบรูส

เพลง Billie's Bounce – Charlie Parker (F blues)

เพลง Billie's Bounce อยู่บนสังคีตลักษณ์ 12 ท้อง โดยเพลงนี้อยู่ในกุญแจเสียง F เมเจอร์ ประกอบด้วย คอร์ดและอาร์เบจ 3 แบบ คือ โดมีนันท์ 7th ไมเนอร์ 7th และดีมินิชท์ 7th บทเรียนนี้ผู้เรียนจะได้เรียนรู้วิธีการฝึก ทำนองเพลง Billie's Bounce และลำดับการบรรเลงเพลงจริง

ให้ผู้เรียนปฏิบัติเพลง Billie's Bounce ด้วยความเร็ว $J = 120$ โดยเล่นทำนองขึ้น 2 รอบ บรรเลงคีตปฏิภาณ 2 รอบ และทำนองจบ 2 รอบ

เมื่อบรรเลงเพลงครบ 12 ท้องเท่ากับ 1 รอบ (1 Chorus) โดยมีตัวอย่างลำดับการบรรเลง ดังนี้

- 1st – 2nd Chorus - เล่นท่อนทำนองเปิด (melody – in, head - in)
- 3rd – 4th Chorus - แสดงคีตปฏิภาณ 1 - 2 รอบขึ้นไป (solo improvisation)
- 5th – 6th Chorus - เล่นท่อนทำนองปิด (melody – out, head - out)

♩ = 120 Swing

Chord diagrams: F7, Bb7, B°7, F7, Cm7, F7

Chord diagrams: Bb7, B°7, F7, Am7, D7(b9)

Chord diagrams: Gm7, C7(b9), F7, D7(b9), Gm7, C7(b9), Gm7, C7(b9)

Solo 2 Chorus

Chord diagrams: F7, Bb7, B°7, F7, Cm7, F7

2

18

B^b7 Arpeggio E7 Arpeggio F Major Pentatonic Am7 Arp. - D7 Arp.

22

Gm7 Arpeggio C7 Arpeggio

1. 2.

melody - out

27

F7 B^b7 B^b7 F7 Cm7 F7

31

B^b7 B^b7 F7 Am7 D7(b9)

35

Gm7 C7(b9) F7 D7(b9) Gm7 C7(b9) Gm7 C7(b9)

The musical score consists of two staves. The top staff is a treble clef with a key signature of one flat (Bb). It contains a melody line with notes and rests. Above the staff are chord diagrams for Gm7, C7(b9), F7, D7(b9), Gm7, C7(b9), Gm7, and C7(b9). The bottom staff is a bass clef with fret numbers (10, 15, 14, 10, 11, 13, 13, 12, 12, 10, 10, 8, 6, 6, 7, 6, 6, 7, 6, 5, 6, 7, 6) and a bass line with notes and rests. The piece concludes with a first ending (1.) and a second ending (2.).

เพลง Tenor Madness – Sonny Rollins Quartet (B^b blues)

เพลง Tenor Madness อยู่บนสังคีตลักษณ์ 12 ห้อง ญูญแจเสียงเสียง Bb เมเจอร์ จังหวะสวิงปานกลาง-เร็ว เพลงนี้มีทำนองลักษณะการบรรเลงถาม-ตอบ (call and response) ประโยคคำถามใน 8 ห้องแรก และตอบใน 4 ห้องสุดท้าย

ให้ผู้เรียนปฏิบัติเพลง Tenor Madness ด้วยความเร็วที่ช้าก่อน เมื่อคล่องแล้วจึงเล่นจังหวะสวิงปานกลาง-เร็ว โดยเล่นทำนองขึ้น 2 รอบ บรรเลงคีตปฏิภาณ 2 รอบ ทำนองจบ 2 รอบ

เมื่อบรรเลงเพลงครบ 12 ห้องเท่ากับ 1 รอบ (1 Chorus) โดยมีตัวอย่างลำดับการบรรเลง ดังนี้

1st – 2nd Chorus - เล่นทำนองเปิด (melody – in, head - in)

3rd – 4th Chorus - แสดงคีตปฏิภาณ 1 - 2 รอบขึ้นไป (solo improvisation)

5th – 6th Chorus - เล่นทำนองปิด (melody – out, head - out)

♩ = 178
(Med. Up)

B \flat 7 **E \flat 7** **B \flat 7**

5 **E \flat 7** **E \circ 7** **B \flat 7** **G7(\sharp 9)**

9 **Cm7** **F7**

11 **B \flat 7** **B \flat 7**

2

14 **B^b Maj Penta.** **E^b7 Arpeggio** **B^b Maj Penta.**

Solo 2 Chorus

18 **E^b7 Arpeggio** **B7 Arpeggio** **B^b7 Arpeggio** **G7 Arpeggio**

22 **Cm⁷** **F⁷** **B^b7** **B^b7**

Cmin Penta. **Gmin Pentatonic** 1. 2.

27 **B^b7** **E^b7** **B^b7** **G⁷(#9)**

31 **E^b7** **E^o7** **B^b7** **G⁷(#9)**

35 3

Cm⁷ **F⁷**

37

Bb⁷ **Bb⁷**

1. 2.

บทที่ 7

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการเก็บข้อมูลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊ส ระดับอุดมศึกษาและการศึกษานอกระบบ แล้วนำมาวิเคราะห์ปรับปรุงและพัฒนาแบบเรียนฉบับจริงที่มีความเหมาะสมกับการเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น มีผลการวิจัยดังนี้

ขั้นการสำรวจข้อมูลความต้องการในการพัฒนาแบบเรียน ด้วยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ที่มีประสบการณ์สอนทั้งการศึกษานอกระบบและอุดมศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ที่กำหนดประเด็นข้อคำถามสำหรับสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ ถึงความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการพัฒนาแบบเรียนสำหรับกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ในการเก็บข้อมูล (ผลการสำรวจความต้องการในการพัฒนาแบบเรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้น หน้าที่ 66) จากผลการสำรวจความต้องการในการพัฒนาแบบเรียน สรุปได้ว่าการเรียนการสอนกีตาร์ไม่ว่าจะเป็นกีตาร์ทั่วไป หรือกีตาร์แจ๊ส ทักษะพื้นฐานเป็นสิ่งสำคัญทั้งในด้านเทคนิคพื้นฐานกีตาร์ทั่วไปและเทคนิคเฉพาะกีตาร์แจ๊ส หากผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานที่ดีจะเป็นส่วนช่วยเสริมให้ผู้ที่ใช้แบบเรียน เรียนรู้วิธีการบรรเลงคีตปฏิบัติได้ดียิ่งขึ้น

การสอนกีตาร์แจ๊สสำหรับผู้เรียนกีตาร์ไฟฟ้าทั่วไปมาก่อน เริ่มจากการฟัง การเรียนรู้จังหวะดนตรีแจ๊ส การบรรเลงบันไดเสียงและโมด การบรรเลงคอร์ด การบรรเลงอาร์เปจแบบ 7th แนวทางการบรรเลงคีตปฏิบัติ (solo concept) เช่น บรรเลงโครมาติกโน้ตเข้าสู่โน้ตสำคัญในคอร์ด การฝึกฝนการเชื่อมต่อบันไดอาร์เปจ โดยการบรรเลงอาร์เปจต่อเนื่อง การฝึกแกะประโยคนตรีแจ๊ส จนสู่การบรรเลงคีตปฏิบัติในบทเพลงจริง สามารถสรุปเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดังนี้ 1) ทักษะ 2) ความเป็นนักดนตรี โดยแบ่งออกเป็นทักษะย่อยดังนี้ 1) บทเพลง 2) บันไดเสียง คอร์ด อาร์เปจ 3) โสตทักษะ และ 4) การบรรเลงบทเพลงอย่างฉับพลัน

จากการสำรวจข้อมูลสรุปได้ว่า การพัฒนาแบบเรียนควรคำนึงถึงเอกลักษณ์ของการบรรเลงคีตปฏิบัติในดนตรีแจ๊ส โดยให้ผู้เรียนหัดสร้างแนวทำนองด้วยเทคนิคต่าง ๆ แบบไม่ได้เตรียมการไว้

ล่วงหน้า กล่าวคือผู้เรียนจำเป็นต้องมีพื้นฐานความเข้าใจในด้านเนื้อหาที่สำคัญทั้งหมดเพื่อที่จะนำไปสู่การบรรเลงบทเพลงต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยพบว่าทุกองค์ประกอบมีความสำคัญและส่งผลถึงกัน โดยความสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร การกำหนดจุดประสงค์ในแผนการจัดกิจกรรมแบบพฤติกรรม เนื้อหาดนตรีแจ๊สที่สำคัญต่อการเรียนรู้ พัฒนาการผู้เรียนและการวัดประเมินผล

ผู้วิจัยได้สร้างแบบเรียนโดยมีเป้าหมาย คือ ผู้ใช้แบบเรียนสามารถแสดงคีตปฏิภาณบนเพลบลูส์ (Blues) โดยเรียนรู้เทคนิคต่างๆ ที่สำคัญสำหรับการเล่นเพลงแจ๊ส แบบเรียนนี้สามารถใช้ได้กับผู้เรียนที่เรียนรู้โดยการจดจำ โดยประกอบด้วยรูปภาพแท็บ (Guitar Tab) และรูปภาพคอร์ด (Chord Diagram)

การพัฒนาเนื้อหาภายในแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นเพลงสังคีตลักษณะบลูส์ ผู้วิจัยกำหนดจุดมุ่งหมายการพัฒนาบทเรียนให้ผู้ใช้งานแบบเรียน เรียนรู้เทคนิคที่สำคัญสำหรับการบรรเลงคีตปฏิภาณ ในเพลงสังคีตลักษณะบลูส์ เนื้อหาภายในแบบเรียนประกอบด้วย การเล่นคอร์ด อาร์เปจโจและการเล่นบันไดเสียง เนื้อหาภายในอยู่ในองค์ประกอบสำคัญของดนตรีแจ๊ส พิจารณาจากหลักสูตรกีตาร์แจ๊สและการสอบวัดระดับความสามารถทางดนตรี และการสำรวจข้อมูล เนื้อหากีตาร์แจ๊สขั้นต้นจะเน้นไปที่การเรียนรู้ด้านเทคนิคและทำความเข้าใจ โดยมีเนื้อหา ดังนี้

1) เสียงประสานดนตรีแจ๊ส (jazz harmony) ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบเรียนในด้านของเสียงประสานดนตรีแจ๊สโดยมีจุดประสงค์ คือ ผู้บรรเลงมีความเข้าใจเกี่ยวกับคอร์ดทาบเจ็ด การดำเนินคอร์ด (chord progression) ในเพลงสังคีตลักษณะบลูส์ โดยสามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ บรรเลงโน้ตในคอร์ดได้อย่างแม่นยำ ประกอบด้วยการจับคอร์ดทาบเจ็ด การเล่นอาร์เปจโจ (Arpeggio) และการเล่นบันไดเสียง (Scale)

2) ทำนอง (melody) จุดประสงค์สำหรับการบรรเลงเพลงคีตลักษณะบลูส์ คือ ผู้เรียนสามารถเล่นทำนองเป็นประโยคที่ชัดเจน (Phrasing) ประกอบด้วยช่องว่างหรือวรรคตอนที่ชัดเจน รู้จักการผสมผสานจังหวะที่หลากหลาย รวมถึงการใช้โน้ตประดับตกแต่งทำนองให้เกิดความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ในบทเรียนนี้ประกอบด้วยเพลง Billie's Bounce - Charlie Parker (F blues) และเพลง Tenor Madness - Sonny Rollins Quartet (Bb blues)

3) จังหวะในดนตรีแจ๊ส (jazz rhythm) จังหวะที่สำคัญของดนตรีแจ๊สคือ “จังหวะสวิง” เนื้อหาภายในแบบเรียนจะอธิบายถึงจังหวะสวิงจากง่ายไปยาก เริ่มจากแบบฝึกหัดการบรรเลงจังหวะปกติ ไปสู่การบรรเลงโน้ตสามพยางค์ และนำไปสู่การบรรเลงจังหวะสวิง ผู้วิจัยได้ปรับโน้ตจังหวะใน

แบบฝึกหัดและรูปแบบจังหวะในโน้ตเพลงให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้นมากขึ้น โดยมีการอ้างอิงโน้ตเพลงฉบับจริงก่อนแล้วจึงแนะนำถึงโน้ตเพลงฉบับปรับปรุงที่มีความง่ายขึ้น เช่น การปรับโน้ตเช็ต 2 ชั้น 3 พยางค์ เป็นโน้ตเช็ต 1 ชั้น เป็นต้น

4) หลักการโซโล (soloing concept) แบบเรียนนี้ได้อธิบายถึงแนวทางการแสดงคีตปฏิภาณ โดยผู้ใช้แบบเรียนต้องเรียนรู้อาร์เปจโจสำคัญในสังคีตลักษณะบลูส์ทุกชนิดแบบแยกบทเรียนก่อน แล้วจึงการนำอาร์เปจโจทุกชนิดมาบรรเลงต่อกัน ระหว่างการเปลี่ยนคอร์ดให้เลือกใช้โน้ตที่ใกล้ที่สุดเพื่อบรรเลงอาร์เปจโจของคอร์ดถัดไป

5) ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) เนื้อหาในแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สจะฝึกให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์เป็นลำดับขั้นภายในองค์ประกอบต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ จะส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถบรรเลงเพลงบนสังคีตลักษณะบลูส์ได้ โดยแสดงถึงความเข้าใจในแต่ละท่อนเพลง โดยการแสดงความรู้สึกที่แตกต่างกันในแต่ละท่อน โดยมีความเป็นธรรมชาติในการบรรเลง (Intuitive sense) สามารถควบคุมโน้ตที่จะบรรเลงให้เป็นไปตามลักษณะของเพลงได้

ผู้วิจัยได้นำแบบเรียนที่พัฒนาขึ้นไปวิพากษ์โดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิพากษ์พบว่า แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นนี้เหมาะสมกับผู้เรียนกีตาร์ทั่วไปไม่ว่าจะเป็นกีตาร์อะคูสติคหรือกีตาร์ไฟฟ้า ที่สนใจเรียนรู้ต่อยอดไปสู่ทักษะกีตาร์แจ๊ส โดยเนื้อหาในแบบเรียนมีระดับความยากเทียบเท่ากับเกณฑ์การสอบวัดระดับความสามารถด้านทักษะปฏิบัติ (skills)

ครูผู้สอนสามารถใช้แบบเรียนนี้เพื่อเตรียมความพร้อมในการเล่นกีตาร์แจ๊สให้ผู้เรียนได้ นอกจากนี้ผู้ที่สนใจเล่นกีตาร์ไม่ว่าจะเป็นกีตาร์อะคูสติคหรือกีตาร์ไฟฟ้าสามารถใช้แบบเรียนนี้ในการปรับพื้นฐานเพื่อต่อยอดในการฝึกเล่นกีตาร์แจ๊สได้

2. อภิปรายผลการวิจัย

2.1 อภิปรายแนวคิดการพัฒนาแบบเรียน

การวิจัยนี้ใช้แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ วิธีการพัฒนาแบบเรียนทั้งหมดนี้เป็นไปตามแนวคิดดังนี้ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ (objectives) 2) กำหนดเนื้อหาสาระ (subject) 3) การจัดการเรียนการสอน (method and organization) และ 4) กำหนดการประเมินผล (evaluation) การพัฒนาแบบเรียนด้วยแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ ช่วยให้สามารถพัฒนาแบบเรียนได้อย่างเป็นขั้นตอน โดยมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

การพัฒนาแบบเรียนตามแนวความคิดการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์

ขั้นที่ 1 กำหนดวัตถุประสงค์ จากข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแบบเรียน และการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นจากบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษา สังคม (บทที่ 2 หน้า 19 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น) โดยการดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร และการสอนดนตรีแจ๊ส ถึงจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของแบบเรียน

การสัมภาษณ์ถึงความจำเป็นในการพัฒนาแบบเรียน ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาจัดกระทำข้อมูล โดยการถอดคำสัมภาษณ์ออกมาเป็นข้อมูลดิบ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ในรูปแบบอุปนัย ภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถจดจำข้อมูล รวมถึงความเข้าใจในบริบทที่เกิดขึ้นจนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างเที่ยงตรงตามประเด็นหลักที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา (ชาย โพธิ์สี ตา, 2562) การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยถอดประเด็นที่สำคัญมานำเสนอในรูปแบบพรรณนา เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลถึงความจำเป็นในการพัฒนาแบบเรียนและกำหนดวัตถุประสงค์ของแบบเรียน (บทที่ 4 ผลการสำรวจความต้องการในการพัฒนาแบบเรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้น หน้า 58)

ขั้นที่ 2 เนื้อหาสาระ ประกอบด้วยการเลือกเนื้อหาสาระและการจัดการเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับจุดประสงค์ของแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น โดยผู้ใช้แบบเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นบนบทเพลงสังคีตลักษณะบลูส์ได้ ดังนั้นการเลือกเนื้อหาสาระในการพัฒนาแบบเรียนจึงต้องคำนึงถึงลักษณะของผู้ใช้แบบเรียนเป็นสำคัญ (บทที่ 2 หน้า 28 ตารางแสดงเนื้อหาเรื่องประเภทของคอร์ต อาร์เปจ และบันไดเสียงในแบบฝึกหัด)

แบบเรียนทักษะปฏิบัตินี้สามารถนำไปใช้ได้หลายบริบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำแบบเรียนทักษะปฏิบัติไปใช้ในการเรียนการสอนนอกระบบ โดยการศึกษา นอกระบบมีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดผลและประเมินผล เหมาะสมกับสภาพของปัญหาและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก เนื่องจากการศึกษานอกระบบเป็นการเปิดทางการศึกษาให้มีโอกาสศึกษาหาความรู้อย่างเท่าเทียม และปลูกฝังเจตคติที่เป็นปัจจัยสำหรับการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตได้ โดยผู้เรียนอาจนำองค์ความรู้จากแบบเรียนนี้ไปพัฒนาทักษะวิชาชีพของตัวเอง

ขั้นที่ 3 การจัดการเรียนการสอน เป็นการเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ จัดการประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน หรือผู้ใช้แบบเรียน ด้วยการเรียนผ่านแบบเรียนหรือแบบฝึกทักษะ โดยมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้ด้วยตัวเอง ดังนั้นวิธีการเขียนเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมจึงสำคัญ โดยเนื้อหา

ต้องมีความชัดเจน เจาะจง การอธิบายเนื้อหาต้องละเอียดเป็นขั้นตอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดข้อสงสัย ข้อคำถามน้อยที่สุด เนื่องจากผู้เรียนอาจเรียนรู้ด้วยตัวเองเนื้อหาภายในจึงต้องมีความถูกต้องมากที่สุด การใช้ภาษาภายในแบบเรียนต้องเขียนให้อ่านเข้าใจง่าย ในแบบฝึกหัดต้องเขียนคำสั่งให้ผู้เรียนปฏิบัติให้ชัดเจนและใช้คำศัพท์ที่เหมาะสมกับระดับผู้เรียนแฉัสขั้นต้น ในบริบทของแฉัสขั้นต้นนี้ ผู้เรียนต้องมีทักษะกีตาร์ขั้นพื้นฐานมาก่อนดังนั้นเนื้อหาในแบบเรียนนี้จึงสามารถใช้ภาษาเชิงวิชาการได้

แบบเรียนนี้เป็นแบบเรียนทักษะปฏิบัติเน้นไปที่การเรียนรู้ด้านเทคนิค การเรียนพื้นฐานดนตรีแฉัสและการบรรเลงคีตปฏิภาณ ดังนั้นการที่ผู้เรียนจะแสดงคีตปฏิภาณได้ต้องเข้าใจถึงลักษณะของดนตรีแฉัสเบื้องต้นเสียก่อน ดังนั้นในขั้นการเลือกเนื้อหาสาระและการจัดการเนื้อหาสาระผู้วิจัยจึงได้จัดการเนื้อหาสาระภายในแบบเรียน โดยแบ่งตามองค์ประกอบดนตรีแฉัส ออกเป็นประเภทต่าง ๆ ให้ครบทุกประเภท เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงลักษณะของดนตรีแฉัสและการเรียนรู้วิธีบรรเลงดนตรีแฉัสอย่างมีประสิทธิภาพ (บทที่ 2 หน้าที่ 23 องค์ประกอบดนตรีแฉัส)

การเรียนการสอนทักษะปฏิบัติกีตาร์แฉัสขั้นต้น นักกีตาร์แฉัสต้องมีวิธีเรียนรู้การบรรเลงบทเพลงแฉัสอย่างโดยมีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม พื้นฐานจึงเป็นสิ่งสำคัญโดยเริ่มจากการฟัง การปฏิบัติ การเรียนรู้ทฤษฎี และการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง นักกีตาร์แฉัสต้องมีทักษะการเล่นคอร์ด อาร์เปจ และบันไดเสียงในทางเดินคอร์ดและคีตลักษณ์ทุกประเภท เพื่อนำไปสู่การบรรเลงคีตปฏิภาณ รูปแบบการบรรเลงคีตปฏิภาณอยู่ในองค์ประกอบของดนตรีแฉัส

ขั้นที่ 4 การประเมินผล ประกอบด้วยการกำหนดสิ่งที่จะประเมินและวิธีประเมิน การเขียนแบบฝึกหัดในแต่ละข้อจะอ้างอิงจากเกณฑ์การวัดและประเมินผล เพื่อให้แบบเรียนมีระดับความยากที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน ส่งผลให้แบบฝึกหัดในแต่ละข้อนั้นจะมีการประเมินผลจะสอดแทรกอยู่ภายใน ซึ่งหลังจากผู้เรียนปฏิบัติแล้วจะพบถึงข้อควรปรับปรุงแก้ไข (บทที่ 2 หน้าที่ 33 ตอนที่ 5 การสอบวัดระดับความสามารถทักษะปฏิบัติดนตรีและเกณฑ์การประเมินผล)

การพัฒนาแบบเรียนที่มีความเหมาะสมกับทักษะของผู้เรียนนั้น จะส่งเสริมความปรารถนาของ

บุคคลให้มีความชัดเจนออกมา แบบเรียนทักษะปฏิบัติยังสามารถช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองได้ รวมถึงช่วยให้ผู้เรียนมีการแก้ปัญหาขณะการฝึกฝนทักษะ การคิดวิเคราะห์ เพื่อให้เรียนรู้ขั้นตอนหรือวิธีที่จะทำให้อำนาจเป้าหมายได้ การใช้แบบเรียนทักษะปฏิบัตินั้นสามารถใช้ได้ทั้งการเรียนรู้ด้วยตัวเอง และแบบเรียนทักษะปฏิบัติอาจมีประสิทธิภาพมากขึ้นหากผนวกกับการให้คำแนะนำครู อาจารย์ หรือ

ผู้เชี่ยวชาญอย่างเป็นขั้นตอน และมีการประเมินผลเพื่อให้ได้ข้อมูลป้อนกลับแก่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปพัฒนาต่อไป

2.2 อภิปรายผลการวิพากษ์แบบเรียน

การวิพากษ์แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊ส โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนดนตรีแจ๊สระดับอุดมศึกษาและครูผู้สอนวิชากีตาร์การศึกษานอกระบบ เพื่อประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาภายในแบบเรียนที่พัฒนาขึ้น เพื่อวิเคราะห์ถึงกระบวนการพัฒนาแบบเรียน และคุณลักษณะที่ดีของแบบเรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ผลการวิพากษ์แบบเรียน อยู่ในเกณฑ์ที่ดี (M=4.07) มีรายละเอียดดังนี้

ลักษณะรูปเล่ม อยู่ในระดับคุณภาพดี ลักษณะของรูปเล่มมีความสำคัญ โดยมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านสามารถใช้แบบเรียนได้สะดวกยิ่งขึ้น ความสวยงามของรูปเล่มนั้นเป็นความรู้สึกแรกที่ผู้อ่านได้สัมผัสโดยแสดงถึงเนื้อหาภายในรูปเล่มได้ รวมถึงลักษณะภายในแบบเรียน ประกอบด้วยรูปแบบการจัดหน้าการเว้นช่วงหน้า-หลัง และช่องว่างภายในแบบเรียน ต้องทำการจัดให้เหมาะสม องค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยให้ผู้อ่านใช้แบบเรียนได้สะดวกยิ่งขึ้น ในด้านความคงทนของการเข้าเล่ม เนื่องด้วยวิธีการใช้งานแบบเรียนผู้อ่านต้องวางโน้ตบนที่วางโน้ต การรูปร่างจึงต้องมีความคงทนและสามารถวางบนที่วางโน้ตได้อย่างมั่นคง ในการเข้าเล่มแบบเรียนนี้จึงต้องใช้กระดาษอาร์ตมันแบบเย็บมุม

การจัดภาพประกอบ อยู่ในระดับคุณภาพดี ในด้านความชัดเจนของการใช้ภาพประกอบสื่อความหมายในบทเรียน ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวว่าในแบบเรียนสามารถทำให้รูปภาพประกอบสื่อความหมายในบทเรียนให้มากขึ้นได้ การเขียนภาพให้ละเอียดมากขึ้นต้องคำนึงถึงผู้อ่าน โดยการเรียนแบบเรียนต้องทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ด้วยตัวเองโดยไม่มีข้อคำถาม การออกแบบภาพประกอบภายในแบบเรียนควรใช้รูปแบบเดียวกันทั้งเล่ม ควรมีภาพประกอบในทุกแบบฝึกหัดเพื่อช่วยเสริมให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้น ประกอบด้วยรูปภาพคอร์ดและแท็บกีตาร์บนแบบฝึกหัดแต่ละข้อหรือแยกไว้เฉพาะบนส่วนหัวหรือท้ายกระดาษระหว่างแบบฝึกหัด

การใช้ภาษาและการจัดพิมพ์ อยู่ในระดับคุณภาพดี การใช้ภาษาและการจัดพิมพ์เป็นส่วนสำคัญที่จะนำเสนอข้อมูลให้แก่ผู้อ่าน ในด้านการอธิบายต้องใช้ภาษาที่สื่อความหมายชัดเจนเพื่อให้ผู้อ่าน เรียนรู้และปฏิบัติตามได้เลย เนื่องจากแบบเรียนนี้มีผู้อ่านหลากหลายประเภท ผู้อ่านทั้งเรียนรู้

ด้วยตัวเองและเรียนรู้โดยมีคำแนะนำ การใช้ภาษาและการจัดพิมพ์จึงต้องให้ข้อมูลครบถ้วนและปิดข้อสงสัยจากผู้อ่านให้ได้มากที่สุด ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ในด้านวิธีการอธิบายข้อมูลในแบบเรียนควรเขียนลำดับขั้นตอนให้ชัดเจน จากลำดับที่ง่าย ไปลำดับที่ยาก และควรคำนึงถึงวิธีการเขียนต้องใช้สำนวนการเขียนที่เข้าใจง่าย ใช้สำนวนการเขียนแบบเดียวกันทั้งฉบับเพื่อให้สะดวกต่อการอ่าน

เนื้อหาสาระภายในแบบเรียน อยู่ในระดับคุณภาพดี ในบางส่วนมีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไข จากการวิพากษ์ผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวถึงเนื้อหาเรื่องคอร์ดและอาร์เปจ การเขียนสาระเรื่องประเภทคอร์ดในแบบเรียน ควรเขียนให้ครบทั้ง 5 ประเภท (เมเจอร์ 7th ไมเนอร์ 7th โดมิแนนท์ 7th ฮาร์ตดิมินิชท์ และดิมินิชท์) ไม่ควรเขียนเฉพาะประเภทที่จะได้ใช้ในเพลงท่ายแบบเรียน เนื่องจากคอร์ดทุกประเภทมีความเกี่ยวข้องกันทั้งหมดเพียงแต่ไม่ได้ใช้ในเพลงท่ายบทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงองค์ความรู้โดยรวมควรเขียนข้อมูลเรื่องคอร์ด อาร์เปจ และบันไดเสียงที่จำเป็นให้ครบทุกประเภท แม้ว่าจะไม่ได้ใช้ในบทเพลงท่ายแบบเรียนก็ตาม

จากการวิพากษ์ เนื้อหาสาระภายในแบบเรียน เนื่องจากการเรียนรู้ภาษาแจ๊สนั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องมีตัวอย่างมากพอสำหรับการเรียนรู้และนำไปปฏิบัติจริงได้ เนื้อหาแต่ละส่วนในแบบเรียนควรมีจำนวนมากพอให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนจนคล่องที่จะนำไปใช้ในการบรรเลงเพลงจริงได้

จากการวิพากษ์ด้านกิจกรรม อยู่ในระดับคุณภาพปานกลาง การเขียนแบบฝึกหัดจำเป็นต้องกำหนดวิธีบรรเลงให้ผู้อ่าน โดยระบุวิธีปฏิบัติเชิงพฤติกรรม (action verb) ในทุกแบบฝึกหัด เนื่องจากผู้อ่านอาจเกิดความสับสนได้หากไม่บอกรูปวิธีปฏิบัติอย่างชัดเจน รวมไปถึงการเขียนแบบฝึกหัดสำหรับเพลงสังคีตลักษณะบลูส์ ควรเขียนกิจกรรมหรือระบุสิ่งที่ผู้อ่านต้องปฏิบัติให้ชัดเจนโดยการกำหนดชุดโน้ต (choice of note) ดังนั้นผู้อ่านจะสามารถเลือกใช้คอร์ด บันไดเสียง ที่แบบเรียนแนะนำไปปฏิบัติในเพลงได้

การนำแบบเรียนไปประยุกต์ใช้ อยู่ในระดับคุณภาพดี การพัฒนาแบบเรียนฉบับภาษาไทย ควรคำนึงถึงทักษะของผู้เรียนและบริบททางสังคมไทย ดังนั้นเนื้อหาในแบบเรียนบางส่วนจึงต้องมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับการประยุกต์ใช้จริงมากขึ้น เช่นในแบบฝึกหัดต้องประกอบด้วยโน้ต แต่รูปภาพคอร์ดกีตาร์ และอาจรวมไปถึงสื่อประกอบแบบเรียน เช่นการเพิ่มวิดีโอและไฟล์เสียงประกอบในทุกแบบฝึกหัดเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงเนื้อหาได้เพิ่มขึ้น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิพากษ์ (บทที่ 5 หน้าที่ 82 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล) พบว่าการพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ทุกขั้นตอนมีความสำคัญและส่งผลถึงกัน ได้แก่ การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนาแบบเรียน ผนวกกับการสำรวจข้อมูลความต้องการในการพัฒนาแบบเรียนและการวิพากษ์ การพัฒนาตามทฤษฎีหลักสูตรของไทเลอร์ โดยแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรสามารถเป็นกรอบในการพัฒนาแบบเรียนได้ เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้พัฒนาแบบเรียนได้ตรงจุด ประกอบด้วยการกำหนดจุดประสงค์ การกำหนดเนื้อหาสาระ การกำหนดวิธีการเรียนการสอน การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล องค์กรประกอบดังกล่าวนี้ จะช่วยให้แบบเรียนที่พัฒนาขึ้นนี้สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้จริง

2.3 อภิปรายแนวทางการปรับปรุงแก้ไขแบบเรียนตามผลการวิพากษ์

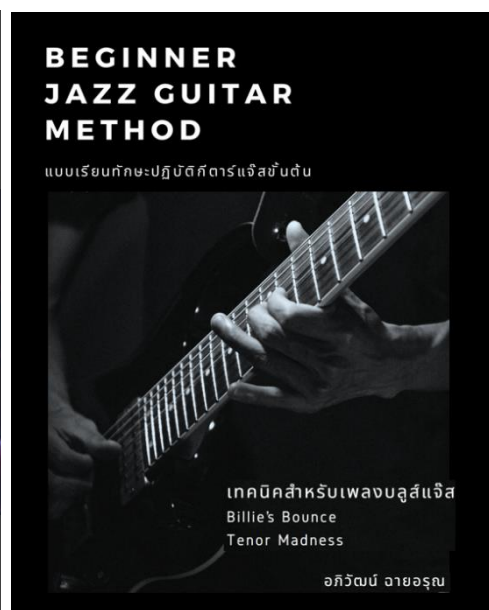
จากการวิพากษ์แบบเรียน ผู้วิจัยปรับปรุงแบบเรียนจากข้อเสนอแนะและการประเมินที่ได้คะแนนระดับ “ปานกลาง” มาปรับปรุง ดังตัวอย่างนี้

การจัดภาพประกอบ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงรูปแบบหน้าปกของแบบเรียนใหม่ เพิ่มเนื้อหาสำคัญลงบนหน้าปก (ภาพที่ 21 ภาพปก) เพิ่มเนื้อหาเรื่องคอร์ดให้ครบ 5 ประเภท และปรับปรุงรูปภาพ (ภาพที่ 22 รูปภาพคอร์ด)

ฉบับร่าง

ฉบับปรับปรุง

ภาพที่ 21 ภาพปก

1. คอร์ดเมเจอร์ 7th (major seventh) ประกอบด้วย ทริยแอดซนิตเมเจอร์และโน้ตลำดับที่ 7 เมเจอร์จาก โน้ตพื้นต้น (root) หรือโน้ตเบสของคอร์ด สามารถใช้สัญลักษณ์แทนคอร์ด ดังนี้ CMaj7, CM7, C Δ 7

C Major7

ภาพที่ 22 รูปภาพคอร์ด

ในด้านเนื้อหาและกิจกรรม ผู้วิจัยได้เพิ่มวิธีการอธิบายแบบเรียนด้วยการเขียนคำสั่งเชิงพฤติกรรมในทุกแบบฝึกหัด (ภาพที่ 23 การเขียนคำสั่งเชิงพฤติกรรม) เพิ่มตัวอย่างชุดโน้ตสำหรับการบรรเลงคีตปฏิภาณ (choice of note) (ภาพที่ 24 ตัวอย่างชุดโน้ตสำหรับการบรรเลงคีตปฏิภาณ) และเพิ่มการเทรด 4 (trade 4) (ภาพที่ 25 การเทรด 4) (Jamey Aebersold, 1992)

แบบฝึกหัดที่ 3 การบรรเลงประกอบ (accompany) ด้วยวิธีการตีแบบผสม

ให้ผู้เรียนฝึกการตีแบบผสมดังแบบฝึกหัดต่อไปนี้ ด้วยความรู้สึกลึกซึ้ง ความเร็ว ♩ = 100

ภาพที่ 23 การเขียนคำสั่งเชิงพฤติกรรม

Solo 2 Chorus

ภาพที่ 24 ตัวอย่างชุดโน้ตสำหรับการบรรเลงคีตปฏิภาณ

ภาพที่ 25 การเทรด 4

แนวทางการเขียนแบบฝึกหัดจากการวิพากษ์ 1) choice of note วิธีนี้ผู้เรียนสามารถเลือกใช้ชุดโน้ตที่ระบุไว้บนคอร์ดต่าง ๆ ที่กำหนดให้ไปใช้แสดงคีตปฏิภาณ 2) การเทรด 4

การเทรด 4 (trade 4) คือการที่สมาชิกในวงผลัดกันบรรเลงคีตปฏิภาณกันคนละ 4 ห้อง วนไปเรื่อย ๆ ตามลำดับและท่อนที่กำหนดไว้ โดยเป็นการเลียนแบบและปรับเปลี่ยนแนวทำนองกันเองภายในวง จนไปถึงการเล่นแบบถาม - ตอบ (call and response)(Jazz at Lincoln Center's JAZZ ACADEMY, 2021) โดยสามารถประยุกต์ใช้รูปแบบนี้ภายในแบบฝึกได้ ดังนี้

- 1) ขั้นการเลียนแบบ กำหนดแนวทำนองคีตปฏิภาณ (licks) 4 ห้องแรก (ห้องที่ 1 - 4) และให้ผู้เรียนปฏิบัติตามด้วยการเลียนแบบตัวอย่างดังกล่าว ใน 4 ห้องถัดไป (ห้องที่ 5 - 8)
- 2) ขั้นการประยุกต์ใช้และปรับปรุงด้วยตัวเอง กำหนดแนวทำนองคีตปฏิภาณ (licks) 4 ห้องแรก (ห้องที่ 1 - 4) และให้ผู้เรียนปฏิบัติปรับเปลี่ยนหรือแต่งเพิ่มเติมจากตัวอย่างดังกล่าว ใน 4 ห้องถัดไป (ห้องที่ 5 - 8)

การพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊ส ต้องศึกษาถึงลักษณะที่สำคัญของดนตรีแจ๊ส เพื่อให้สามารถพัฒนาแบบเรียนได้ตรงตามจุดเด่นหรือสิ่งสำคัญของดนตรีแจ๊ส โดยจุดเด่นของการเล่นเพลงแจ๊สคือการแสดงคีตปฏิภาณ (วุฒิชัย เลิศสถากิจ, 2557) การพัฒนาแบบเรียนจึงต้องคำนึงถึงจุดเด่นนี้ โดยการออกแบบเนื้อหาภายในแบบเรียนให้สอดคล้องกับการแสดงคีตปฏิภาณ และการกำหนดเป้าหมายการออกแบบเนื้อหาภายในแบบฝึกหัดให้สามารถต่อยอดไปสู่การแสดงคีตปฏิภาณได้ โดยผู้เรียนต้องเข้าใจถึงองค์ประกอบของดนตรีแจ๊ส (บทสัมภาษณ์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร, 2566)

แบบเรียนควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร การกำหนดจุดประสงค์ในแผนการจัดกิจกรรมแบบพฤติกรรม เนื้อหาดนตรีแจ๊สที่สำคัญต่อการเรียนรู้ การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงผู้ใช้แบบเรียนเป็นสำคัญและเหมาะสมกับทักษะกีตาร์ของผู้เรียนไทยในปัจจุบัน เช่นการอ่านทำนองเพลงด้วยแท็บกีตาร์ การอ่านโน้ต การแทรกกรุ๊ปคอร์ด การใช้การอธิบายด้วยรูปภาพเสริมให้ผู้เรียนที่มีทักษะการอ่านโน้ตไม่คล่องสามารถเรียนรู้การเล่นคอร์ดต่าง ๆ ได้ จากการจดจำคอร์ดในลักษณะรูปภาพ รวมถึงการประยุกต์ใช้บทเรียนจากง่ายไปยากผ่านแบบฝึกหัดที่เป็นบทเพลงจริงช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจการเรียนรู้และเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นนี้ พัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาแบบเรียนเนื้อหาและกิจกรรมภายในแบบเรียน ส่วนใหญ่จึงเป็นตัวอย่างการกำหนดแนวทางเพื่อศึกษาถึงผลการวิจัย ดังนั้นในด้านเนื้อหาภายในแบบเรียนยังต้องพัฒนาเพิ่ม ทั้งในด้านรายละเอียดในส่วนของคำอธิบาย การเพิ่มจำนวนข้อแบบฝึกหัดตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ รวมไปถึงการเพิ่มบทเพลงภายในแบบเรียน เพื่อให้ผู้อ่านสามารถบรรลุจุดประสงค์ของแบบเรียนได้ดียิ่งขึ้น

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยในครั้งนี้ศึกษาถึงกระบวนการพัฒนาแบบเรียน โดยศึกษาข้อมูลเอกสาร การสำรวจข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยการสัมภาษณ์ การพัฒนาแบบเรียนและนำไปวิพากษ์โดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อสรุปและอภิปรายผล เนื่องด้วยข้อจำกัดในด้าน 1) ระยะเวลาในการวิจัยและกลุ่มผู้เข้าร่วมในการทำวิจัยที่ต้องเป็นผู้มีทักษะกีตาร์ขั้นต้น (เทียบเท่าระดับ 6 – 8) และ 2) การวิจัยครั้งนี้สืบเนื่องมาจากสถานการณ์โควิด 19

จากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เนื่องด้วยการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติดนตรีจากแบบเรียนนั้นมีข้อจำกัดหลายด้าน โดยแบบเรียนสามารถบ่งบอกถึงทฤษฎี กระบวนการ แบบฝึกหัด เทคนิคและแบบฝึกเพลง แต่ไม่สามารถบ่งบอกได้ถึงคุณภาพเสียงต่าง ๆ ได้ เช่นความดังเบา (dynamic) น้ำหนัก (หนัก-เบา สั้น-ยาว) สำเนียงแจ๊ส (articulation) ภาษาแจ๊ส (jazz idiom) ดังนั้นแบบเรียนสมัยใหม่ในปัจจุบันมักประกอบด้วยแบบเรียนและเสียงประกอบหรือวิดีโอที่สนับสนุนประกอบเพื่อช่วยเสริมข้อจำกัดเหล่านี้ให้น้อยลง อีกทั้งยังทำให้แบบเรียนนี้มีความทันสมัย และสะท้อนถึงผู้เขียนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น” ที่พัฒนาขึ้นนี้ ไม่ได้ศึกษาถึงผลการวิจัยเชิงปริมาณ ดังนั้นพัฒนาแบบเรียนในครั้งนี้จึงมีข้อจำกัดเรื่องทักษะก่อน-หลังของผู้ใช้แบบเรียน ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไปในระดับที่สูงขึ้น ควรนำกระบวนการพัฒนาแบบเรียนนี้ไปพัฒนาต่อยอดด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปริมาณหรือวิจัยและพัฒนาเพื่อศึกษาข้อมูลให้ได้ผลลัพธ์ที่ครบถ้วนมากขึ้น

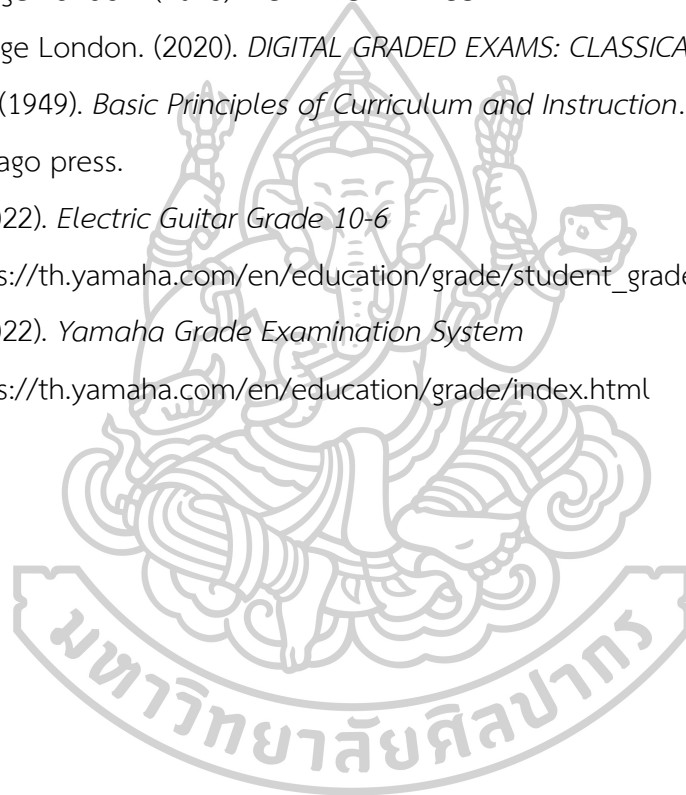
ในด้านความทันสมัยของการพัฒนาสื่อการสอน ในการพัฒนาแบบเรียนในครั้งหน้าควรพัฒนาสื่อการสอนหรือชุดสอนเต็มรูปแบบ ประกอบด้วยแบบเรียนฉบับออนไลน์ที่ผนวกกับไฟล์เสียงและวิดีโอที่รวมเสียงพูดที่สามารถกดเล่นพร้อมกับการอ่านแบบเรียนในขณะเดียวกันได้

จากการวิพากษ์ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญชี้ให้เห็นว่า แบบเรียนทักษะปฏิบัตินี้ยังมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงอยู่หลายจุด ซึ่งได้แก่ เรื่องของความยากง่ายในการทำกิจกรรม ความสอดคล้องของแบบเรียนปริมาณของแบบฝึกหัด วิธีการเขียนแบบฝึกการบรรเลงคีตปฏิภาณให้มีประสิทธิภาพ ปัจจัยเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงข้อควรนำมาปรับแก้เพื่อให้แบบเรียนมีความสมบูรณ์และนำไปใช้ได้จริงต่อไป

รายการอ้างอิง

- กรมการศึกษานอกโรงเรียน. (2538). ผู้นำท้องถิ่นผู้กำหนดเส้นทางการพัฒนาชุมชนด้วยตนเองในการศึกษาตลอดชีวิต. กระทรวงศึกษาธิการ.
- ชาย โปธิสิตา. (2562). ศาสตร์และศิลป์การวิจัยเชิงคุณภาพ. อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- ณรุทธ์ สุทจจิตต์. (2561). ดนตรีศึกษา หลักการและสาระสำคัญ สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัชชา พันธุ์เจริญ. (2554). พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์. เกศกะรัต.
- ธีรัช เล่าห์วีระพานิช. (2557). ทฤษฎีดนตรีแจ๊สและการอิมโพรไวส์. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต.
- มารุต พัฒนาผล. (2562). แนวคิดหลักการพัฒนาหลักสูตร. ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- มารุต พัฒนาผล. (2562). รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรร่วมสมัย. ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา อาร์แอนด์ปริ้นท์จำกัด.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2554). จากหลักสูตรแกนกลางสู่หลักสูตรสถานศึกษากระบวนทัศน์ใหม่. จรัญสนิท วงศ์การพิมพ์.
- วุฒิชัย เลิศสถาภิจ. (2557). วิธีการบรรเลงกีตาร์แจ๊ส การโซโลเพลงแจ๊สบลูส์ 1. คณะดุริยางคศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศักดิ์ศรี วงศ์ธราดล. (2555). ทฤษฎีดนตรีแจ๊ส เล่ม 1. I.S. Music Publishing.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. พริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- อนรรักษ์ เร่งรัด. (2556). การพัฒนาแบบฝึกทักษะ วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องการประยุกต์ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2553). หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง). โอเดียนสโตร์.
- ABRSM. (2022). *ABRSM JAZZ REGULATIONS* <https://gb.abrsm.org/en/our-exams/jazz-exams/>
- ABRSM. (2022). *Performance Grades* <https://www.abrsm.org/en-th/performance-grades>
- Allan C. Ornstein, F. P. H. (2013). *Curriculum: Foundations, Principles, and Issues* (6 ed.). Pearson.
- Green A. Harray, P. T. W. (1971). *Developing Language Skills in Elementary School*. Allyn and Bacon.
- Hal Leonard. (n.d.). *The real book* (6 ed.). Hal Leonard.

- Hal Leonard. (n.d.). *The real book volume II* (2 ed., Vol. 2). Hal Leonard.
- Herbie Hancock Institute of Jazz. (2023). *Jazz in America*. Jazz in America
- Jamey Aebersold. (1992). *HOW TO PLAY JAZZ & IMPROVISE Volume 2* (6 ed., Vol. 2).
Jamey Aebersold Jazz, Inc.
- Jazz at Lincoln Center's JAZZ ACADEMY. (2021). *Trading Fours in Jazz*.
<https://academy.jazz.org/media-library/>
- Oliva, P. F. (1992). *Development the Curriculum* (3 ed.). Harper Collins.
- Trinity College London. (2018). *GITAR SYLLABUS*
- Trinity College London. (2020). *DIGITAL GRADED EXAMS: CLASSICAL & JAZZ SYLLABUS*
- Tyler, R. W. (1949). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. The University of
Chicago press.
- Yamaha. (2022). *Electric Guitar Grade 10-6*
https://th.yamaha.com/en/education/grade/student_grade/e_guitar/index.html
- Yamaha. (2022). *Yamaha Grade Examination System*
<https://th.yamaha.com/en/education/grade/index.html>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นฉบับจริง

เข้าถึงเอกสารแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นฉบับเต็ม จากลิงค์ดาวโหลดเอกสารออนไลน์ (.pdf) โปรแกรมการจัดการเอกสารออนไลน์ของทางกูเกิล (Google Drive) หรือพื้นที่เก็บข้อมูลระบบคลาวด์ QR code เข้าถึงได้ในภาคผนวกท้ายเล่ม

QR code เอกสารแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น เข้าถึงได้จาก:

Link เอกสารแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น เข้าถึงได้จาก:

[https://drive.google.com/file/d/1EKsWcS2XYZDV-hu3bAK-](https://drive.google.com/file/d/1EKsWcS2XYZDV-hu3bAK-AQ1pt9ggvkDO/view?usp=share_link)

[AQ1pt9ggvkDO/view?usp=share_link](https://drive.google.com/file/d/1EKsWcS2XYZDV-hu3bAK-AQ1pt9ggvkDO/view?usp=share_link)

การวิพากษ์แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

คำชี้แจง การวิจัยในครั้งนี้มีความจำเป็นในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊สการศึกษานอกระบบและการศึกษาระดับอุดมศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยการวิพากษ์แบบเรียนในครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาภายในแบบเรียนที่พัฒนาขึ้น และเพื่อสรุปถึงคุณลักษณะของแบบเรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้นที่เหมาะสมกับผู้เรียนนอกระบบ รวมไปถึงการสรุปกระบวนการพัฒนาแบบเรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้น โดยครูสามารถใช้แบบเรียนนี้เพื่อเตรียมความพร้อมในการเล่นกีตาร์แจ๊สให้ผู้เรียนได้ นอกจากนี้ผู้ที่สนใจเล่นกีตาร์ไม่ว่าจะเป็นกีตาร์อะคูสติคหรือกีตาร์ไฟฟ้าสามารถใช้แบบเรียนนี้ในการปรับพื้นฐานเพื่อต่อยอดในการฝึกเล่นกีตาร์แจ๊สได้

ข้อมูลที่ได้การวิพากษ์แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและปรับปรุง จึงขอความกรุณาให้คนประเมินตามความเป็นจริง ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคนจะเป็นประโยชน์ในการพิจารณาปรับปรุงต่อไป โดยการวิพากษ์แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

1. การประเมินคุณภาพแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น
2. การสัมภาษณ์หลังการประเมิน

แบบประเมินคุณภาพแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

คำชี้แจง แบบประเมินคุณภาพแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊สประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาภายในแบบเรียน ข้อมูลที่ได้นี้จะประโยชน์ต่อการศึกษาและปรับปรุง จึงขอความกรุณาให้คนประเมินตามความเป็นจริงโดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของคนพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ในการพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ระดับการประเมิน เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง คุณภาพระดับดีมาก
- 4 หมายถึง คุณภาพระดับดี
- 3 หมายถึง คุณภาพระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง คุณภาพระดับพอใช้
- 1 หมายถึง คุณภาพระดับควรปรับปรุง

แบบประเมินคุณภาพแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

ใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของคนพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ในการพิจารณาปรับปรุงต่อไป

รายการประเมิน	ระดับการประเมิน					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. ลักษณะรูปเล่ม						
1.1 รูปเล่มมีความสวยงาม น่าอ่าน						
1.2 การจัดหน้าสวยงาม อ่านได้สะดวก						
1.3 การเข้าเล่มมีความคงทน						
1.4 ขนาดของเล่มมีความเหมาะสม						
2. การจัดภาพประกอบ (รูปภาพ รูปภาพคอร์ด แทปกีตาร์ ตาราง)						
2.1 ภาพปกมีความสวยงามสื่อถึงเนื้อหาภายในเล่ม						
2.2 ภาพประกอบในแต่ละตอนมีความสวยงาม						
2.3 ภาพประกอบสื่อความหมายชัดเจน						
2.4 ภาพประกอบช่วยเสริมความเข้าใจในสาระเพิ่มขึ้น						
2.5 ทางนิ้วในแทปกีตาร์เหมาะสมกับการใช้งานจริง						
3. การใช้ภาษาและการจัดพิมพ์						
3.1 คำอธิบาย						
- คำอธิบายสื่อความหมายชัดเจน						
- อธิบายลำดับขั้นตอนของเนื้อหาได้ชัดเจน						
- ภาษาที่ใช้เหมาะสมแก่ผู้ฝึกกีตาร์แจ๊สขั้นต้น						
- ภาษาที่ใช้มีความชัดเจน						
3.2 การจัดพิมพ์						
- ตัวอักษรมีความเป็นระเบียบ						

- ขนาดของตัวอักษรมีความเหมาะสมและชัดเจน						
- ความถูกต้องชัดเจนของตัวโน้ตภายในแบบเรียน						
2. เนื้อหา – สารระ ภายในแบบเรียน						
2.1 ความเหมาะสมของเนื้อหาภายในแบบเรียนแก่ผู้ใช้แบบเรียน						
- เนื้อหาเหมาะกับผู้เรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้นในประเทศไทย						
- เนื้อหาเหมาะแก่ผู้เรียนกีตาร์ไฟฟ้าและทั่วไปในประเทศไทย						
- เนื้อหาเหมาะแก่ผู้เรียนกีตาร์นอกระบบในประเทศไทย (สถาบันเอกชนและสถาบันส่วนตัว)						
2.1 ความเหมาะสมในด้านเนื้อหา						
- ความยาวของเนื้อหามีความเหมาะสม						
- เนื้อหามีความสัมพันธ์กับชื่อเรื่อง						
- เนื้อหามีลำดับการนำเสนอที่เหมาะสมและต่อเนื่อง						
- เนื้อหามีความถูกต้อง						
- การนำเสนอเนื้อหามีความทันสมัย						
2.3 เนื้อหาด้านบทเพลงภายในแบบเรียน						
- ความเหมาะสมของบทเพลงที่นำมาใช้ในแบบเรียน						
- ความสอดคล้องของเนื้อหาด้านเทคนิคภายในแบบเรียนกับบทเพลง						
2.4 เนื้อหาเรื่องจังหวะ						
- ความเหมาะสมของประเภทจังหวะที่ใช้ในแบบเรียน						

- ความเหมาะสมของรูปแบบจังหวะในแบบเรียน สำหรับการเล่นสวิง						
- ความเหมาะสมของรูปแบบจังหวะที่ใช้ในแบบฝึกการ เล่นประกอบ						
2.5 เนื้อหาเรื่องคอร์ดและอาร์เปจ						
- รูปแบบการดำเนินคอร์ดเอื้อต่อการนำไปฝึกแสดงคีต ปฏิภาณ						
- แบบฝึกคอร์ดเอื้อต่อการนำไปเล่นประกอบจริง						
- แบบฝึกอาร์เปจเอื้อต่อการนำไปฝึกแสดงคีตปฏิภาณ						
2.6 เนื้อหาเรื่องบันไดเสียง						
- แบบฝึกบันไดเสียงเอื้อต่อการนำไปฝึกแสดงคีต ปฏิภาณบนบทเพลงจริง						
3. กิจกรรม						
- ความชัดเจนของคำสั่งในแบบฝึกหัดต่าง ๆ						
- ความสอดคล้องของกิจกรรมและเนื้อหาภายในแบบฝึก						
4. การนำแบบเรียนไปประยุกต์ใช้						
4.1 เนื้อหาสามารถเสริมความรู้ให้แก่ผู้เรียน						
4.2 เนื้อหาสามารถเสริมความรู้ให้แก่ผู้สอน						
4.3 เนื้อหาสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้						
4.3 แบบเรียนเป็นประโยชน์ต่องานวิชาการทางดนตรี						
4.4 แบบเรียนมีความกระตุ้นให้ผู้สอนเกิดความคิดและค้นคว้าต่อเนื้อหา						

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊ส

วัน/เดือน/ปี ในการสัมภาษณ์.....

1. แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นที่พัฒนาขึ้นนี้ คุณมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับปัญหาและข้อสังเกต
ในด้านองค์ประกอบดนตรี
2. คุณคิดว่าแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้นที่พัฒนาขึ้นนี้ ควรมีการเพิ่มเติมสาระอื่น ๆ อะไรบ้าง
3. เนื้อหาในแบบเรียนมีขั้นตอนเหมาะสมแก่ผู้เรียนขั้นต้นหรือไม่เพราะเหตุใด
4. ในความเห็นของคุณ คิดว่าแบบเรียนทักษะกีตาร์แจ๊สขั้นต้นนี้ จะช่วยส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรี
แจ๊สของครูและผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีขึ้นได้หรือไม่เพราะเหตุใด

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

รหัสโครงการ: REC 66.0509-066-4651

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย): การพัฒนาหลักสูตรกีตาร์ไฟฟ้าเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเล่นแจ๊สสำหรับผู้เรียน อายุ 16-18 ปี

ชื่อโครงการ (ภาษาอังกฤษ): The Development of Electric Guitar Course for Jazz Guitar Skills Preparing Students Aged 16-18

ผู้วิจัยหลัก: นายอภิวัฒน์ ฉายอรุณ

สังกัด: คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

เอกสารที่รับรอง:

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เวอร์ชัน 02 ฉบับลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2566
2. แบบเสนอโครงการวิจัยเพื่อการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (ฉบับภาษาไทย) เวอร์ชัน 02 ฉบับลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2566
3. เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย เวอร์ชัน 02 ฉบับลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2566
4. หนังสือแสดงเจตนายินยอมการเข้าร่วมการวิจัย เวอร์ชัน 01 ฉบับลงวันที่ 9 พฤษภาคม 2566

ได้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยยึดหลักเกณฑ์ตามคำประกาศ เฮลซิงกิ (Declaration of Helsinki) และมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมายข้อบังคับ และข้อกำหนดภายในประเทศ โดยขอให้รายงานความก้าวหน้าของโครงการวิจัยทุก 3 เดือน และรายงานฉบับสมบูรณ์เมื่อโครงการเสร็จสิ้น

(ศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ศรีอมรศักดิ์)
ประธานกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย (Participant Information Sheet) สำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยที่
อายุ 18 ปีขึ้นไป

ชื่อโครงการวิจัย การพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น

สถานที่วิจัย คณะดุริยางคศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ทำวิจัย

ชื่อ นายอภิวัฒน์ ฉายอรุณ

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 1/626 คอนโดลุมพินีเพลสบรมราชชนนี-ปิ่นเกล้า เขตตลิ่งชัน แขวงตลิ่งชัน
จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10170

เบอร์โทรศัพท์ .โทรศัพท์มือถือ 087-1750154

ผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

ชื่อ

.....

ที่อยู่

.....

เบอร์โทรศัพท์

.....

(ที่ทำงานและมือถือ)

เรียน ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยทุกคน

คนได้รับเชิญให้เข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้เนื่องจากคนเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการ
วิพากษ์แบบเรียนที่ข้าพเจ้าได้พัฒนาขึ้น ก่อนที่คนจะตัดสินใจเข้าร่วมในการศึกษาวิจัยดังกล่าว ขอให้
คนอ่านเอกสารฉบับนี้อย่างถี่ถ้วน เพื่อให้คนได้ทราบถึงเหตุผลและรายละเอียดของการศึกษาวิจัยใน
ครั้งนี้ หากคนมีข้อสงสัยใดๆ เพิ่มเติม กรุณาซักถามผู้วิจัยซึ่งจะเป็นผู้สามารถตอบคำถามและให้ความ
กระจ่างแก่คนได้ คนมีเวลาอย่างไร้พองในการตัดสินใจโดยอิสระ ถ้าคนตัดสินใจแล้วว่าจะเข้าร่วมใน
โครงการวิจัยนี้ ขอให้คนลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมของโครงการวิจัยนี้

โครงการวิจัยนี้ทำขึ้นเพื่อ

การจัดทำโครงการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊ส
ขั้นต้น โดยทำการจัดการวิพากษ์หลักสูตร ประกอบด้วยการประเมินและการสัมภาษณ์หลังการ
ประเมิน เพื่อสรุปถึงคุณลักษณะของแบบเรียนกีตาร์แจ๊สขั้นต้นที่เหมาะสมกับบริบทผู้เรียนนอกระบบ

รวมไปถึงขั้นตอนการพัฒนาแบบเรียน ขอบเขตเนื้อหาภายในแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น ประกอบด้วยสาระสำคัญ 2 ส่วน ได้แก่ 1) เทคนิคขั้นต้นสำหรับการบรรเลงบทเพลง 2) เพลงสังคีต ลักษณะบลูส์ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการพัฒนาแบบเรียนนี้ คือครูสามารถใช้แบบเรียนนี้เพื่อเตรียมความพร้อมในการเล่นกีตาร์แจ๊สให้ผู้เรียนได้ นอกจากนี้ผู้ที่สนใจเล่นกีตาร์ไม่ว่าจะเป็นกีตาร์อะคูสติคหรือกีตาร์ไฟฟ้าสามารถใช้แบบเรียนนี้ในการปรับพื้นฐานเพื่อต่อยอดในการฝึกเล่นกีตาร์แจ๊สได้

วิธีการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

- หากคนตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยนี้แล้ว จะมีขั้นตอนเริ่มจากการแจ้งรายละเอียดถึงวัตถุประสงค์ในการวิจัย และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับให้ผู้เข้าร่วมในการวิจัยนี้ได้รับทราบ ในกลุ่มของผู้ให้ข้อมูลสำคัญและเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊ส ผู้วิจัยจะดำเนินการจัดการวิพากษ์หลักสูตรประกอบด้วย การประเมินเนื้อหาภายในแบบเรียนและการสัมภาษณ์หลังการประเมินโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยทำการนัดหมายชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดการจัดประชุมไว้ล่วงหน้า โดยวิพากษ์ที่คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร การวิพากษ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญและเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรและการสอนกีตาร์แจ๊ส ใช้ระยะเวลาประมาณ 2 ชั่วโมง หรือตามความเหมาะสมในการวิพากษ์

- การสัมภาษณ์ยืดช่วงเวลาในการสัมภาษณ์ตามที่กลุ่มผู้เกี่ยวข้องนี้สะดวก ซึ่งการเก็บข้อมูลนี้เพื่อเป็นการประเมินถึงความเหมาะสมของแบบเรียนและทราบถึงข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาแบบเรียน ในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นธรรมชาติเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในระหว่างการสัมภาษณ์และขอทำการอัดเสียงหรือวิดีโอตลอดการสัมภาษณ์นั้น

ความรับผิดชอบของอาสาสมัครผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

เพื่อความปลอดภัย ปกป้องสิทธิ ของคน ทั้งนี้ข้อมูลส่วนตัวของคนจะถูกเก็บรักษาไว้ ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล แต่จะรายงานผลการวิจัยเป็นข้อมูลส่วนรวม ผู้มีสิทธิ์เข้าถึงข้อมูลของคนจะมีเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ และคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์เท่านั้น

ความเสี่ยงที่อาจได้รับ

ความเสี่ยงของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย คือ ผู้เข้าร่วมอาจจะเกิดความรู้สึกไม่เป็นการส่วนตัวในการให้คำสัมภาษณ์หรือการประเมิน ในการวิพากษ์หลักสูตร กรุณาแจ้งผู้ทำวิจัยในกรณีที่เกิดความรู้สึกดังกล่าวข้างต้น หรือความรู้สึกอื่น ๆ ที่พบร่วมด้วยระหว่างที่อยู่ในโครงการวิจัย เช่น จะรู้สึกอึดอัด ไม่สบายใจ เครียด กับบางคำถาม คนมีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามเหล่านั้นหรือเสียเวลา เป็นต้น ขอใ้คนแจ้งให้ผู้ทำวิจัยทราบโดยเร็ว

หากคนมีข้อสงสัยใด ๆ เกี่ยวกับความเสี่ยงที่อาจได้รับจากการเข้าร่วมในโครงการวิจัย คนสามารถสอบถามจากผู้ทำวิจัยได้ตลอดเวลา

หากมีการค้นพบข้อมูลใหม่ ๆ ที่อาจมีผลต่อความปลอดภัยของคนในระหว่างที่คนเข้าร่วมในโครงการวิจัย ผู้ทำวิจัยจะแจ้งให้คนทราบทันทีเพื่อให้คนตัดสินใจว่าจะอยู่ในโครงการวิจัยต่อไปหรือจะขอลงตัวออกจากโครงการวิจัย

ประโยชน์ที่อาจได้รับ

ประโยชน์ของการเข้าร่วมโครงการวิจัย คือ 1) ได้แนวทางการพัฒนาแบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจพัฒนาหลักสูตรดนตรีแจ๊สขั้นต้น 2) ได้แบบเรียนทักษะปฏิบัติกีตาร์แจ๊สขั้นต้น เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเล่นดนตรีแจ๊ส 3) ครูผู้สอนสามารถใช้แบบเรียนนี้เพื่อเตรียมความพร้อมในการเล่นกีตาร์แจ๊สให้ผู้เรียนได้ 4) ผู้ที่สนใจเล่นกีตาร์ไม่ว่าจะเป็นกีตาร์อะคูสติคหรือกีตาร์ไฟฟ้าสามารถใช้แบบเรียนนี้ในการปรับพื้นฐานเพื่อต่อยอดในการฝึกเล่นกีตาร์แจ๊สได้

ข้อปฏิบัติของคนขณะที่ร่วมในโครงการวิจัย

ขอให้คนปฏิบัติดังนี้

- ขณะการประชุมเพื่อวิพากษ์หลักสูตรขอให้คนประเมินและให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยด้วยความสัตย์จริง
- ขอให้คนให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัยด้วยความสัตย์จริง
- ขอให้คนแจ้งให้ผู้วิจัยทราบทันที หากคนได้รับความไม่สบายใจ หรือถูกละเมิดความเป็นส่วนตัวในการศึกษาตลอดระยะเวลาที่คนอยู่ในโครงการวิจัย

การเข้าร่วมและการสิ้นสุดการเข้าร่วมโครงการวิจัย

การเข้าร่วมในโครงการวิจัยครั้งนี้เป็นไปโดยความสมัครใจ หากคนไม่สมัครใจจะเข้าร่วมการศึกษาแล้ว คนสามารถถอนตัวได้ตลอดเวลา การขอลงตัวออกจากโครงการวิจัยจะไม่มีผลเสียต่อคนแต่อย่างใด

ผู้ทำวิจัยอาจถอนคนออกจากการเข้าร่วมการวิจัย เพื่อเหตุผลด้านความปลอดภัยของคน หรือเมื่อผู้สนับสนุนการวิจัยยุติการดำเนินงานวิจัย หรือ ในกรณีดังต่อไปนี้

- คนไม่สามารถปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ทำวิจัย
- คนไม่ได้รับความเป็นส่วนตัว หรือรู้สึกถึงความไม่สบายใจ
- คนให้ข้อมูลอันเป็นเท็จแก่ผู้วิจัย

การปกป้องรักษาข้อมูลความลับของอาสาสมัคร

ข้อมูลที่สามารถนำไปสู่การเปิดเผยตัวตน จะได้รับการปกปิดและจะไม่เปิดเผยแก่สาธารณชน ในกรณีที่ผลการวิจัยได้รับการตีพิมพ์ ชื่อและที่อยู่ของบุคคลจะต้องได้รับการปกปิดอยู่เสมอ โดยจะใช้เฉพาะรหัสประจำโครงการวิจัยของบุคคล ทั้งนี้ ข้อมูลของบุคคลจะถูกจัดเก็บ 1 ปี สถานที่เก็บในคอมพิวเตอร์ของผู้วิจัยซึ่งจะทำการลือรหัสไฟล์เดอร์ทิ้งทิ้งไปเป็นอย่างดี และจะทำลายภายใน 2 ปี

จากการลงนามยินยอมของคนที่ทำวิจัย และผู้สนับสนุนการวิจัยสามารถเข้าไปตรวจสอบบันทึกข้อมูลทางการแพทย์ของบุคคลได้แม้จะสิ้นสุดโครงการวิจัยแล้วก็ตาม หากคนต้องการยกเลิกการให้สิทธิ์ดังกล่าว บุคคลสามารถแจ้ง หรือเขียนบันทึกขอยกเลิกการให้คำยินยอม โดยส่งไปที่ นายอภิวัฒน์ ฉายอรุณ ที่อยู่ บ้านเลขที่ 1/626 คอนโดลุมพินีเพลสบรมราชชนนี-ปิ่นเกล้า เขตตลิ่งชัน แขวงตลิ่งชัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10170 เบอร์โทรศัพท์มือถือ 087-1750154

หากคนขอยกเลิกการให้คำยินยอมหลังจากที่คนได้เข้าร่วมโครงการวิจัยแล้ว ข้อมูลส่วนตัวของบุคคลจะไม่ถูกบันทึกเพิ่มเติม อย่างไรก็ตาม ข้อมูลอื่น ๆ ของคนอาจถูกนำมาใช้เพื่อประเมินผลการวิจัย และคนจะไม่สามารถกลับมาเข้าร่วมในโครงการนี้ได้อีก ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลของคนที่จำเป็นสำหรับใช้เพื่อการวิจัยไม่ได้ถูกบันทึก

สิทธิ์ของผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

ในฐานะที่คนเป็นผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย คนจะมีสิทธิ์ดังต่อไปนี้

1. คนจะได้รับทราบถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้
2. คนจะได้รับการอธิบายถึงความเสี่ยงและความไม่สบายที่จะได้รับจากการวิจัย
3. คนจะได้รับการอธิบายถึงประโยชน์ที่คนอาจจะได้รับจากการวิจัย
4. คนจะมีโอกาสได้ซักถามเกี่ยวกับงานวิจัยหรือขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
5. คนจะได้รับทราบว่ากรยินยอมเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ คนสามารถขอถอนตัวจากโครงการเมื่อไรก็ได้ โดยผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัยสามารถขอถอนตัวจากโครงการโดยไม่ได้รับผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้น
6. คนจะได้รับเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัยและสำเนาเอกสารใบยินยอมที่มีทั้งลายเซ็นและวันที่
7. คนมีสิทธิ์ในการตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมในโครงการวิจัยหรือไม่ก็ได้ โดยปราศจากการใช้อิทธิพล บังคับข่มขู่ หรือการหลอกลวง

หากพบผลเสียที่เกิดขึ้นจากการวิจัย คนจะได้รับการรักษาอย่างเหมาะสมทันที และคนปฏิบัติตามคำแนะนำของทีมผู้ทำวิจัย ขอให้คนลงนามในเอกสารให้ความยินยอม

ในกรณีที่คนได้รับความไม่เป็นส่วนตัวใด ๆ หรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย คนสามารถติดต่อกับผู้ทำวิจัย คือ นายอภิวัฒน์ ฉายอรุณ ที่อยู่ บ้านเลขที่ 1/626 คอนโดลุมพินีเพลสบรมราชชนนี-ปิ่นเกล้า เขตตลิ่งชัน แขวงตลิ่งชัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10170 เบอร์โทรศัพท์มือถือ 087-1750154

หากคนไม่ได้รับการชดเชยอันควรต่อสิ่งที่ส่งผลโดยตรงจากการวิจัย หรือคนไม่ได้รับการปฏิบัติตามที่ปรากฏในเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมในการวิจัย คนสามารถร้องเรียนได้ที่ คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยติดต่อได้ที่ สำนักงานบริหารการวิจัย นวัตกรรมและการสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เลขที่ 6 ถ.ราชมรรคาใน ต.พระปฐมเจดีย์ อ.เมือง จ.นครปฐม 73000 หมายเลขโทรศัพท์ / โทรสาร 034-255808 มือถือ 098-5479738 ในเวลาราชการ

ข้าพเจ้าเข้าใจข้อความในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัยนี้โดยตลอดแล้ว จึงลงลายมือชื่อไว้

ลงชื่อ ลงชื่อ

(.....) (นายอภิวัฒน์ ฉายอรุณ)

ผู้เข้าร่วมการวิจัย

หัวหน้าโครงการวิจัย

วันที่..... วันที่.....

หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย (Informed Consent Form) สำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยที่อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

เรื่อง หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย วันที่ เดือน

พ.ศ.

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) อายุ ปี อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ถนน..... ตำบล..... อำเภอ.....

จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์ ขอแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

ข้าพเจ้าได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและจุดมุ่งหมายในการทำวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติหรือได้รับการปฏิบัติ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของการวิจัยและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมการวิจัย รวมทั้งแนวทางป้องกันและแก้ไขหากเกิดอันตรายขึ้น ค่าตอบแทนที่จะได้รับ ค่าใช้จ่ายที่ข้าพเจ้าจะต้องรับผิดชอบจ่ายเอง โดยได้อ่านข้อความที่มีรายละเอียดอยู่ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยตลอด อีกทั้งยังได้รับคำอธิบายและตอบข้อสงสัยจากหัวหน้าโครงการวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้าพเจ้าได้ทราบถึงสิทธิ์ที่ข้าพเจ้าจะได้รับข้อมูลเพิ่มเติมทั้งทางด้านประโยชน์และโทษจากการเข้าร่วมการวิจัย และสามารถถอนตัวหรืองดเข้าร่วมการวิจัยได้ทุกเมื่อ โดยจะไม่มีผลกระทบต่อ การบริการและการรักษาพยาบาลที่ข้าพเจ้าจะได้รับต่อไปในอนาคต และยินยอมให้ผู้วิจัยใช้ข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าที่ได้รับจากการวิจัย แต่จะไม่เผยแพร่ต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล โดยจะนำเสนอเป็นข้อมูลโดยรวมจากการวิจัยนั้น

หากข้าพเจ้ามีข้อข้องใจเกี่ยวกับขั้นตอนของการวิจัย หรือหากเกิดผลข้างเคียงที่ไม่พึงประสงค์จากการวิจัยขึ้นกับข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะสามารถติดต่อกับ นายอภิวัฒน์ ฉายอรุณ ที่อยู่ บ้านเลขที่ 1/626 คอนโดลุมพินีเพลสบรมราชชนนี-ปิ่นเกล้า เขตตลิ่งชัน แขวงตลิ่งชัน จังหวัด กรุงเทพมหานคร 10170 โทรศัพท์มือถือ 087-1750154

หากข้าพเจ้าได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ได้ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย ข้าพเจ้าจะสามารถติดต่อกับฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยติดต่อได้ที่ สำนักงานบริหารการวิจัย นวัตกรรมและการสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เลขที่ 6 ถ.ราชมรรคาใน ต.พระปฐมเจดีย์ อ.เมือง จ.นครปฐม 73000 หมายเลขโทรศัพท์/โทรสาร 034-

255808 มือถือ 098-5479738 ในเวลาราชการ ข้าพเจ้าได้เข้าใจข้อความในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วม
การวิจัย และหนังสือแสดงเจตนายินยอมนี้โดยตลอดแล้ว จึงลงลายมือชื่อไว้

ลงชื่อ ผู้เข้าร่วมการวิจัย ลงชื่อ หัวหน้า

โครงการวิจัย

(.....)

(นายอภิวัฒน์ ฉายอรุณ)

วันที่

วันที่

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

อภิวัฒน์ ฉายอรุณ

วุฒิการศึกษา

ดุริยางคศาสตรบัณฑิต สาขาคณตรีแจ๊ส

